VADAY JÓZSEF

Hibás beszédüek

Gyakorló könyve

LÉVAY & MÁRTON
KÖNYVKÖTŐ
NAGYVÁRAD

19798

EK
615.82
V11

Eü
444/2005

HIBÁS BESZÉDŰEK

GYAKORLÓ KÖNYVE.

MÓDSZERES BESZÉD-GYAKORLÓKÖNYV A HEBEGŐK (SELYPEK stb.) SZÁMÁRA.

IRTA:

VADAY JÓZSEF,

A HEBEGŐK ÉS DADOGÓK SZAKSZERŰLEG KÉPESITETT OKTATÓJA NAGYVÁRADON.

2100100033956B
Miskolci Egyetem

SZERZŐ TULAJDONA.

BOLTI ÁRA 1 FRT 50 KR.

Megrendelhető a szerzőnél Nagyváradon (Nagykörös-utcza 698. szám) a könyv árának postai utalványon megküldése mellett.

Minden jog fentartva.

2009 JÓL 14

MISKOLCI EGYETEM
636.096
központi könyvtár

NYOMATOTT B.-CSABÁN A „CORVINA" KÖNYVNYOMDÁBAN.

Bevezetés.

A hebegők (selypek stb.) helyes beszédre tanitása közben eddigelé semminemü alkalmas segédeszközzel nem rendelkeztünk. Különösen hiányzott egy módszertani inductivitással összeállitott gyakorlókönyv a hangok, kiképezéséhez és külömböztetéséhez s ezen kiképzés és megkülömböztetésnek alkalmas szókötések és mondatokon begyakorlásához.

A hiányon egyelőre magam is ugy segitettem, hogy tanitványom egyéniségéhez alkalmazott gyakorlatot előmondtam, vagy leirtam a szükséghez képest, mivel azonban az ember nem mindig egyenlően találékony s a hangok képzésének fokozatait sem képes mindig hajszálnyi pontossággal megtartani: igen természetes, hogy az ilyen rögtönzött gyakorlat paedagógiai értéke külömböző s az a nagy hátránya mindig megvolt, hogy *otthoni gyakorlat végett* egyenkint minden növendék számára le kellett irni, ami nem csekély munka a szaktanitóra nézve.

Ezen gyakorlatokat nehány növendékem számára gondosan összeállitva s az alkalmazott szavaknál a magánhangzók paedagogiailag megállapitott á, a, o, ó. u, ú, e, é, i, í, ö, ő, ü, ű sorrendjét pontosan követve, arra a tapasztalatra jöttem, hogy a hebegők számára *lehetséges egy olyan gyakorlókönyet készíteni, amelyben minden hebegési beszédhiba kicsiszolásához alkalmas gyakorlatok benn legyenek.* E meggyőződés alapján a munkához hozzáfogtam s a munka eredményét e könyv alakjában

van szerencsém a tisztelt kartársak és érdeklődő közönség rendelkezésére bocsátani.

Könyvem XVII. fejezetben lehetőleg felöleli az összes ismert hebegési beszédhibák alakjait és változatait, nevezetesen a magánhangzók nazális jellegü hibáját, a hehezetes és erős hangkapcsolatok megkülönböztetését, a gammacismusokat, paragammacismusokat, az explosivák nazális jellegü hibáit, a surolóhangokat, sygmatismusokat, parasygmatismusokat, lamdacismust és paralamdacismust, rhotacismust és pararhotacismust, a nazálisok és középzárlatok összes hibáit és fölcseréléseit.

Ehezképest könyvemben minden kartárs föltalálja azt a kezdőpontot, amelyen a növendék beszédhibájának javitását megkezdeni s azután módszeres fokozatossággal folytatni lehetséges. Tanitásközben a meglevő anyag alapul szolgál bővebb szótár és mondatképzéshez, otthoni feladatul pedig teljesen elegendő a növendék számára s igy a háziak ellenőrzése mellett otthoni feladatok alkalmazásával még gyorsabb és biztosabb sikert érünk el növendékeinkkel.

Ami egészbenvéve a könyvhöz való módszertani utasitást illeti, ezzel a mü terjedelmét növelni felesleges lett volna, mert ilyen utasitásokra a hebegők oktatására képesitett szaktársaknak szükségök nincs: mások pedig ez iránt forduljanak a képesitett tanárokhoz.

Végül azon meggyőződésben ajánlom müvemet a kartársak és közönség figyelmébe, hogy ha első tekintetre nem tünik is föl a fáradságos munka, amit létesitésére ráforditani kellett: kartársaim és a növendékek használat közben tapasztalni fogják ezen gyakorlókönyv előnyeit és hasznát s igy meggyőződésem szerint a helyes beszédre oktatás ügyének szolgálatot tettem.

Nagyvárad, 1898. október havában.

VADAY JÓZSEF.

Tartalom.

I. Fejezet. **A magánhangzók hibái.**

1. Gyakorlat: Az *á* és *a* kiképzése 10
2. „ Az *o* és *ó* „ 12
3. „ Az *u* és *ú* „ 14
4. „ Az *e* és *é* „ 16
5. „ Az *i* és *í* „ 19
(Folytatás A *j* (ly) „ 21
6. Gyakorlat: Az *ö* és *ő* „ 23
7. „ Az *ü* és *ű* „ 26

II. Fejezet. **Hehezetes és erős hangkapcsok megkülömböztetése.**

8. Gyakorlat: A *h* kiképzése 30
9. „ Az *a-á* és *ha-há* megkülömböztetése . . 33
10. „ Az *o-ó* és *ho-hó* „ . . . 35
11. „ Az *u-ú* és *hu-hú* „ . . . 36
12. „ Az *e-é* és *he-hé* „ . . . 38
13. „ Az *i-í* és *hi-hí* „ . . . 40
14. „ Az *ö-ő* és *hö-hő* „ . . . 43
15. „ Az *ü-ű* és *hü-hű* „ . . . 45

III. Fejezet. **Gammacismusok.**

16. Gyakorlat: A *k* kiképzése 48
17. „ (Folytatás) 51
18. „ A *g* kiképzése 54
19. „ A *g* és *k* megkülömböztetése 56

IV. Fejezet. **Paragammacismusok.**

20. Gyakorlat: A *t* kiképzése 60
21. „ A *k* és *t* megkülömböztetése 63

22. Gyakorlat: A *d* kiképzése 65
23. „ A *k* és *d* megkülömböztetése 68
24. „ A *g* és *t* „ 70
25. „ A *g* és *d* „ 72
26. „ A *t* és *d* „ 74

V. Fejezet. Explosivák hibái.

27. Gyakorlat: A *p* kiképzése 78
28. „ A *b* „ 81
29. „ A *p* és *b* megkülömböztetése 84

VI. Fejezet. Explosivák és nazálisok.

30. Gyakorlat: A *m* kiképzése 89
31. „ A *p* és *m* megkülömböztetése 92
32. „ A *b* és *m* „ 94

VII. Fejezet. Surolohangok és explosivák.

33. Gyakorlat: A *f* kiképzése 99
34. „ A *v* „ 102
35 „ A *f* és *v* megkülömböztetése 104
36. „ A *f* és *p* „ 107
37. „ A *f* és *b* „ 109
38. „ A *v* és *p* „ 112
39. „ A *v* és *b* „ 114

VIII. Fejezet. Sygmatismusok.

40. Gyakorlat: A *s* kiképzése 117
41. „ A *s* és *ss* megkülömböztetése 120
42. „ A *sz* kiképzése 121
43. „ A *z* „ 124
44. „ A *zs* „ 126
45. „ A *z* és *zs* megkülömböztetése 128
46. „ A *s* és *zs* „ 130
47. „ A *sz* és *zs* „ 132
48. „ A *s* és *z* „ 134

IX. Fejezet. **Sygmatismus nasális.**

49. Gyakorlat: A *s* és *zs* megkülömböztetése 138
50. „ A *s* és *sz* „ 139
51. „ A *s—sz* és *z—zs* megkülömböztetése . . 142
52. „ A *c* (cz) kiképzése 144
53. „ A *sz* és *cz* megkülömböztetése 146

X. Fejezet. **Parasygmatismisok.**

54. Gyakorlat: A *s* és *f* megkülömböztetése 150
55. „ A *sz* és *f* „ 152
56. „ A *s* és *t* „ 154
57. „ A *sz* és *t* „ 157
58. „ A *s* és *j* „ 159
59. „ A *sz* és *j* „ 162
60. „ A *sz* és *h* „ 164
61. „ A *z* és *d* „ 166
62. „ A *z* és *t* „ 169
63. „ A *z* és *v* „ 171
64. „ A *z* és *j* „ 173
65. „ A *zs* és *d* „ 175
66. „ A *zs* és *t* „ 177
67. „ A *zs* és *v* „ 179
68. „ A *zs* és *j* „ 180

XI. Fejezet. **Lamdacismus.**

69. Gyakorlat: A *l* kiképzése 184

XII. Fejezet. **Lamdacismus nasális.**

70. Gyakorlat: A *l* és *n* megkülömböztetése 188
71 „ A *l* és *m* „ 190

XIII. Fejezet. **Paralamdacismus.**

72. Gyakorlat: A *l* és *d* megkülömböztetése 194
73. „ A *l* és *t* „ 196

74. „ A *l* és *j* „ 198
75. „ A *l* és *r* „ 201
76. „ A *l* és *f* „ 203
77. „ A *l* és *v* „ 206
78. „ A *l* és *sz* „ 209

XIV. Fejezet. **Rhotacizmus.**

79. Gyakorlat: A *r* kiképzése 212

XV. Fejezet. **Pararhotacizmus.**

80. Gyakorlat: A *r* és *j* megkülömböztetése 216
81. „ A *r* és *l* „ 218
82. „ A *r* és *n* „ 221
83. „ A *r* és *v* „ 224
84. „ A *r* és *h* „ 226
85. „ A *r—br* és *dr* „ 228
86. „ A *r* és *d* (dd) „ 230

XVI. Fejezet. **Nasálisok és paranasálismusok.**

87. Gyakorlat: A *n* kiképzése 234
88. „ A *n* és *d* megkülömböztetése 236
89. „ A *n* és *t* „ 238
90. „ A *n* és *l* „ 240
91. „ A *m* és *d* „ 243
92. „ A *m* és *t* „ 245

XVII. Fejezet. **Középzárlatok.**

93. Gyakorlat: A *ny* kiképzése 250
94. „ A *ny* és *j* (*ly*) megkülömböztetése . . . 252
95. „ A tiszta *gy* kiképzése 254
96. „ A tiszta *ty* „ 256
97. „ A *ny* és *gy* megkülömböztetése 258
98. „ A *gy* és *ty* „ 260
99. „ A tiszta *cs* kiképzése 261
100. „ A *cs* és *ty* megkülömböztetése 264
101. „ A *cs* és *h* „ 266

I. FEJEZET.

A magánhangzók hibái.

Általános tudnivalók.

A vocálisok vagyis magánhangzók hibái háromfélék lehetnek, u. m.:

Nazális jellegűek;

Másik vocálissal fölcserélésből eredők;

Hehezetes hangkapocscsal cseréltek.

1. Ha a magánhangzó az orron át ejtetik ki, ugyannyira, hogy orrhangnak hallik. Ezen *a magánhangzók kiképzése* által segitünk.

2. Ha a magánhangzók egymással cseréltetnek fel, pl. valaki *u* helyett *ü*-t mond, vagy *o* helyett *ú*-t, ezen a magánhangzók *megkülönböztetése által* segitünk.

E kétféle beszédhiba kijavitására alkalmasak az 1—7 számu gyakorlatok.

A vocálisok 3-ik féle hibájával a II-ik fejezetben találkozunk.

A magánhangzók hibái.

1. GYAKORLAT.

Az á *és* a *kiképzése.*

Szótár.

(Az oszlopok felülről lefelé külön olvasandók.)

pá	mama	ács
páva	szár	kacsa
pápa	zár	császár
pap	Lázár	szárcsa
bába	száraz	czár
bab	ráz	láncz
baba	ravasz	táncz
fa	zsák	arcz
fák	ház	csata
van	Anna	táska
vannak	nád	anya
tár	nyak	bánya
tárnak	nyár	banya
darab	jár	zavar
sár	gyár	závár
ág	sajt	dara
ágas	atya	darál
káva	bátya	darálnak
láb	agy	rázárnak
lábas	ágy	csatáznak
ma	ágyak	

Szókötés.

páva madár	darab pénz	száraz fa
szép baba	ágas-bogas	vén banya
zöld fa	kút kávája	zürzavar
fák vannak	lábas-lába	Anna kosara
ajtót tárnak	ajtó zára	nád gyökere

sajtot eszik	pénzes zsák	szép arcz
atyja jön	dara esik	dühös csata
bátyja elment	vas zár	nagy táska
ágyban alszik	József császár	ház fedele
ács mester	fekete szárcsa	jó anya
kacsát lőtt	oroszok czárja	aranybánya
fát ráz	rab láncza	sót darál
ravasz ember	spanyol táncz	katonák csatáznak.

Mondatok.

A páva szép madár. A pápa Rómában lakik. Bab terem a kertben. Jár a kis baba. Fával fütenek. A kertben fák vannak. Karját kitárva fogadta vendégét. Három darab százast fizetett le. Sár van az utczán Ágasbogas a szarvas szarva. Kávája van a kútnak. Fáj a lábam. Lábasban sül a pecsenye. Ma reggel korán keltem. A mama olvas. Szárazság volt a mult nyáron. Zárat tettek az ajtóra. Lázár férfi név. Rázd meg a fát, lehull az alma. Ravasz ember ez a Bálint. Zsákokra szedték a buzát. A ház leégett. Anna a piaczra ment. Nád nő a viz szélén. Nyakába vette a világot. Járjatok be minden földet! Gyárban készitik a papirt. Sajtot hozott a boltból. Atyja meghalt. Bátyja elutazott. Agyamban gondolatok kergetik egymást. Ágyban fekvő beteg lett. Ács faragja a házfedelet. Kacsázni mentek a határba. Császár volt Bonapárte. Lánczra verték a rabot. Tánczra perdültek a párok. Arcza sápadt. Csatában esett el. Táskájába golyókat rakott. Bánya van a hegyek közt. Zavarba jött. Darálja a kávét. Rázárták az ajtót. Csatáznak a spanyolok. Náddal fedik a házat az alföldön.

2. GYAKORLAT.

Az o *és* ó *kifejlesztése.*

Szótár.

orr
por
bor
forr
von
tor
sor
kor
rozs
hord
nyomor
oly
gyolcs
konty
csolnak
olyan
angol
olcsó
oktalan
oldalcsont
oltandó
oltár
olvasztó
opál
ró

pór
bór
fót
kór
nóta
kóta
róka
fóka
forró
só
orsó
korsó
koporsó
rózsa
gólya
csók
csóka
óra
orbáncz
orkán
ormány
oroszlán
orrhang
ország
oskola

ostábla
róvok
szórok
angolok
ormók
ostoros
osztályos
otromba
otthonos
óvoda
ozsonna
orgona
orczátlan
ón
ónbánya
ónozás
ólmozás
olvasó
olajág
okmány
ocsmány
óvakodás
óvószer

Szókötés.

nagy orr
sürü por
jó bor
viz forr
vig tor
nagy sor
idős kor
rozs terem
kardot hord
nagy nyomor
olcsó gyolcs
kis csolnak
angol nyelv
olcsó hús
oldal-csont

szent oltár
vas olvasztó
opál-kő
nagy folt
nehéz-kór
vig nóta
sok kóta
hosszu nóta
kis róka
forró viz
forgó orsó
fekete koporsó
gólyamadár
elefánt ormány
dühös oroszlán

kis ország
fiuiskola
buzát szórok
angolok jönnek
ostoros pattogtat
osztálysorsjegy
otthonos nálunk
ozsonnára hiv
orgona szól
orczátlan fiu
ónbányát látott
olvasó van nála
okmánya nincs
ocsmány dolog
óvakodni jó

Mondatok.

Orrunkkal szagolunk. Por van az uton. Bor van a hordóban. Forr a viz. Forró a leves. Vonója van a hegedünek. Torontálmegye a Tiszántuli részen van. Sorozzák a katonákat. Korsóval ment a kutra. Rozsvetés van a határon. Hordják a búzát. Nyomorban van a koldus. Olyan vagy, mint a másik. Gyolcsból van a fehérnemü. Kontyos galambot láttam. Csolnakon jár a tavon. Angolország szigetország. Olcsó husnak hig a leve. Oktalan állat elől kitérj. Oldalcsontját betörte. Oltandó alanyokat vásárolt. Oltárnál áll a pap. Olvasztóban van a vasércz. Opálkő van a gyürüben. Rárótták az adót. Pór volt régen a paraszt neve. Borkövet tett az ételbe. Fótot vart a ruhára. Kóros anyagokat talált az orvos. Nótára kezd. Kótából hegedül. Koporsót visz a szekér.

Rózsa nyilik a kertben. Gólyamadár kelepel a háztetőn. Orbáncz tört ki arczán. Orkán volt a tengeren. Orrmánya van az elefántnak. Oroszlán módon harczolt. Orrhangon beszélni csunya. Országos törvényt hoz a képviselőház. Oskola van az utczánkban. Ostáblázták az orvosok. Felróvom hibádat. Szórjatok gabonát a galamboknak! Angolok vették meg a gyárat. Ostoros a kisbéres. Otromba dolgot cselekedtél. Ovódába jár a kis baba. Ozsonnáztatok már? Orczátlan, a ki olyat mond. Ónbánya van Zólyomban. Olvasóval imádkozik. Okmányait elvesztette. Ocsmányság illetlenség. Óvakodjatok a zsebtolvajoktól. Óvószer a kárbol.

3. GYAKORLAT.

Az u *és* ú *kifejlesztése.*

Szótár.

udvar	fúró	pulyka
ugar	munka	zúg
ugrál	pulyka	zúgó
fut	hátul	zugás
tud	hátulsó	nyugvó
tudós	unoka	gyújtó
kutya	kupa	tyúk
ujság	ágyú	utcza
unalom	fájul	útazó
úr	gulya	futó
húr	pulya	fuvó
túr	lyuk	utmutató
turás	must	fájul
túrós	szúr	uzsonna

uzsora	lugoz	csúcs
kátyu	szúr	csúcsos
tyúk-ól	szúrós	avul
kapu	szurás	zuhogó
súrol	guzs	susogó
lug	úgy	

Szókötés.

széles udvar	hátulsó kerék	utmutató
fekete ugar	unoka-bátya	megfájult
futó-csikó	vizes-kupa	nagy uzsora
tudós ember	nehéz ágyu	mély kátyu
kis kutya	ökör gulya	nyitott kapu
friss ujság	egér lyuk	suroló lug
nagy unalom	édes must	szúrós tövis
méltóságos ur	viz-zúgó	guzst csavart
hegedü húr	erdőzugás	ugy lett
vakad túrás	gyujtó lencse	hegyes csúcs
turós csusza	kis utcza	avult dolog
nehéz munka	sark-utazó	susogó szellő
mérges pulyka	jó futó	
elől hátul	bőr fúvó	

Mondatok.

Udvarunkon kút is van. Ugarföldön buzát termelt. Ugat a kutya. Ugrálnak a békák. Fussatok versenyt! Tudod a feladatot? Tudós ember lett belőle. Kutya jár a kertben. Ujságot olvas. Unalmában ásitozik. Urakat láttam. Szépen szól a húrosrigó. A sertés túr. Elbukott a vakandtúrásban. Jóllakott túróscsuszával. Eltörte a

a fúrót. Munkabiró ember. A pulyka mérges állat. A gyáva hátul kullog. Hátulsó lett az osztályban. Unokája felköszöntette. A katonák kupával itták a bort. Nagyokat szólt az ágyú. Ellágyult a hó. Elájult ijedtében. Megfájult a feje. Gulya ménes legel a határunkon. A szüreten édes mustot ivott. Leszurta az ellenségét. Zugás hallik az erdőben. Ne nyugodj, mig a dolgod el nem végezted. Az utazó sokat jár kél. Jó futó ez a ló. Fuvója van a kovácsnak. Utmutató van a falu végén. Uzsorás lett. Kátyuba jutott a kocsi. Tyukólba bujt be. Kapujok nyitva van. Suroljátok ki a szobát. Lugba tette a ruhát. Kilugozta mosás előtt. Szúrós tövise van a rózsának. Guzsba kötötték a rablók. Ugy él mint hal a vizben. Felmászott a hegycsucsra. Ez a könyv elavult. A patak zuhogóján elcsúszott. A szellő susog. A selyemruha suhog. A bagoly huhog. Ungok békák, varangyok ugrálnak. Fussatok ahogy tudtok! Vigyázzatok el ne bukjatok! A kaputoknál álljatok meg!

4. GYAKORLAT.

Az e, é *kiképzése.*

Szótár.

eb	gép	eszem
pép	gége	kezem
fék	kér	veszem
véka	él	érez
tér	mer	nehéz
terem	mér	kény
dér	szer	kényes
sértés	ész	kehely

jég
gépies
gyep
gyepes
ketyeg
fecseg
ebéd
ebédel
ebédlő
ében
épen
éppen
eczet
eczetes
edény
egér
egész
egészség
egészséges
egészségesen
éget
égetés
egyén
egyenesség
egyenjogú
egyesület
egyetemes
egyezkedés
egyetértés
egyforma
egyhuzomban
egyszarvú
éjelezés
eladó
eladósodott
elámulás
elárvult
elavult
elcsavart
lecsavart
elefánt
elkeseredés
eloszlatott
elosztogatott
elutazás
emberkor
emberség
emésztő
emlékezet
ének
zene
zenész
zenészet
zenészek
enyészet
enyv
enyvezés
engesztel
epe
épség
szépség
szépséges
ércz
bérczes
érdemes
érzékeny
értekezés
esdeklés
esetlenkedés
ezredes

Szókötés.

hamis eb
liszt pép
kötőfék
piacztér
fagyos dér
ez sértés
gőzgép
liba gége
Mit kérsz?
hoszszú élet
nem merem
kimértem
többet észszel
mint erővel
kenyeret eszem
jobbkezem
Mit érzesz?
Nem nehéz?
ez kényes
ezüst kehely
jég szekrény

MISKOLCI EGYETEM
636.096
központi könyvtár

jeges kávé
gyepes tér
fecsegő gyermek
ebédlő szoba
ébenfa szekrény
eczetes viz
kőedény
kis egér
nem egész

jó egészség
égető tűz
gyanus egyén
egyenes ut
jótékony egyesület
egyforma ház
eladósodott ember
elámult fiu
elárvult gyermek

elcsavart eszü
elefánt agyar
eloszlatott bú
szép ének
czigány zenének
enyves-tál
bérczes Erdély
érdemes egyén
ezredes úr

Mondatok.

Ebre bizta a hájat. Féken tartja a lovat. Nem szokták a gyertyát véka alá rejteni. Tér van a házak előtt. Téres udvaruk van. Az éjjel dér volt. Megsértette. Ez sértés. A gép elindult. Meghütötte a gégéjét. Kértem, hogy menjen el. Éljetek boldogan. Ne merd azt tenni! Mérje meg ezt a húst! Kétszer kettő négy. Többet ésszel, mint erővel. Érzed a meleget? Nem nehéz ez a teher! Kénytelen volt elmenni. Kehelyből itták a bort. Jeges kávét evett. Gyepre legény! Az óra ketyeg. Ne fecsegjetek! Ebédeltél már? Az ébenfa fekete. Az eczet savanyú. Egér van a kamrában. Az egész várost fellármázta. Én egészséges vagyok. Meg ne égesd a kezed! Nem fért a bőrében. Megértették egymást. Nincs egyetértés köztük. Kimerült az éjelezésben. Elámult amint meglátta a tengert. Elárvultak a gyermekek. Elcsavarták az eszét. Feloszlatták a gyülést. Elkeseredésében mi telhetett tőle. Eloszlatta a bánatot. Elosztogatta amije volt. Elutazott az éjel. Nem érte el az emberkort. Emberséges ember. Emésztő betegség gyötri. Emlékezete rosz. Énekeljetek egyet. A zenészek elhallgattak. A temető az enyészet országa. Engeszteljétek ki. Az epe

keserű. Az egésség drága. Szép háza van. Érczes hangon énekel. Erdély bérczein utazott. Nem érdemes a szóra. Érzékeny ember volt. Esdekelt életéért. Esetlenkedik. Az ezredes kiadta a parancsot.

5. GYAKORLAT.

Az i, í *kiképzése.*

Szótár.

pip	hír	igéret
píp	íny	igyekezet
pipa	ily	ijedtség
ipa	mily	ikra
bibe	nyír	iktató
vivó	nyiró	illatozik
itt	így	illik
idő	fityeg	ilyen
idős	fityegő	milyen
sír	csík	imádkozik
síró	csíkos	inaskodik
siet	csikó	indulat
ijed	csikós	ingadozó
gím	idézet	ingerkedés
mikor	idomitás	ingujj
liba	igaz	inkább
sziszeg	igazság	innen
zizeg	igazít	inség
rívó	igazol	intézmény
író	igazságos	intő
bíró	igazságtalan	ipariskola
rizs	ige	irálytan

iramszarvas
irányulás
irigykedés
irtózat
ismétlés
iszákosság
iszonyodik
itélkezik
ittasodik
ivópohár
izenet
izenget
izenként
ízletes
izgága
izgalom
izgató
Izland
izlés
ízletes
izzadás
izzadós
izzasztó

Szókötés.

tajték pipa
virág bíbe
jó vívó
itt maradt
szeles idő
idős ember
üres sír
síró gyermek
siető had
újdt gyermek
gímszarvas
Mikor mégy?
kis liba
liba sziszeg
vers iró
falusi biró
rizs föld
hirharang
Milyen idő van?
fehér nyirfa
csikós legény.
ló idomitás
igazságos itélet
igéret földe
halikra
iktatókönyv
illatos virág
Milyen ember?
fehér ingujj
jó intézmény
intő szó
ipariskola
iramszarvas
rút irigykedés
üveg ivópohár
jó izenet
ízletes étel
izgató munkás
Izland szigete
jó ízlés
izzasztó szer

Mondatok.

Pipára gyujtott a bakter. Jó vivó ez a katona? Itt nincs semmi uj hir. Idős ember lett. Kilenczven évet élt. Anyja sirjánál sirt. Sietett hazafelé. Nem ijed meg az árnyékától. Az iramgim északon él. Mikor jösz hozzánk?

Mikor leszesz itthon? A liba legel. A kigyó sziszeg. A szalma zizeg. Petőfi nagy iró volt. A biró büntet. A rizs vizenyős helyen terem. Mi hir van a városban? Fáj az inye. Inyencz ember, válogat. Ilyen dolgot ne tégy. Milyen pénzed van? A nyirség Szabolcsban van. Ez gyapjunyiró olló. Igy telik el az idő. A ruha a szegen fityeg. Ez a kendő csikos. A csikós lovon jár. Ne idézd elő a multat. A ló-idomitás szép dolog. Nem igaz a mit mondasz. Igazitsd el a dolgot. Igazold magadat. Légy igazságos! Ne légy igazságtalan. Az igéret szép szó. Igyekezz jó lenni! Egy kis ijedtség árán megmenekült. A halikra szapora. Ez iktató könyv. A virág illatozik. Nem illik azt tenned! Milyen ruhát vettél? Ne ingerkedj a kutyával! Inkább sehova sem megyek! Inség van a felföldön. Az ipariskolába inasok járnak. Az irigykedés csunya dolog. Az ismétlés szükséges. Irtózatosan összetörte magát. Az iszákos ember elpusztul. Iszonyodjatok a büntől. Adj egy ivóhoparat. Ne izengess! Ez az étel izletes. Az izzadás nem kellemes. Rosz izlése van. Izzasztó fürdőt vett. Irjatok levelet! Add ide az itatós papirt. Ne irkafirkálj! Szivd el ezt a szivart. Idd meg ezt az italt. Idd ki az egész pohárral. Istent imádjátok!

5. GYAKORLAT. (Folytatás.)

A j *(ly) kiképzése.*

Szótár.

jáczint	jártas	jászol
jámbor	játék	javit
jár	jaj	javul
járda	január	jó

jobb
jobban
jobbra
jóféle
jogos
jókedvü
jólelkü
jóllakott
jóság
jósol
jószág
jószagu
jótevő
józan
juh
juhar
juhász
juhnyáj
jus
jutalék
jutalom
jutni
juttatni
jő
jönni

jövendő
jövetel
éj
kályha
pajta
ajtó
ojtó
ujit
ejt
fejt
felejt
ijed
milyen
kölyök
jőjj
jöjjetek
őjü
gólya
baj
haj
száj
fáj
Jenő
jegenye
járom

máj
jaj
olyan
pehely
gulya
suly
sulyos
tutaj
folyó
bolygó
pálya
jegyző
jelvény
junius
méltányoljuk
birjuk
irigyeljük
nyeljük
kergetjük
felejtjük
fejtjük
járatjuk
javittatjuk

Szókötés.

jáczint virág
jámbor nő
járda kövezet
tudományban jártas
szenvedélyes játékos
jaj neked

január hónap
jászolhoz kötve
javulófélben
Jobban irj!
Jobbra menj!
Jóféle vagy!

jókedvű ember
jólelkű nő
jósággal teli
megjósolta neki
jószagu virág
józan ember

juharfa
legelő juhnyáj
jutalomra méltó
Hova jutsz?
jövő idő
meleg kályha
tágas pajta
nyitott ajtó
ojtó-viasz
Ej haj, semmi baj!
Járomban jár.
Máj baja van.
könyü pehely
tutajos tót
körjegyző
junius hó

Mondatok.

A jáczint szép virág. Jámbor szerzetes volt. Hova jártál? A járdán menj. Jártas a tudományokban. Szenvedélyes játékos. Jaj neked, mit tettél!? Január téli hónap. A tehén jászol mellett van. Javitsd meg magadat. Jónál jobb van. Jogos követelés. Jólelkü ember volt. Nem laktál jól? Jószága terjedelmes. Jószagu füvet kaszálnak. Józan életet élt. A juhnyáj szépen legel. Méltó vagy a jutalomra. Ne juttasd oda! Ki tudja mit hoz a jövő! Ej haj ne busulj barátom! Meleg a kályha. Széles a pajta. Ojtóviaszot főz. Elfelejtette a feladatot. Jöjjetek ide! Fehérhaju ember. Jenő olyan mint ő. Pelyhes az álla. Gulya ménes ott delelget. Sulyos a vád. A tutaj uszik. Viszi a folyó. A bolygó pályája hosszúkás. A jegyző itt volt. Méltányoljuk az érdemeit. Irigyeljük a dolgát. Nyeljük el a bosszuságot. Felejtsük el a dolgot. Javittatjuk a gépet. Járjatok be minden földet.

6. GYAKORLAT.

Az ö, ő *kiképzése.*

Szótár.

pör
pőr
pőre
bőre
fő
vő
tő
idő
eső

égő
kő
lő
mező
sző
őrző
erő
hő
nyő
jő
cső
főkötő
pörölő
bőregér
evőeszköz
terjedő
nyögő
ketyegő
perelő
illő
illető
vető
törő
időző
esőző
kövező
lövő-eszköz
szövőgép
házőrző
mező-őr

csővezető
őrsvezető
nyerő
pihenő
kergető
pergető
ember-evő
szőlő
szőlő-föld
engesztelő
öblitő
öklelő
öcs
öklöz
ököljog
ökörnyál
ökrész
öldöklő
ölelget
öblöget
öltözködik
öltözet
ömlik
önálló
önbizalom
önfentartás
önkény
öntőde
öntözés
önzés

őrálló
ördöngős
öreg
öregbit
örökség
örömest
örvendezés
összeillő
összeadás
összecsapás
összerázás
összesités
összegezés
összevágás
összevetni
ősvilág
őszinteség
öszvér
ösztövér
ötödik
ötszöröződik
ötvenedik
övezik
özönlik
őzbak
őzvadászat
özvegy
özvegység.

Szókötés.

hoszszú pör
hűséges vő
rosz idő
hideg eső
égő lámpa
Üsse kő!
zöld mező
házőrző
őserő
puskacső
bőregér, denevér
evőeszköz
hoszszúra terjedő
illő dolog
az illető
mag-vető
mogyoró-törő
kövező ember
lövő eszköz
örsvezető csendőr
rokka pergető
édes szőlő
szülőföld
engesztelő áldozat
toroköblitő
őszi ökőrnyál
öldöklő járvány
öblögető viz
önkényű ember
őrálló katona
vas-öntöde
rút önzés
öreg ember
nagy örökség
öszszeillő pár
heves öszszecsapás
végső összegezés
ösztövér öszvér
ötödik őzbak
ötvenedik év
özvegy asszony

Mondatok.

Ne törődj a pörrel! A kovácsnak pőrölye van. Pőre a purdé! Fekete a bőre. A munkában fő a szorgalom. A fazék fő. Itt egy tő szőlő. Szép az idő? Nem esik az eső? Az égő lámpára vigyázni kell! Üsse meg a kő! Lődd le a nyulat! A mezőn voltál? Hol jár a szőlőcsősz? Ez mező őr! Erős ember. Nagy a hőség! A kendert nyövik. Jöjjetek elő. A madár csőre erős. Főkötő van a fején. A bőregér denevér. A kanál evőeszköz. Öt hétre terjedő időre van szükségem. A beteg nyög. Amit teszesz nem illő. Dolgozik a magvető? Eljött a kövező? A puska lövő eszköz. Ott ül a szövőgép előtt. János az őrsvezető? Pihenőre ment. Az emberevők közé lőtt. Szőlőföldet vett. Szülőföldjére ment. Felöklelte az ökör. Öcscse vőlegény. A görögök öklöződtek. Az ököljog ideje elmult. Őszszel száll az ökörnyál! Öltözködik a fiu. A

víz kiömlik. Az önbizalom szép. Az önkénykedés helytelen dolog. Öntözd meg a virágokat. Ördöngös jó kedve volt! Örökséghez jutott az öreg. Örömest elkölti a pénzt. Örvendezzetek, eljött az ünnep! Öszszeillő barátok vagytok. Az ellenfelek öszszecsaptak. A kocsi összerázott. Öszszegezd a számokat. A mammut ősvilági állat. Légy őszinte. Ötször öt: huszonöt. Babér övezte homlokát. Ötven évig élt. Önfejü ember volt. Kiöntötte mérgét. Kiöltötte a nyelvét. Őzvadászatra indult. Ez a nő özvegy. Öntudatlanul terült el a földön. Elöntötte a víz a legelőt. Jöjjetek el a szőlőmbe!

7. GYAKORLAT.

Az ü, ű *kiképzése.*

Szótár.

üt	fütyöl	ülés
tű	ezüst	ültetmény
ür	ezüstös	üreg
mű	üdit	ürmérték
üst	üditő	üstdob
füst	üdülő	ürügy
űl	üdvösség	üstök
üres	üdvözlet	üstökös
üzlet	ügy	üsző
hű	ügyes	ütközet
hüvely	ügyesség	üveges
nyűg	ügyelő	üvegeső
fütty	ügyész	üvegtábla
bűn	ügynök	üvegpohár
szűr	ügyvéd	üzlet
szűrő	ültet	űző

fűző	idült	kidült
fényűző	hidegült	kiültettük
sütő	hideg-sült	félretettük
sütkölőző	kiürült	elintéztük
térülő	siketült	üdvözöltük
küllő	félfülü	kikisértük
léhűtő	félkegyelmű	ráhintettük
esküvő	ingerült	hozzáfüggesztettük
értesült	lehült	

Szókötés.

harang-öntő	üdvös tett	vállfűző
tütartó	üdvözlet	fényűző ember
űrmérték	ügyes ember	léhűtő fiu
rézüst	nagy ügyesség	jól értesült
sűrű füst	királyi ügyész	idült baj
elől ül	biztositó ügynök	őz hidegsült
kardhüvely	okleveles ügyvéd	elhidegült barát
nyűgös beteg	fa ültető	félkegyelmű hülye
gép-fütty	megyei gyülés	lehült buzgóság
nehéz bűn	hamis ürügy	kidült fa
sürű szürő	üstökös csillag	ingerült ember
ezüst fütyölő	vastag üvegtábla	hozzáfüggesztett rész
üditő ital	jó üzlet	

Mondatok.

Hányat ütött az óra? Megszurta a tü. Üres az üveg? Ez az épület szép mü. Az üst forr. A füst száll. Üljetek le. A hordó üres. Az üzlet megnyilt. Hüségesen követte. Hüvelybe dugta a kardot. Nagy nyüg a restség! Füty-

tyentett. A lopás bűn. Szürd meg ezt a vizet. A szűrő lyukas. Fütyöljetek! Itt az ezüst kanál. Ez nem ezüst, csak ezüstös. A friss viz üditő. Üdülő beteg. Üdvözletet küldök. Hogy áll ügyed? Ügyes leány. Mi ügyesség kell ahhoz? A felügyelő megjött. Az ügyész elutazott. Az ügyvéd perel. Ültessetek fát! Szőlőt ültetett? Az ültetvény kiszáradt. A hegyoldalban üreg van. A liter ürmérték. Verik az üstdobot. Mi ürügye van a czivódásra? Izzad az üstöke. Üstököst még nem láttam. Megkezdődött az ütközet. Üveges tót jár az utczán. Kitört az ablaküveg. Az üzlet jól megy. A fűző szorit. Ilona fényüző. Hol lakik a sütő. A napon sütkérezik. Megtérül a költség? A kerék küllője kitört. Léhűtő vagy. Esküvőjét tartotta. Még nem értesültem a bajról. Idült gyomorbaja van. Hideg sültet eszik. Kiürült a korcsma. A fazék félfülű. Félkegyelmü volt egész életében. Ingerülten ne tégy semmit. Lehült a viz! Kidűlt a fa. Kiültették a szegfűt. Félretettük a pénzt. Levetettük a keztyűt. Ne nyűdd el a ruhádat! Elintézzük a dolgot. Üdvözöljük a püspököt. Kikisértük a vendéget. Hintjük a magot. Rátesszük a fedőt. Ereszd le a függönyt. Ügyelj erre az ügyetlenre. Űzd el a legyeket! Üres időben eljöhetnél hozzám. Béküljünk meg!

II. FEJEZET.

Hehezetes és erős hangkapcsok megkülönböztetése.

Általános tudnivalók.

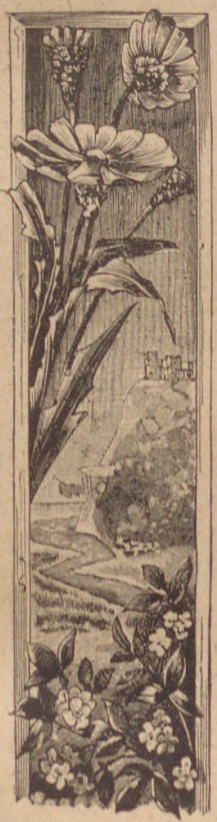

A vocálisok, vagyis magánhangzók 3-ik féle hibája abban nyilvánul, hogy valaki az *a* helyett *ha*-t mond, vagy megforditva. Ezt szakszerüen ugy határozzuk meg, hogy a *hehezetes* és *erős* hangkapcsokat összezavarja, vagy helytelenül használja. Pl. *három* helyett azt mondja: *'árom* stb.

Az ide tartozó hibák javitására a 8—15 számu gyakorlatok alkalmazandók.

8. GYAKORLAT.

A h *kiképzése.*

Szótár.

háborgat
háborit
háborog
háj
hála
háló
hálózni
hályog
hámor
hámozni
hántani
hány
három
háramlik
hárit
hát
hátrál
hátsó
ház
házaló
házbér
házigazda
ha!
hab
habar
had
hadnagy
hagyma
hajadon
hajdan
hajlik
hajó
hajtani
halad
halál
halász
halk
halkan
hallgat
halmoz
halogat
halom
háló
halott
halvány
hamar
hamis
hamu
hanem
hangász
hangya
hanyat
harácsol
harag
harang
harap
harapófogó
harcz
harisnya
harmadik
hasáb
hasit
hasonlit
használ
hatalmaz
határ
hatás
hathatós
hatos
hatszor
havas
havonkint
ház
hazafi
hazudik
hód
hódol
hófuvás
hogy
hohó!
hol?
hold
holnap
holt
hólyag
homály
homlok

honfi
hónap
hontalan
honvéd
horog
horgászik
horkol
hosszú
hova
hozzá
huhog
hull
hulladék
humor
hunyászkodik
hunyorit
hurczol
hurka
húrosrigó
hurut
hús
husvét
hűsz
huzal
húzni
hebeg
hegedül
hegyes
héj!

hely
helyes
hempelyeg
henger
henye
herczeg
hervad
hét
hetedik
hév
heves
hever
héviz
hí
hiába
hiány
hiba
híd
hidas
hideg
higgad
higít
hihetetlen
himbál
himző
hinár
hinni
hirdet
hirnév

hirtelen
hit
hisz
hitel
hitvány
hiv
hiusit
hivatal
hivatkoz
hizeleg
hizlal
hökken
hörcsög
hörög
hős
hű
hűbér
hűlő
hűs
hül
hüvely
hűvös
hűvösödik
ah
eh
éhen
ihatnám
ühüm
páhol

Szókötés.

Ki háborgat?
háborgó tenger
Hála Istennek.
hálózd be
vastag hályog
vashámor
háromszor három
Háritsd el!
Uj ház
házaló zsidó
jó házigazda
tojás hab
habart étel
hadnagy uram
vereshagyma

hajadon leány
hadihajó
haladó párt
halál fia
halász legény
halk beszéd
halott ember
halvány fiu
hamis leány
hangász czigány
hanyatt esett
harang ütő
harapós kutya
harapófogó
harczos katona

hasitott fa
nagy határ
hathatós szer
hatos pénz
hazafi volt
hófuvás van
Hogy vagy?
Hol vagy?
holdsugár
holnapután
homályos idő
honvéd huszár
hurosrigó
hegedülni tanul.
hivatalos ember

Mondatok.

Ej haj, ne busulj. Jót adhat az Isten. Ki jöhet ott? Nem mehetek be a hátulsó ajtón? A juhász juhokat legeltet. A kályha hátul tüzes. Jánoshoz ment. Henrik uj ruhát kapott. Hallod a harangszót? Nem feledhetem a hallott hírt. Hozd el a hegedűdet. Mihelyt lehet megteszem. Nem jöhetnél hozzám? Hívd el Hildához. A háboruról hírt sem hallottam. Hol járhattál. Mitől fájhat a hátad? Hova repült a gólya? Haja fehér. Pehely könynyű volt. Hámba fogot három lovat. Hej, hova lett a régi jó idő. Tőlem heverhetsz, a meddig akarsz. Ne halj meg hamar. Hozz hírt felőle. Háromszor három kilencz. Hetvenhét éves volt Hozzám nem jöhettél el? Nagy hűhóval jár. Hej de szép volt hajdanában. Hol lehet Hermin? Hej de szépen szól a harang. Hamarjában nem találhattam el. Hozd elő hamar a húst. Három hétig

tartott a hideg. Nagy hó lehet ott a hegytetőn. A hulla hideg. Három haramia támadta meg Habár hideg volt, nem didergett. Meghibbanhatott az esze. Hevesmegye határán jártam. Ne hallgass a léhűtőre. Irhatsz már neki. Hevesvérű fiu volt. Ha lehet engeszteld ki. Hej de hamar meguntad a dolgot. Hozz hideg vizet. Ne heverj hétfön sem. Hófuvás van a halmokon. Holdvilágnál haladt a karaván. Holnap nem lehet elmenni. Nincs szebb katona a honvédhuszárnál. Ha lóháton láthatod gyönyörködhetsz benne. Harapós kutyával ne köss ki. Habart ételt ettünk. Nagy hadihajó közeledett. Hord ide a hasitott fát.

9. GYAKORLAT.

Az a á *és* ha há *megkülömböztetése.*

három	hátrány	ajtó
áron	álla,	hajtó
hányadik	hála	ájul
ápol	álló	háj,
hápog	háló	alsó
háborog	apa	halló
áfonya	hatos	amarra
átok	hathatós	hamar
hát	ad	anyag
hág	had	hanyag
ág	adakozik	arany
hál	hadakozik	harmat
áll	agy	árbocz
ház	hagy	három
ász	hagyma	arcz
ács	hagyna	harcz
ábránd	alj	haszon
ábrázat	haj	aszszony

Szókötés.

három áron	rosz ábrázat	veres hangya
Hányadik lány?	hátrányos dolog	veres hagyma
Ápold a beteget!	álla alá	ajtónálló
hápogó rucza	hálás halász	hamar menj
háborgó tenger	háló kötél	jó anyag
átkos pénz	apa ir	hanyag hajtó
áfonya bogyó	adós vagy	harmatos fű
álló óra	hadvezér vagy	arany óra
makk ász	adakozó ember	vad harcz
ács mester	agyvelő	jó haszon
hiu ábránd	hagymaszár	öreg aszszony

Mondatok.

Hány korona ára kenyeret vásároltál? Áron férfi név. Háromszor három kilencz. Hányadik vagy? Ápold a beteget. A rucza hápog. A tenger háborog. Az áfonya növény. Átok fogta meg a magyart. Hátha nem ugy van? Hágj föl a tetőre. A fa ága letört. Hála Istennek megérkeztünk. Állj a lábadra! Ki háza ez? Ez zöld ász. Az ács farag. Ne ábrándozz. Ábrázata barna. Hátrányos ez reá nézve? Felkopott az ála. Ritka madár a háladatosság. Egy álló helyében maradt. Hálóval fogják a háladt. Ez a viz ihatatlan. Ha elmégy, én is elmegyek. Apa itt jön. Ez az orvosság nem hathatós. Irj egy hatos számot. Add meg a pénzem. Hagyjatok békében. Adj egy nagy hagymát. Ne hagyd magad! A hajtók lármáznak. A beteget ájultan látta. Ez nem alsó, — ez felső! Halló; kibeszél! Erre arra! Hamar menj. Ne légy hanyag. Nem mind arany, ami fénylik. Harmatos fü, ne hágj reá. Az árboczon zászló lengett. Arcza halovány. Mi haszna van belőle? Ott jön egy asszony. Aztán ne haragudjatok rám!

10. GYAKORLAT.

Az o ó *és* ho hó *megkülömböztetése.*

orr	orvoshoz	osztrák,
ordó	oszló	hozzám,
hordó	hoszszu	hozzád,
oda	ozsonna,	hozzá,
oh,	óvadék,	hozzánk,
ok,	ót,	hozzátok,
olyan	óda	hozzájok,
okmány	óh,	hozták
olaj	ódon	osztotta
oldal	hód,	hoztad,
ollóhoz	ól	hoztuk,
hollóhoz	ólhoz	osztottuk
omlik	ólomhoz	hoztátok,
operához	hóhoz	osztottátok
óra	olvasóhoz	hozták,
hóra	otthon,	osztották
orr	ottan,	
horog	otromba,	

Szókötés.

üres hordó	orra görbe	ólomhoz hasonlit
oda van	horogra került	otthon van
nem ok	orvoshoz ment	nem ottan!
nem olyan	oszlófélben van	osztrák állam
igaz okmány	hoszszú haj	hozzám jött
olaj a tűzre	ozsonnát ettek	hozzád ment
ollóhoz hasonlit	óvadékot tett	hozzám kérezkedett
omlik a föld	óh be jó!	karon hozták
óramutató	ódon torony	szét osztotta m
hóra feküdt	ólba szőke	mit hoztál?

Mondatok.

A hordó üres. Magasan hordja az orrát. Ne menj oda. Oh be szép orgonafa! Oka van rá. Ne légy olyan büszke. Kezében van az okmány. Olajat önt a tüzre. A szabó ollóval dolgozik. A holló fekete. A varju nem hasonlit a hollóhoz. A hegyoldal omlik. Az óra egyet ütött. Ne lépj a hóra! Orra veres. Horogra került a hal. Orvoshoz vitték a beteget. Oszlófélben van a baj. Hosszú utra kelt. Ozsonnázzunk. Óvadékot tett le. Ohó, ne olyan sebesen. Hohó álljatok meg. Ottó ótogat. Sándor ódát ir. Ódon épület áll a falu végén. A hód vízi állat. A ló az ólban van. Az ólom sulyos. A hó fehér. A liszt hasonlit a hóhoz. Otthon érzem magamat. Mi van ottan? Az elefánt otromba állat. Jer hozzám. Hozd el az órádat. Hozzátok el hozzánk az ozsonnátokat. Elosztottam a diót. Oszszátok szét a pénzt. Elosztottátok a mogyorót?

11. GYAKORLAT.

Az u, ú *és* hu, hú *megkülömböztése.*

Szótár.

puha	húrnak	huta
hupa	úsz	ugat
udvar	húsz	hugát
ugar	nyugalom	után
húga	Hugó	hután
uj	Ugocsa	utánok
úr	uram	utánatok
húr	húrom	utókor
urak	uborka	hugom

ujjuló	ungon-berken	ugatnak
fujjad	undorodom	szomorú
hejehujja	huzalkodom	homorú
utazom	húrozom	utcza
huszas	hullám	hátulsó
nyugaton	ugrál	

Szókötés.

puha kenyér	hegedű húron	ezüst huszas
hápa hupás	uborkaszezón	nyugaton lakik
kerek udvar	üveghuta	ungon berken
ugarföld	ugató kutya	undorodom tőle
unokahuga	elvesztette hugát	ne huzalkodj vele!
uj esztendő	eső után	felhurozom a hegedüt
öreg úr	üveghután	hullámzó vizen
hegedű húr	utánok ment	ugráló békák
urak háza	utánok mentem	kutyák ugatnak
uszó sziget	késő utókor	szomoru fűz
husz fillér	az én hugom	homoru lencse
nyugalmas hely	ujuló baj	hosszú utcza
Hugó Viktor	fujjad keservesen	hátulsó kerék
Ugocsamegye	hejehuja dinomdánom	
urambátyám	messze utazom	

Mondatok.

Huhog a bagoly. *U* betüt irtam. *Ú* hangot mondok. A kenyér puha. Hápa hupás a föld. Az udvar tágas. Ugar földön jár. Beteg a huga. Uj divat jött. Elvágta az ujját. Ujjongat akinek kedve van. Ki ez az ur? Zengjen a húr. Eljönnek az urak? Hagyj békét a húrnak! Husz

koronám van. Nyugalomba ment. Hugó hol van? Ugocsa kis megye. Uram, ez sértés! Felkapott az ugorkafára. Hol van az üveg húta? Az útfélen. Ott ahol az a kutya ugat. Eltemette a hugát. Utána ment. A hútán nagy fedél van. Ne menj utánok. Utánatok kiáltok. Az utókor hálatlan. Jer ide hugom. Ujul a hold. Fujjad keservesen! Huzzad vén robotos. Utazom az éjel. Egy huszas van a zsebemben. Nyugaton várj reám. Ungon berken keresztülment. Undorodom a dicsekedő embertől. Hurozd fel a hegedűt. Hullámzik a Balaton. Hullát leltek a partján. A béka ugrál. A kutyák ugatnak. Beh szomorú ez az élet. Ez az üveg homorú. Az utcza széles. Ne maradj hátul!

12. GYAKORLAT.

Az e, é *és* he, hé *megkülömböztetése.*

Szótár.

hely	heged	elkészül
héj	hegedés	előrelátás
ej	egy	elszakadni
éj	hegy	élvezet
kehely	egyén	emez
héja	hegyén	enynyi
ejnye	egyes	enyhely
henye	hegyes	enyhitni
éhes	éhen	enyhe
hétszer	elég	épitész
édes	élelem	érdem
ég	életmód	esketö
egész	eleven	hess

eső	ezüst	kehelyhez
étlap	rézhez	hegyekhez
hetven	mézhez	édeshez
evező	kévéhez	egészhez
heves	mihez	egyénhez
ezelőtt	semmihez	élelemhez
ehez	hegyhez	hetvenhez
ezenfelül	egyhez	hetvenhéthez

Szókötés.

üres hely	messze a hegy	enyhitette fájdalmát
dió héj	gyanús egyén	enyhe szellő
ej haj	szurony hegyén	épitész lett
csöndes éj	egyes börtön	nem érdem
ezüst kehely	hegyes tőr	esketőre megy
héja madár	éhen halt	hess légy
ejnye be rút!	elég volt	eső esik
henye ember	rosz életmód	étlapot kérek
éhes vagyok	eleven gyermek	hetven forint
kétszer hét	elkészültél-e már?	csolnak evező
édes anyám	jó az előrelátás!	Hevesmegye
ég a kunyhó	el kell szaladni	ezelőtt volt
egész éven	élvezettel hallgatta	ehez kell
hegedő seb	emez nem amaz	ezenfelül még valami
seb hegedés	ennyi meg ennyi	ezüstkanál
egyszer egy	enyhelyre utazott	

Mondatok.

Hetven koronám van. A héten sokat költöttem. A helység meszsze van. A dió héja kemény. Ej, haj ne busulj! az éjel nem aludtam. A kehely ezüstből van.

Ejnye de roszul néz ki. A henye embert nem szeretem. Nem vagy még éhes? Hétszer hét negyvenkilencz. Édes ez a kávé? Ég a kunyhó, ropog a nád. Az egész kert zöldül. A seb behegedt. A hegedés alig látszik. Egy meg egy az kettő. Ne menj a hegyre! Ez az egyén éhes. Mi van a villa hegyén? Ez nem egyes szám. A hegyes vidék szép. A nép éhen hal. Nincs elég élelem. Az eleség elfogyott. Az életmód nehéz. Kié ez az eleven gyermek? Elkészültél a feladattal? Nem volt elég előrelátása. Elszakadt a rokonaitól. A fürdés egészséges élvezet. Ennyi az egész? A vadállat enyhelyet keres. Enyhitsd a beteg a fájdalmát. Enyhe idő jár. Az épitész itt járt. Nem érdemes a szóra! Meg volt az esketö? Hess te madár! Esik az eső? Add ide az étlapot. Ne hetvenkedj. Vedd kézbe az evezőt! Ne légy heves! Ezelőtt vigyázóbb voltál. Ehez sem kell több. Ezenfelül még hetven korona kell. Az ezüst fehér. Hasonlit a rézhez. Köss még a kévéhez. Mihez tartod magadat? Nem ért semmihez. Ne menj a hegyhez! Az egészhez nem sok tudomány kell. Hogy jutsz élelemhez? Közeledik a hetvenhéthez.

13. GYAKORLAT.

Az i, í *és* hi, hí *megkülönböztetése.*

Szótár.

ír	ideg	ím
hír	hideg	hím
ív	Isten	iszik
hív	história	hiszik
itt	igaz	izom
hít	híg	hízom

inni	híd	izetlen
hinni	idegen	iddogál
iny	hidegen	hijdogál
ily	ijedelem	ifjú
hija	hiedelem	igazság
ijja	hitel	igénytelen
igy	hitrege	igéző
higyj	hitvallás	illeték
hirnök	hiúz	illeszkedik
ivó	hivás	inas
hivó	hivő	indigó
hiány	hizlalás	ingadozás
hiba	hizelkedés	áhit
Ida	ízé	áhitat

Szókötés.

Mi hir?	nincs inyére	nincs hitel
feszült ív	ilyen dolog	hitrege mondja
hozzá hivott	kis hijja	hiuz lakása
itt van	Elszakadt az íja.	hivőkhöz tartozik
van hite	Igy legyen!	sertés hizlalás
kevés ideig	Ne higyj neki!	rút hizelkedés
Istenhez tért	Hirnök jő	Ne izélj!
szomoru história	nagy ivóterem	Izetlen tréfa.
nem igaz	kész meghivó	iddogáltak ketten
hig tojás	Mi hiányzik?	az ifju és öreg
him galamb	Hol a hiba	hol az igazság
Mit iszik?	Ida jön.	igénytelen személy
erős izom	nem idegen	igéző szépség
Nem hízom.	Ne fogadd hidegen.	inasgyerek
Inni kell.	ijedelem kelt	Áhitat szállta meg.
Hinni kell!	rossz hiedelem	

Mondatok.

Az *i* és *hi* közt külömbség van! Irj egy feladatot. Hívd elő a lakatost. Mi hír van nálatok ? Irós vajat ettem. Adj egy ív papirt. Ne hívd őt ide. Itt van a papir. Erős a hite. Ideges ember. Hideg van kinn ? Jó az Isten! Mi van a históriában ? Nem igaz a mi benne van! Hígan szeretem a tojást. Ime itt van, a mit kívánsz. Szépen hímez ez a leány. Bort iszik a magyar ember. Hiszitek ezt ? A lábán vastag izom van. Én soha sem hízom meg. Nem szeretek sört inni. Bolond a ki mindent el szokott hinni. Fáj az ínyem. Nincs ínyemre. Ilyen dolgot még nem láttam. Kicsi híja, hogy el nem esett. Felidegezte az ijat. Igy van ez jól. Ne higyj neki. De hírnök jő s pihegve szól. Kinek szól a meghívó ? Mind hiányzik. Mi a hiba ? Ida beteg. A hídon elesett. Egy idegen emelte fel. Nagy volt a háznál az ijedelem. Neki nincs hitele. Igy szól a hitrege. Mindenki kövesse hitvallását. A híuz mérges állat. Nem jött elő a hívásra. Sikerült a sertéshizlalás ? A hízelkedés csúnya Ne használd az „izé“ szó. Izetlen egy szó. A két czinkos sokáig iddogált. Ifjú volt az egyik. Igénytelen kinézésű. Igéző szeme van. Fizesd meg az illetéket. Beillesztette a képet a rámába. Az inas alszik. Az indígó kék. Az ingadozás nem jó dolog. Áhítat szállott meg. Áhítom a csöndet. Ne ásíts annyit!

14. GYAKORLAT.

Az ö ö *és* hö hö *megkülömböztetése.*

Szótár.

ős	hörgés	örökös
hős	hörpent	hősködik
öböl	összse	őrködik
őt	öblit	ősies
ökör	őgyeleg	hősies
ősz	öklel	hőség
ősök	öldököl	őslakó
hősök	ölel	őszre
őr	öltöny	hörpenteni
ölyv	ömlik	hökkenni
öcs	önfejű	ötven
ő	önkény	ötlet
hő	öntöz	övezni
ősrégi	őrálló	özönleni
hősies	ördög	özvegy
hökken	öreg	özönviz
hörcsög	őrház	

Szókötés.

ősvilág	összekoccantak	hősködő suhancz
hős katona	Öblitsd ki!	őrködő tüzoltó
tenger öből	Hol őgyelegtél?	ősies ruházat
ötször öt	felöklelte	hősies viselkedés
ökör szarv	megöldökölte	hőség van
ősz ember	öleld meg	őslakói kihaltak
hős ősök	férfi öltöny	összse zördült

*

őr szava
ölyv madár
öcsém uram
ő nem jön
hőség van
meghökkent
a hörcsögtől
hörgés hallott
ömlik a viz
önfejü ember
zsarnok ember
rét öntöző
őrálló katona
ördög hordta
öreg szolga
vasuti őrház
hörpentett belőle
meghökken a kutya
ötven meg tiz
ötlete támadt
özönlik az ellenség
özvegy nő
özönviz előtti állat
hörpentett a borból
örökös kenyér

Mondatok.

Az *ö* és *hó, az ő* és *hő* nem egyformák. Hősök voltak az ősök. Az öbölben hajó van. Ötször öt huszonöt. Az ökör bőg. Szép az ősz is. Őseinket felhozád. A hősök pihennek. Az őr alszik. Az ölyv lecsap. Ő nagy hős. Ő nem hős, csak hősködik. Ősrégi történet ez. Hősies ember volt Hunyadi. A hörcsög meghökkent. A hős ötször lőtt! Hörgés hallatszott. Ne hörpents nagyot. Öblitsd ki a szádat. Összevesztek. Ne őgyelegj a piaczon. Az ökör öklel. Az ellenség öldököl. Öleld meg. Öltönye ötven korona volt. Ömlik a viz. Az önfejü embert nem szeretem. Öntözd meg a virágokat. Ne állj be önkéntesnek? Szegény ördög biz az öreg. Az őrháznál ötször jártam. Örökös öröm közt nem élhetünk! Mi lelte az öreget? Hősködik a kölyök! Őszies az idő. A hőség csökkent. Az őslakók örmények. Összeveszett a két szomszéd. Összeverekedtek. Hörpents ki a pohárból. Ez nem volt rosz ötlet! Övezd koszoruval a fejét. Özönlik az idegen. Özvegyen maradt e nő. Az özönvizből csak Noé menekült.

15. GYAKORLAT.

Az ü ű *és* hü hű *megkülömböztetése.*

Szótár.

üt
hűt
ütő
hűtő
ütnek
hűtnek
üst
hűs
üstök
hűsöl
üstökös
üget
ül
hűl
ülnek
hűlnek
ülés
hűlés
ültet
üllő
hüllő
üsző
űző

ügy
hűbér
hűm!
hűség
hűsitő
hűtelen
hüvely
hüvelyk
hűvös
üditő
üdül
üdülés
hűdés
üdvözlet
ügyelni
ügyvéd
ülepedik
ültetvény
ülök
hűlök
ülünk
hűlünk

ütés
hűtés
ütök
hűtök
ütsz
hűtsz
üt
hűt
ütünk
hűtünk
üttök
hűttök
ütnek
hűtnek
üszög
üszkös
ütközik
üveg
üveges
üzenet
üzlet
űznek

Szókötés.

ötöt ütött
bort hűtött
óra-ütő
jeges hűtő

Kit ütnek?
Mit hűtnek?
forr az üst
száll az füst

üstökös csillag
ügető csikó
kihült étel
kocsi ülés

kovács üllő — hűdés érte — ki ütött a vész.
hideg hüllő — Üdvözöld az érkezőt — Hütelen szolga!
hűbér-álom — ügyelj rá — eltört üveg
hűséges szolga — ügyvédre bizd! — Ne ütközz meg!
üditő ital — ülepedik a viz — üszkös búza
hüvös vidék — Meg ne hüljetek! — Mit üzent?
kard-hüvely — amerikai ültetvény — Hogy megy az üzlet?
tíz hüvelyk — erős ütés — nyulat űz
üdülést keresett — hova ütsz

Mondatok.

Az *ü* és *hü*; az *ű* és *hű* közt különbség van! Az óra egyet üt. A kutya hű állat. Meghűtöd magadat! A harang ütője kicsett. Hűtőben van a bor? Kit ütnek? Mit hűtnek? Az üst forr. Az árnyékban hűsöl. Izzad az üstöke. Hűs vizben fürdik. Üstökös van az égen. Láttál már üstököst? A ló üget. Ki ül a ház előtt? A szomszéd gyermekei ülnek ott. Vigyázz meg ne hülj! Nehogy meghüljetek! Nem kemény az ülés? Hűlést kapott. Ki ültette ezt a fát? Üllőn veri a vasat. A béka hüllő. Az üsző legel. Divatűző! Hogy áll az ügy? Hüm, de furcsa! A hűség ritka. Tedd a hűsitőbe! Menj te hűtelen! A borsó hüvelyes vetemény. Ennyi mint a hüvelykem. Az idő hüvös. Az ital üditő. A fenyvesben üdül. Üdülést keres. Hűdést kapott. Üdvözletet küldök. Ügyelj magadra. Menj az ügyvédhez. Az ital leülepedik. Braziliai ültetvényes. Itt ülök a kályhánál. Én könnyen meghülök. Hol ültök? Nem hültök meg? Hol ért az ütés? Sikerült a hűtés? Nem ütöm meg. Jól meg nézd, hova ütsz. Mért ütnek? Az üszög fekete. A két sereg megütközik. Az üveg törékeny. Hol lakik az üveges? Ne üzengess neki. Jól megy az üzlet. Kereskedést üznek.

III. FEJEZET.

Gammacismusok.

Általános tudnivalók.

Gammacismusnak nevezzük a *k* és *g* kiképzését és megkülömböztetését.

Ha valaki *kapa* helyett azt mondja *gapa*, vagy *golyó* helyett *kolyó*-t ejt: ez gammatikus hiba. Segitünk rajta a *k* és *g* tiszta kifejlesztésével és megkülömböztetésével.

Ide tartozó gyakorlatok a 16—19 számuak.

16. GYAKORLAT.

A k *kiképzése.*

Szótár.

kápa
kába
kávé
káté
kád
kása
kályha
kálló
kár
kánya
Kágya
kátyú
kácsa
kapa
Kaba
Kata
Kadocsa
kalló
Kaszony
kardal
kacsa
kopó
koplal
koppan
kotytyan
kocsi
kohó
kos
kotló

kóta
kós
kór
Kóly
kupa
Kuba
kufár
kút
kuss!
kugli
kuka
kullog
kuszál
kutya
kucsma
kepe
kefe
kéve
kettő
kétszer
kés
kégli
kék
kellő
kesztyü
kéz
kér
kehely
kendő

kegy
ketyeg
kecses
kipattan
kiborul
kifitytyen
kivillan
kitúr
kidül
kisebzik
kigördül
kikotytyant
kilóg
kimozdul
kiszélesedik
kizöldel
kirohan
kizsendülnek
kihülnek
kinyögik
kijavitják
kigyulnak
kicsorbulnak
köpnek
köböl
kőfaragók
kővésők
kötekedők
kődarabok

kösöntyük	eke	örülnek
kössük	eképen	köszörülnek
kölyök	ekék	önkénykednek
köszönünk	ékek	szeppennek
könyezik	kékek	hökkennek
könyeznek	kékes	lebbennek
küteg	késes	ketyegnek
küllő	ékes	fecsegnek
Ákos	ékesek	libegnek
akó	ékesen	pika
október	ékesednek	bika
okosodik	éktelenkednek	fika
oktalankodik	ékitenek	sík
okvetetlenkedik	kerék	kik
okoznak	fenék	kiknek
ukáz	lepkék	alszik
javuk	zergék	gyík
rakjuk	nyeglyék	bök
irjuk	kelengyék	ökör
hozzuk	fennek	öklel
lássuk	lebegnek	öklelnek

Szókötés.

nyereg-kápa	kacsát lőtt
kába lett	Kuba város
kávét evett	Kata cseléd
kátét olvas	kardalt énekel
kádban ül	kopó-kutya
kását eszik	koplal a fiu
kályhánál melegszik	koppan az álla
kár érte	kikottyantotta
vigye a kánya	két kocsi megy
kátyuba esett	kohóban olvad

kotló alatt a czirke
kótát olvas
kutba estek
kullog a farkas
kuszált a haja
kucsma a fején
kétszer kettő
kék égbolt
kendőt lobogtat
óraketyegés
kecses teremtés
kipattant titok
kivillant szeme
kiturta a házból
kihűlt a tűzhányó
kinyögte valahára
kigyult a ház
kicsorbult a kard
egy akó bor
október hónap
ne okvetetlenkedj
a cár ukáza
hozzuk elő
lássuk mi van benne
eképen szól
ékes nyelven
kerékgyártó mester
lepkéket kerget
fürge zergék
szép kelengyék
megszeppent a gyerek
meghökkent a gyerek
libegnek a levelek
gyikok sütkéreznek

Mondatok.

Kápájába kapaszkodott. Kába a feje. Kávéztál pénteken? Kátét tanulok. Kádban fürdik. Kását főznek. A kályhába kőszén ég. Kálló egy város. Kár értök. Kapja el a kánya. Kátyuba rekedt. Kacsára vadásznak. Kapa van a kezökben. Kata takaros. Kardalt énekelnek. Koplalnak szegények. Meg se kottyan nekik. Koppan az állok. Kocsira ülnek. Kohóban olvasztják az érczeket. Tojások vannak a kotló alatt. Kikelnek azok. Nótát kótázok. Kóstoljátok meg csak. Kórházban fekszik. Kupákból isznak. Kuba kávét kérek. A kufárok árulnak. Kútba hullottak. Kuglizok. Két farkas kullog. Kuszált gondolatok. Kutya van a kertben. Kucsmája fekete. Keféljétek meg a fekete kalapot. Kévekötő. Kétszerkettő négy. Késhegyig mentek. Mi kék az ég! Kellőképen elkészül-

nek. Keztyükészitő lett. Kérdezd meg a kereskedőket! Kendője kék. Ketyeg a serkentő óra? Kecses kis kecske. Kipattant a titok. Kiborultak a kocsiból. Kivillantak a kardok. Kidült a fa mandulástól. Kigördült a kerék. Kiszélesedik az utcza. A füvek kizöldülnek. Kirohantak a katonák. Kijavitják a keritést. Kigyulnak az őrtüzek. Kőfaragók dolgoznak. Kötekedő emberek közé került. Kődarabok hullottak. Kössünk békét! Köszönjük az ajándékot. Könyeznek az árvák. A kocsik üllője kiesett. Ákos rákokat keres a kövek alatt. Ne okvetetlenkedj Bajt okoznak. Javuljatok meg. Lássuk a medvét. Eképen kell ezt tenni. A hegyek kékellenek. Egy kerék kiesett. A lepkék lebegnek. Önkénykedik felettök. Ne fecsegjetek. A bika mérges. Kikhez mentek? A gyermek alszik. A gyikok fürgék. Az ökrök öklelnek.

17. GYAKORLAT. (Folytatás.)

köt
tök
kölyök
hökken
zökken
gyökér
bennök
velök
tőlök
dőlök
lök
löknek
szökken
szökkennek
zökkennek

lelkök
helyök
nyűgök
gyökök
űk
képük
ükapák
ükanyák
lelkük
tőlük
szemük
szívük
ízük
enyhük
helyük

öcscsük
kábulnak
kacsáznak
kacsázok
kaczagok
kaczérkodnak
kakas
sarkantyú
kakukfű
kikél
kikukkan
kaláka
kalitka
kalitkák
kályháknak

kancsuka
karika
karikázik
kapaszkodunk
kapzsik
kardoskodik
karmolnak
karóznak
kártékonykodik
katonáskodik
kavargatnak
kebelezünk
kedveljük
kedveskedtünk,
kefekötő
kegyeletünk
kegyenczek
kegyetlenek
kegyurak
kékellik
kékelnek
kékkő
kékülnek
kékültök
kelteznek
kelepelnek
kellemetlenkedik
kénkő
kénköveznek
képzelődik
kerekít
kerékgyártó
kereskedő
kertészkedik
kérkedik
késik
kézimunka
kikeres
kikergetik
kikutatják
kikeresgélik
kiküzdik
kikottyantják
kiküszöbölik
kikímélik
kikürtölik
kiküldöttek
küldötteknek
kiküldötteinknek
küldötteiteknek.

Szókötés.

Szerződést kötött
Hamis kölyök
Megzökkent a kocsi
édes-gyökér
Mi lett velök?
Eredj tőlök!
Ne lökd el!
Felszökkent az ára
Hamis a lelkök
Ne kiván tőlük
Meghalt az öcscsük
A füsttől elkábult
Kacsázni mentek
Nagyot kaczagott
hamis kakas
nagy sarkantyú
kikelt magvak
drót kalitka
vas karika
Ne kapaszkodj!
kapzsi ember
karmolós czicza
kedveljük a sétákat
kefekötő mester
kegyeletünk tárgya
kegyencze volt
kegyetlen katonák
kéklő hegyek
kékkövet vettek
megkékült hegyek
kelepelnek a gólyák
hordót kénkövez
Ne képzelődjetek!
kerekitsd ki
kereskedő inas
kertészkedő ember
Ami késik,
Nem mulik
Kikerested a dolgot?
Kikutatja zsebét.
kiküszöbölt könyv
kikémlelt titok
Fogadott velük.

Mondatok.

Békét kötöttek. Ne higyjetek a kölyöknek. Megzökkent a kerék. A gyökere kirothadt. Mi van bennök? Elmentek velök. Ne kivánjátok tőlök. Eldőlök a nevetéstől. Lökjétek ki. Felszökkent az ára. Van nekik lelkök? Nincs itt semmi helyök. A képük kormos. Ükapjok volt. Hamis a lelkük. Rossz a szemük Jó a szivük. Minden izükben rosszak. Meghalt az öcscsük. Elkábulnak a halak. A tó szélén kacsázok. Nagyot kaczagok. Ki kaczérkodik veletek? A kakas kukorékol. A sarkantyú peng. Kikelt a buza? Kikukkantott az ablakon. Kalákába aratnak. Kalitkába kerültek. Füstölnek a kályhák. Kancsukát kaptak. Ki karikázik a kertben? Fákra kapaszkodnak. Kapzsik az emberek. Kardoskodik a jogáért. Karmolnak a macskák? A hernyók kártékonyak. Kavargatják a lekvárt. Kedveljük a zenét. Kedveskedtünk neki. Iszik mint a kefekötő. Kegyetlenek az indiánok? Távolban hegyek kékellenek. A kékkő mérges. Megkékült mérgébe. A gólyák kelepelnek. Ne kellemetlenkedjetek velök. Képzelődnek a betegek. Kérkedik valamivel. Kézimunkát készit. Kikergették a kutyákat. Kikottyantotta a titkot. Kiküszöbölik a hibákat. Kikimélik magukat. Kikürtöli a világnak. Megérkeztek a kiküldöttek? Mit szóltak a kiküldötteknek? Üdvözlik kiküldötteinket. Jól fogadták a ti kiküldötteiteket. Menjünk a küldöttségek elé. Szóljatok velök. Üljetek melléjök.

18. GYAKORLAT.

A g kiképzése.

Szótár.

gabona
Gábor
gácsér
gágog
galagonya
galamb
galiba
gálicz
galy
galuska
gálya
gáncsol
garas
garázda
gátol
gáz
gazda
gazdálkodik
gazember
gázló
gódircz
golyó
golyva
gomb
gombol
gomolyog
gondolat
gondolkodik
gondos
gonosz
gordonka
goromba
guga
gula
guny
gunyol
gurul
guta
gebe
gége
gém
geny
gép
gerenda
gerezd,
gerincz
gerjed
gerjeszt
giliszta
gím
gízgaz
gipsz
gődény
gőg
gömb
Gönz
göndör
görbe
görcs
görget
görnyed
görög
görögdinynye
gőz
gőzgép
granát
guba
gróf
gümő
gvárdián
ágas
aggat
fog
ugat
ugrál
ugrik
ég
éget
égek
igaz
igen
igazol
igás
dög
üget
függ
független

dolog	ideg	csügg
hályog	ideig	kéreg
tályog	hazug	féreg
vályog	ördög	alig
agg	meleg	

Szókötés.

gabona mérték	gomolygó felhő	görbe láb
Gábor diák	egy gondolat	görcsös bot
gácsér rucza	Mit gondolsz?	görögdinnye
galagonya bokor	gondos anya	ágas-bogas
vadgalambfészek	gonosz Pista	fogkefe
galibát csinált	goromba ember	égető tűz
gáliczkövet vett	egyiptomi gula	Szent egek!
zöld gajj	Ne gunyolódj!	Nem igaz
galuskát evett	kanalas gém	Igazold magad!
gályarabság	gőzgép füstje	igás ló
Ne gáncsolj!	a hegy gerincze	döghalál
garázda ember	gerjedező láng	függő zsinór
Ne gátold!	földi giliszta	dologház
gázoljuk át	gímszarvas	vályogvető
gázló madár	gődény madár	ördög árka
puska-golyó	földgömb	fakéreg
rézgomb	göndör haj	kicsiny féreg

Mondatok.

A véka gabonamérték. Gábor diák mélyen elmerülve. Gácsér gágog az udvaron. Galagonya bogyót szed. Vadgalamb szállt a fára. Gábor galibát csinált. Gizella zöld gajat szed. Zöld gajas sátorban ülnek. Ne gáncsolódj a dolgomban. Gázold át a Garamot. A gólya gázló madár.

Gombház ha leszakad lesz más. Gomolygó fellegek tornyosulnak. Egy gondolat bánt engemet. Ne gunyolódj vele. Felhágott a hegy gerinczére. Tüzet gerjeszt. A gimszarvasról régi rege szól. Gődény madarat lőtt. Előtted a földgömb, forgasd meg. Lenyiratta göndör haját. Görögdinynyét termelnek. Ágas bogas a gim agancsa. Szent egek, de sötét fellegek. Nem igaz amit Géza mond. Igazold magadat előttem. Megdöglött az igás ló. Dologházba került a gazember. Vályogvető czigányok dolgoznak a faluvégén. Fakérget szedegetett az erdőben. A giliszta kicsiny féreg.

19. GYAKORLAT.

A g *és* k *megkülömböztetése.*

Szótár.

kába	kántor	golyó
Gábor	galy	koldus
kabát	galuska	komp
gabona	karszék	gomb
kábit	garas	gombol
gácsér	kártya	kolompol
kacsa	garázda	komoly
kalács	katona	Kont
galiba	gátol	gondolat
kalap	kátrány	gond
galamb	kazal	korog
kalapács	gazda	gordon
kanna	kazán	korán
gáncsol	gázló	goromba
gálya	koczog	guba
kantár	kóborog	kupa

Kuba
Kula
kunyhó
gunyol
kunyorog
kurta
gurul
guta
kutatgat
kvártély
kebel
gebe
kedv
kefe
kegy
gége
kék
kelepel
kemény
gém
kémény
kemencze
genyed
kenyér
kép
gép
képes
kerget

gerenda
gerezd
kérdez
kering
gerincz
gerjed
kérjed
keresgél
keresztel
kerget
kérges
kiló
giliszta
kimegy
gim
kizár
gizgaz
kipihegi
kipiszszeg
kitéreget
kisérget
kigázol
gödény
kčedény
kövek
kőkorsó
gőg
gömbök

könnyen
göndör
költöget
görbe
környezet
görnyed
körök
görög
közül
gőzü
gőzgép
közép
kötet
gránát
krajczár
gárdián
ágas
Ákos
aggat
lakat
fok
fog
kék
ég
egek
eke
iktat
igazol

Szókötés.

Gábor elkábult
kabát gomb
gácsér kacsa
ünnepi kalács

vas kalapács
falusi kántor
turós galuska
garázda kártyás

kátrányos gerenda
széna kazal
telkes gazda
gőz kazán

gázló gólya
kóborgó koldus
tiszai komp
kolompoló gulya
gondüző pipa
gordonka hegedű
boros kupa
kurta kvártélyozás
gutaütés
hullámzó kebel
ruhakefe
kék lepel
tégla kemencze
csatakép
buzakenyér
mestergerenda
szőlőgerezd
gerincz fájás
keresztelő pap
kérges tenyér
kipihegi magát
kipiszszegték tegnap
kisérgeti az árnyék
kőedénygyár
két kötet könyv
két gvárdián
Ákos lakatos
Igazold magadat

Mondatok.

Gábor gombkötő legény. Kabátgombja leszakadt. Károly gácsér kacsát lőtt. Ünnepre kalácsot sütöttek. Vas kalapácscsal ütögette. Kántor lett a faluban. Délben galuskát ettek. Add elő a karszékeket. Egy garast sem keresett. Kártyás emberek azok? Garázda legények mulatnak. Kiszolgált katona már. Gátold meg az elutazásban. A gyárban felrobbant a kazán. Koczogva szaladtak. Egy kóbor kutya megharapta. A gulya kolompja szépen szól. Kont a kemény vitéz. Korán felkeltél. Guba alatt mutatja a fügét. Ne gunyolódjatok. Mit kunyorogsz neki? Legurult a hegy gerinczről. Kvártélyt keres. Gégebaja volt. A gólya kelepel. Kemenczében sütik a kenyeret. Gerjeszsz tüzet. Mit keresgélsz. Kigázoltak a bajból. Kőedénygyárakban készitik az edényt. Kőkorsóban kőolaj van. Kikisérték a városból. Ákos gőzgép mellett van. Görögország déli tartomány. Beirta az igtató könyvbe. Igazold magadat!

IV. FEJEZET.

Paragammacismusok.

Általános tudnivalók.

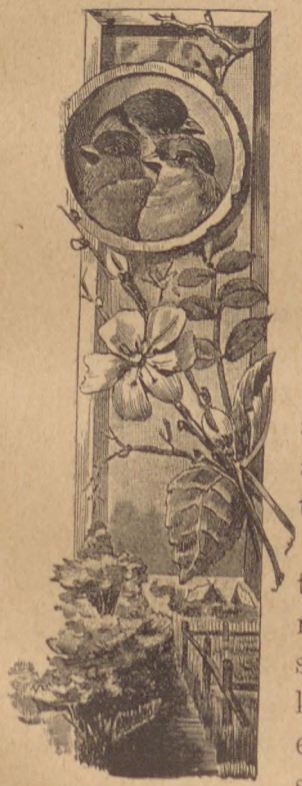

Paragammacismusnak nevezik azt a beszédhibát, ha valaki a *k* vagy *g* hangot más hanggal fölcseréli. Leggyakoribb a *t*-vel való fölcserélés, például *kávé* helyett *távé*, de elég gyakran előfordul, hogy *d*-vel cserélik föl.

Ezen hibák javításához a III. és IV. részben foglalt gyakorlatok szükségesek, a *k* és *g* kifejtése után a *t* és *d* kifejtése és ezeknek minden változatban való megkülömböztetése szükséges, amint azt a III. részben a 16—19. számu és a IV. részben a 20—25. számu gyakorlatokban találjuk.

Végül, mivel a kiképzése itt történt: ide lett csatolva a *t* és *d* megkülömböztetése is, noha ezt nem soroljuk a paragammaticus hibák közé, de nem látszott szükségesnek ezen egy formának külön fejezetet szentelni.

20. GYAKORLAT.

A t *kiképzése.*

Szótár.

tábla
tábor
tagad
tágas
táj,
tajték
takács
takarék
tál
talaj
talál
találmány
talány
tallér
talicska
talp
tályog
taliga
támad
támasz
tan
tanit
tanács
táncz
tántorog
tanitó
tanul
tanú
tányér

tapasz
tapasztal
tapos
tár
tárcza
targoncza
tarisznya
tarka
tarló
tárogat
társ
tart
tartozik
taszít
tót
tavaly
tavasz
távcső
táviró
távol
tó
toborzó
tócsa
tojás
tok
tolvaj
tolakodik
toloncz
tolmács

tompa
tonna
topáz
tor
torok
torkos
torlódik
torony
torz
tovább
tudni
tul
tudtul
tulajdon
túrás
tusakodik
tutaj
tuzok
thea
tégla
tehén
tej
teke
tekintély
tékozló
telek
telelés
telep
telivér

tél
teljesit
telik
temet
tenger
tenyészt
tép
térd
terel
teremt
teher
terjed
termeszt
természet
termet
térül
tervez
tetem
testőr
tettet
tetsző
téved
tigris
tilalom
tilinkó
tilos
timár
timsó
tinta
tiszta
titok
tized
tő
több
tőke
tökéletes
tölcsér
töltelék
tölcsér
tömjén
töltény
töltés
tömb
töménytelen
tömlöcz
tömkeleg
tönk
tör
töredék
töröl
törvény
történelem
törülközik
törzsök
tövis
trágár
trágya
tréfa
trombita
tomf
tücsök
tüdő
tükör
tündér
tünő
türelem
tüske
tűz
tűtartó
tűzér
át
patkó
Ottó
óta
itt
ott
öt
üt
öltöget
szállit
köt
hevit

Szókötés.

hadi tábor
tágas táj
takarékpénztár
ügyes találmány
nehéz talány
ezüst tallér
talicska kerék
hályog támadt
támaszd meg
tántorgó részeg
tányérnyaló
tapasztalt tolmács
lapos tárcza
rosz targoncza
üres tarisznya
tarka lepke
tarló répa
tárogató hang
tartozó kötelesség
tavalyi termés
villamos táviró
távolba látó
toborzó táncz
kerek tócsa
tyuktojás
tolvaj legény
tolakodó ember
toloncz ház
tompa fegyver
torkos cica
torlódó jég
Tudtul adtam
Ne tusakodj.
Tuzokot lőtt.
telekkönyvi hivatal
tengerpart
Teremtő Isten.
nehéz teher
természet rendje
testőr katona
tilinkó művész
titoktartás
Tőke-Terebes
tűtartó párna

Mondatok.

Táblaolajat vettem a boltban. Ne tagadd hogy tévedtél. Eltörte a tajtékpipát. Jó talaja van a határnak. Értékes találmányt árult. Tele a zsebem talérral. Székely támad: székely bánja. Táncztanitó lett. Sokat tapasztalt életében. Tele tárcza jó kiséret. Tarló-réten legelteti a tehenet. Mivel tartozom ? Taszitsd el. Tavaly óta beteg. Toborzót jártak a katonák. Tojástolvajt fogott. Tompa ütést érzett a fején. Torkosnak megárt a torkoskodás. Tudtul adták a falu népének. Tutajos tótot láttam. A téglavető és téglaégető távol van. Tekintélyes urat sértett meg. Hol telelteted ki a teheneket ? Eltemették a temetőbe. Tengerparton jártam. Kagylókat gyüjtöttem. Ember tervez Isten végez. Tetemre hivta a gyanusokat. Ne tettesd magadat. Titoktartó lett. Megtizedelte az ellenséget. Jó a káposztatöltelék. Töménytelen tó van.

a határon. Tönkre ment régen. Törvényt ült a bíróság. Trombita hangzott az utczán. Ne nézz a tükörbe. Tütartópárnát készitett. Kiöltötte a nyelvét.

21. GYAKORLAT.

A k *és* t *megkülömböztetése.*

Szótár.

kabát	tart	kedd
tábla	távol	kelet
kata	karmol	telek
Katalin	kávé	tejel
talál	táviró	kegyel
kalász	katona	kegyencz
találsz	tó	kegyetlen
támasz	kóta	telel
kamasz	sótartó	kehely
kántor	kócsag	telep
kapta	tócsa	kelepcze
táncz	titkok	kelme
tanács	tok	teljesit
kalács	tokok	kemény
takarékos	krajczár	tenyészt
kapaszkodik	tréfál	kenyér
tapaszt	fok	kép
kaptár	kofa	tép
kaput	kebel	kérd
tarka	teher	térd
akarta	kecsége	kerget
kár	kecsegtet	terjed
tárul	tekintget	termet

keverget
tetem
ketten
tetten
tettet
kettő
tetsző
téved
kérded
kirgiz
tigris
tilalom
kitalálom
tilinkó
tilos

kilós
kivár
timár
timsó
kitaszit
tiszta
kioktat
titkolgat
kizöldül
tized
tessék
kesely
készités
kotló
toklyó

kipattan
kitalál
találkozik
kitetszik
költ
kiteker
kivált
koptat
koppantó
kotor
köttet
kötelék
köszönt
kutat

Szókötés.

tarka kabát
Katalin takarékos
Találd ki!
Találsz halászt!
táncztanitó
Ki kapaszkodik?
tele kaptár
tarka kapú
Ki akarta?
távol tartja
karmolós cica
fekete kávé
útász katona
kótatartó
üres sótartó
repülő kócsag

elárult titkok
kiürült tokok
Tréfáld meg!
kecsegét fogott
kitekintgetett
kegyetlen tett
kelepczébe esett
kemény rendelet
buzakenyérsütés
képtelen tett
térd-kalács
kiterjedt rét
csinos termet
Mit keverget?
Ketten mentünk.
Te kérded?

kegyetlen tigris
tilalomfát állit
kitalálta a titkot
tilinkója elhallgatott
timár-mester
timsót főznek
tisztakezü pénzáros
Mit titkolgatod?
kizöldültek a fák
Tessék besétálni!
saskeselyüt lőtt
kipattant szikra
Köszönet érte.
Kikutatta hollétét.

Mondatok.

Kabátot öltöttek magukra. Kata takarékos leány. Ki találta ezt a kést? Katalin kalászokat szedett. Ne támaszkodj arra amit ő mond. Egy kamasz fiut kergettek. Mit kapott a kántor? Belekapaszkodtak a kötélbe. Tarka kabátot kapott az apjától. Nem akarta megtériteni. Megkarmolta a macska. Készits egy kótatartót. Kócsagok tanyáznak a tóparton. Miféle titkot takargatsz? Nagybirtokot vásároltak. Kecsegehalat fogtak. Kitegintgetett az utczára. Kedden mégy a telekkönyvi hivatalba? Kegyetlen telek voltak. Kelepczébe került a tolvaj. Kelmed nem teljesitette a parancsot. Szép képet fest Kálmán. Ketten tették el. Mit kérded? Tigris tanyázik a csalitokban. Kitalálom én a titkukat. Szép a tilinkómüvészet. Timár mesterlakik az udvarotokban? Kizöldültek a rétek. Tessék kitalálni! Toklyó birkákat vett. Hol találkoztatok? Kitetszik belőle hogy nem akarta. Kiváltkép kedvelte a festészetet. Kikutatta az üveget.

22. GYAKORLAT.

A d *kiképzése.*

Szótár.

dacz	dárda	dolmány
dadog	daru	dolog
dagad	darázs	domború
dajka	Dávid	donga
dákó	dob	doromb
dalárda	dobál	dudorodik
dalol	dobol	dugasz
darab	dohány	dugó
darál	dolgozik	dugul

dul	döbben	kád
dunna	döczög	lásd
dupla	föd	madár
durran	dög	szed
durva	dől	had
dus	dönget	kedden
duzzad	dördül	toldul
dehogy	dörej	oldal
dél	drót	hid
denevér	düh	dalárda
dér	dühös	járda
dercze	düledezik	czukrász
derék	dzsida	doromb
deres	dünnyög	bolond
dermed	ád	szagold
derü	ad	kezeld
deszka	odu	nézd
dézsma	óda	kérdezd
diadal	iddogál	teleltesd
diák	eddegél	itasd
dicsekszik	fed	ültesd
dicséret	üdül	szívd
didereg	pad	üsd
disznó	badar	vágd
dísztelen	fadarab	zárd
diván	vad	rázd
divat	dada	zuzd

Szókötés.

daczos fiu	darab fa	dohányozni szokott
dagad a viz	darázs-csipés	Nem dolgozik?
dajka néni	dobszó hallik	prémes dolmány
férfi dalárda	Dávid dobol	domboru donga

hordó-donga
üveg-dugó
dupla puska
puska durran
durva ember
Dehogynem!
delejpatkó
denevér-szárnya
derczeliszt
megdermedt
borura-derü

dicsekvő diák
dicséretet zeng
kint didereg
disznó hizlaló
disztelen épület
divatárus bolt
megdöbbent tőle
Eldördülta fegyver
Dörej hallik
réz drótot vett
Ne dünynyögj!

Az oduba bujt.
ketten iddogáltak
madárfogó kalit
kedden szedte
kójárda
fadoromb
félbolond
gulya teleltető
dohány ültető
Vágd le, zárd be!
Zuzd össze.

Mondatok.

Dávid daczos ficzkó. Ne dadogj mindig. Dalárdában tanulták a darabot. Ne darálj! Magasan repül a daru Debreczenben kidobolták, hogy a dongót ne dalolják. A A macska dorombol. Ede bolondozik. Kidudorodott az oldala. Dugóhuzót vett elő. Dehogy menne dolgára! Délben derék legény jön. Megdermedt a hidegen. Megdézsmálta a diót. Diadalával dicsekszik Eduárd. Didereg a télen. Disztelen divánt vett. Eldördült az ágyu. Megdöfte az ökör. Döngetik a kaput. Dühösen dünyögött. Odaadta eledelét. Iddogáltak már délóta. Badar dolgokat beszéltek. Vad madártojást szedett. Oldalba döfte a bika. Fadorombot sem ér. Bolond vagy Dániel! Szagold meg a kezed. Ne idd meg mind. Üsd majd az ellenségedet. Rázd bele az üvegbe. Zuzdát állitottak a hegyoldalba.

23. GYAKORLAT.

A k *és* d *megkülömböztése.*

Szótár.

kaczag
daczol
kába
dárda
kádár
káka
dákó
dalol
kalács
kalamáris
dallam
danol
kanna
kanál
darál
kantár
kapar
kard
dobol
kóborol
dolgozik
korong
dorong
kupola
dupla
dunna
dudva
kulcsár
kunyorál
kúszó

duzzad
kedv
kegy
dehogy
dél
kél
delej
kegyetlen
denevér
kendő
dér
kér
dermed
kerted
deszka
keszkenő
kiad
diadal
diák
kiált
kicserél
dicsekszik
kiderül
didereg
kiszól
disznó
dísztelen
kiszedeget
divat
kivált

hökken
döbben
döf
köd
dög
dögleletes
dönget
kör
dördül
küldöz
üldöz
düledez
dünnyög
ád
kád
adó
kedd
fed
badarkodik
vadak
dadák
kádak
madarak
szednek
kíszednek
hadak
toldulnak
oldalnak
hidnak
dalolnak

járdogálnak	ültetgetik	duzzasztják
kérdezősködnek	teleltetik	dobolják
szivdogálják	delelgetik	dudorítják
nézdegélik	dédelgetik	hidalják
zuzzák	dudolgatják	üdítik
betűzdelik	dühösítik	zudítják

Szókötés.

Mit kaczagsz?	ki dolgozik?	derült idő
Ne daczolj!	kóborló nép	deszkakerités
Kába a fejed!	nehéz dorong	ki dicsekszik?
dárda-hegy	ezüst korong	kiderült az ég
kádármester	templom-kupola	disztelen dolog
káka tövén	nagy dudva	kiszedegette mind
költ a rucza	kulcsárnő	kiváló divat
tintás kalamáris	kúszónövény	dögleletes levegő
Dalolj egyet	Nincs kedved?	düledező omladék
ezüst kanna	Dehogy van.	Ne badarkodj!
vizes kanta	Délben ebédelünk	költöző madarak
darált só	kél a nap	nótát dudolgat
kaparj kurta	selyemkendő	kakas kukorikolás
Kardhordó Árpád		

Mondatok.

Daczosan felkaczagott dühében. Kába lett a fürdőkádban. Kádársegédet fogadott a dologra. Dákóval döfte ki a billiárdot. Szép dalt dalolt. Kanalat vett a kezébe. Megkapta a kantárt. Megragadta a kardot. Dudvás vidéken kóborogtak. Kuszónövényt ültetett. Duzzad az erőtől. Dehogy van kedve! Délre kelve kiadta a pénzét. Diák kiáltozik az uton. Kerted alatt dermedtek meg a madarak. Kiszedegették a gödörből. Nem divat kiáltozni. Megdöbbent, meghökkent, aztán tovább ment. Ködbe vész a nap sugára. Körben eldördültek az ágyuk. Düle-

dezett a hadsor. Kiüldözte a városból. Add ide a kádat. Kedden kifizetsd az adót. Ne badarkodjatok. Őrzik a dadák. Madarakat lőttek. Kiszedték a fészkekből a tojásokat. Oldalt mentek el. Végén áll a hidnak. Ketten daloltak. Ne kérdezősködjetek. Nézdegélték sokáig. Dédelgették a gyermeket. Szél duzzasztja a vitorlát. Áthidalják a folyókat. Üdítő italt árul. Rázudult az eső.

24. GYAKORLAT.

A g és t megkülömböztetése.

Szótár.

Gábor	tompa	gömb
tábor	torok	töltés
gabona	goromba	több
tábla	túr	taggatás
gágog	gurul	tágitás
tagad	gutaütés	töltögetés
tágas	tégla	itatgatás
galamb	gége	járatgatás
talaj	temető	mártogat
gálicz	gómek	aggat
tál	gerenda	melenget
gólya	tenger	csüggeszt
talyiga	gerincz	kéreget
gátol	termesztenek	téritget
tátong	gerjednek	süvölt
taszít	terjednek	tündöklik
gazda	tigris	éltetget
tavasz	giliszta	simogat
tojás	tilalom	tréfálgat
golyó	gipsz	kötöget
gomb	tőke	guzsbaköt

Szókötés.

Gábor tábornok
gabona tábla
gágogó had
Mit tagadod?
tágas udvar
görbe kútágas
búbos galamb
vizes talaj
vas gálicz
tengeri gálya
tátongó üreg
tavaszodó idő
parasztgazda
lúd-tojás
ólomgolyó
tompa zuhanás
torok-gyík
goromba ember
gutaütés érte
tégla égetés
gége-sorvadás
temető kapu
tenger-part
hegy-gerincz
Mit termesztenek?
kiterjedt birtok
tilalomfát lát
gipszet önt
tőkepénzes ember
gyertyamártó
kéregető koldus
süvöltő szélvész
tündöklő arany
guzsba kötötték

Mondatok.

Miféle táborba ment Gábor? Szép tábla gabonát vetett. Ne tagadd, hogy te irtad a levelet. Galambtojást szedtek. Jó talajba ültesd a fákat. Egy tál lencsét főzött. Talyigán vitte el a lomokat. Tátongó-ür gátolta a továbmenetelben. Kitaszitották idegenbe. Tavasszal szánt a gazda. Golyót kapott a gerinczébe. Begombboltad a kabátodat? A hangja satnya. A goromba embert kerüld el. Disznóturás van az udvaron. Legurult a tetőről. Gutaütés érte. Téglaégetőt állitott fel. Fájt a gégéje. Temetőben láttalak meg legelébb. Vastag gerendát helyezett a falra. Nincsen anynyi tenger csillag az égen. Terjednek a falvak. Tilalomfa áll az erdő szélen. Gypszből öntötte a szobrot. Ne faggasd őt. Nem tágitott mellőle. Mártogatni kezdte a tollat. Felaggatta a fogasra. Melengette a keblén. Elcsüggedt régen. Tündöklő fényben éltek. Megsimogatta a fejét. Kötöget unalmában. Guzsbakötik a czigányt.

25. GYAKORLAT.

Az g és d megkülömböztetése.

Szótár.

dadog
Gábor
dákó
dárda
gárda
dalol
galamb
garas
daru
darázs
garázda
dob
gódircz
gomb
gombol
dolgozik
dobol
gondos
donga
gordon
doromb
gólya
ugat
dug
gulya

dul
dugul
hazug
gurul
dugó
dupla
gím
dinynye
giliszta
díván
gipsz
divat
dísztelen
gizgaz
igazít
időzik
dió
gőz
időz
döf
dörög
görög
görbe
görcs
döczög

görget
dörgő
görnyed
dördül
gördül
görcsös
dög
gömb
ödöng
gődény
döbben
gömbölyü
megdöf
gümő
düh
függ
dűledezik
független
dühöngő
dünnyög
csügg
üdül
düllöng
üget

Szókötés.

Gábor dadogó.	macskadorombolás	dió fa tetején
gárda tiszt	hordódonga	gőzfürdőben
dárda-szúrás	gólyamadár	dörög az ég
galamb fészek	dugd el hamar	görbe bot
réz garas	duló fergeteg	döczögős út
daru madár	hazug beszéd	dörgő fellegek
kecskedarázs	dugó-huzó	gömblövészet
garázda legény	dinnyeéréskor	Hol ödöng Ödön?
üst dob	giliszta túrás	megdöbbentő
mérges gódircz	disztelen divat	dühöngő zivatar
fényes gomb	sokféle gizgaz	düllöngő részeg
magas domb	igazitsd meg	üteg ágyú
dolgos legény	hol időzik?	ügető csapat
gordonos czigány		

Mondatok.

Dárdahegyre tüzték a fejét. Dalolt a gárda. Hány garas ez a galamb? Magasan repül a daru szépen szól. Csipje meg a darázs. Garázda népség! Felriadtak a dobszóra. Goldolkozik és dolgozik. Gondosan dugta el a zsebórát. Kidölt egy donga az oldalából. Dühösen ugatott a kutya. Kondorosi csárda mellett. Gulya ménes ott delelget. Sárga dinnyét ettünk. Disztelen divat! Mért követed. Igazitsd meg a dolmányokat. Hol időztél kedden? Menydörög az ég. Görbe fadarabot vett elő. Görcsös botra dölt. Döczögve mendegélt. Dörgő éljenzés hangzott. Eldördült a lövés. Dögleletes levegő. Gödény madarat fogott. Megdöbbent maga is. Tüdőgümőkorba esett. Légy független! Tébolydába vitték a dűhöngőt. Düllöngött a részegségtől. Ügetve lépdegélt a lova. Gyorsan száguldott el.

26. GYAKORLAT.

A t *és* d *megkülömböztetése.*

Szótár.

tábor	terül	torok
tábla	derül	doromb
tagad	dermed	tompa
dagad	termet	donga
tágas	deres	tovább
dákó	teremt	döbben
táj	testőr	többen
dajka	deszka	döczög
talp	diák	több
dalárda	tigris	dönget
dalolnak	didereg	többet
takács	tilos	tőke
takarék	timár	dög
daru	diadal	tőle
danol	tiszta	dől
tanul	disznó	töredék
Dávid	disztelen	dördül
tavasz	titok	törzsök
dél	tó	tud
tél	dobol	dudol
delej	toborzó	tudok
telel	tolvaj	dudorodik
teli	dolmány	tulajdon
deli	tolok	dúdol
tenger	dolog	turó
denevér	domb	dugó
tenyészt	tombol	tul
tér	tok	dul
dér	doktor	Duna

tudna	túzok	tündér
durran	düh	dünnyög
tuskó	tücsök	tűzd
dús	tüdő	üsd
duzzog	üdül	tűzér

Szókötés.

künn táboroznak	teli üveg	többen voltak
a tábla földek közt	tengerpart	döczögős út
Ne tagadd!	deresre hurták	döngette az ajtót
tágas mezők	könyü termetü	Ne szólj többet.
dajkamesék	megdermedt tőle	tördöfés érte
dalárda dal	testőr katona	eldölt tőle
takács mester	deszka kerités	fa törzsök
takarékpénztár	diák virtus	Dunántuli rész
daru madár	vérengző tigris	durranó por
szépen dalol	Tilos a vadászat.	fatuskót vág
Dávid tanul.	diadalt ülnek	tuzokot lőtt
A tavasz eljött.	titokban elutazott	dühbe jött
déli idő	dobolnak a faluban	tüdeje rosz
téli nap	toborzót jártak	üdülni tért
delej-patkó	dolmányt öltött	tündér rege
gulya telelő	tombolt dühében	Tűzd ki a zászlót.
gulya delelő	doktort hivtak	Üsd az ellenséget.
deli ifju	tovább indultak	

Mondatok.

Táborba szállottak a katonák. Ne tagadd, amit ugyis tudunk. Tágas szobát mutatott lakásul. Dajkamesékben gyönyörködött. Szépen daloltak a dalárdisták. A takarékpénztár mellett lakott. Szállj le daru madár! Dávid volt a testvére. Délre fordult az idő. Deli leventék lovagoltak előtte. Tengerparton áll a kunyhója. A denevér este repdes. Eltermült a földön. Kiderült az idő. Deli termete volt. Testőrkatonák őrizték. Deszka keritést állitott fel. A hidegben dideregtek. Diadalról diadalra ment a sereg. Legyetek titoktartók. Debreczenben kidobolták, hogy a dongót ne dalolják! Az örült tombolt dühében. Ha fáj a torkod: menj doktorhoz. Tompa durranás hallott. Megdöbbentek a legbátrabbak is. Távozzatok tőlem! A fa oldalán dudorodás látszott. Tulajdon apja verte meg. Ha tudnád, mit mondok, majd meghallgatnád. A Dráva a Dunába ömlik. Duzzogott a rosz fiu dühében. Teli tüdővel szivták az üditő levegőt. Mit dünnyögtök? Tüzd fel a jelvényt.

V-ik FEJEZET.

Explosivák hibái.

Általános tudnivalók.

Explosivák vagy pattanó hangok a *p* és *b*. Ezek kifejlesztése és megkülömböztetése azoknál szükséges, a kik a *p* és *b* hangot nem tisztán mondják, vagy pedig fölcserélik egymással. Az ide tartozó gyakorlatokat 27—28 szám alatt találjuk.

27. GYAKORLAT.

A p *kiképzése.*

Szótár.

pálcza
pácz
pára
pálya
párkány
párol
pásztor
pártos
pázsit
pacsirta
pad
paizs
pajkos
pajta
pakol
palánk
pallos
palló
pálma
pamlag
panaszkodik
panaszos
pánczél
pap
papagály
pápa
papir
paplan
paprika
paradicsom
parancsol
párázat
parány
paraszt
párbaj
paripa
Páris
parittya
parlag
paróka
párna
párolog
part
pástétom
paszuly
patak
patika
patkány
patkó
pattanás
pattog
pazarol
pocz
pocsolya
podgyász
pofon
pogány
pohár
pokol
polgár
politika
poloska
pólya
pompás
pont
pondró
pontos
porcz
porczellán
porczogó
porhanyó
porlad
porol
poronty
poroszló
porszem
portéka
porzó
posta
posztó
pótlék
pótol
potroh
potya
pózna
potyka
pecsét

pecze
peder
pehely
pely
példa
penész
pengő
penget
péntek
penna
pénz
per
percz
pereg
perel
perget
perlekedik
perzsel
Pest
Péter
pete
petrencze
pezsgő
pezseg
piacz
picziny
pihen
pikkely
pillanat
pillangó
pinczér
pintér
pipa
pipere
pirit
pirongat
piros
pisszeg
pislog
pisze
piszkál
piszkol
pitvar
pödör
pöffeszkedik
pöre
pörög
pörgő
pörköl
pöröly
pörzsöl
pöttyögtet
puffan
pukkan
puha
pulyka
púpos
purdé
puska
pusztul
putton
pünkösd
püspök
ápol
apó
hápog
lapos
lappang
kap
szappan
lop
lopó
koppan
szopik
kúp
kupola
epe
kép
lép
szép
szipóka
píp
síp
csíp
köp
röpül
csöpp
csöppen
süpped

Szókötés.

nádpálcza
Rácz Pali
viz-pára
vasuti pálya
épület-párkány
birkapásztor
pártütő vezér
pázsitos rét
bübos pacsirta
kókusz pálma
aczél pánczél
paradicsom alma
véres párbaj
tengerpart
lópatkó
pofon ütötte
pogány vallás
poharat emelt
békés polgár
rosz politika
pontos hivatalnok
porczellán edény
porhanyó föld
kicsiny porszem
postahivatal
pecsétet tett rá
bajuszát pedri
vonzó példa
pénteki nap
hosszú per
Budapest város
pezsgő élet
barompiacz
pintér mester
pipere szappan
piritós kenyér
pisze orr
pőre gyerek
kényes pulyka
vadász puska
putton szőlő
ápolónő
kacsa hápogás
szappanosmester
lopótök
koppan az álla
templom kupola
szép kép
csöpp viz
kigyócsipés
süppedékes rét

Mondatok.

Rácz Pali híres hegedüs. Az épület párkánya leszakadt. Elpártolt a rosz pára. Egy pár pásztort láttunk csupán. Pázsitos udvara volt. A pajta mellett palánk húzódott. Pallosra ítélték a bőnöst. A pamlag végénél pálma áll. Pert inditott a panaszos. Péter pap lesz. Ki parancsol neki? Elfutott a paripa. Párnát tett a feje alá. A patak parton parasztfiu mendegél. Patika vagy gyógyszertár mindegy. Pattanás van a kezén. Ne pazarold a pénzt Politizálnak a polgárok. Podgyász nélkül utazott Pestre. Pontos hivatalnok lett belőle. Poros ez a portéka. Pecsétett tett a csomagra. Pelyhes a ruhája. Pengeti a lantot. Pénze van. Ne perelj Petivel. Pezseg az ital. A

pillangó szárnyán pikkelyes por van. A pinczér nem pintér. Pipereszappant vett. Piroskát megpirongatták. Pörkölő melegben pőrére vetkőzött a purdé. Nagyot pukkant a puska. Egy putton szőlőt vett. Ápold az apót. Mi lappang a pajtában. Kaptál szappant. Koppan az álla tőle. Szép kupolája van a templomnak. Lecsöppent padról.

28. GYAKORLAT.

A b *kiképzése.*

Szótár.

báb	babrál	bódul
bába	bagaria	bodza
bágyadt	baj	bogár
bádog	bajusz	boglya
bál	bakó	bogyó
bálna	balga	bohó
bálvány	balta	bojt
bámul	bankó	bokor
bánt	barangol	boldog
bánya	barát	bolond
bárány	barázda	bolt
bárd	barom	bolygat
bársony	barna	bomol
bástya	basa	bonczol
bátor	bocsát	bont
bárgyu	bocsánat	bonyolik
bab	bocskor	borbély
baba	hóditó	borda
babér	bodor	bor
babona	bodros	borít

borju
borogat
borotva
boszant
borzalmas
boszul
botor
botránkozik
búb
búcsu
Buda
bujt
bukik
busás
buta
buvár
bútor
buza
buzdit
beborul
becsap
becsül
becsületes
befejez
befoly
behat
behord
béka
béke
békül
belföld
bél
bélyeg
benéz
benyujt

bérencz
beszór
betábláz
beteg
betér
betű
bevádol
bevet
bevall
bevon
bevégez
bezár
bibelődik
biczczen
bicskás
bika
billeg
bimbó
bírál
birka
birtok
bitang
bízik
bizonyit
biztos
bizsereg
bő
bődül
böffen
bög
bőjtöl
bőkezü
bölcs
bölcső
bömböl

bérmál
bőgő
bőr
bőrkészitő
börtön
bőség
bősz
bőszit
bőven
bővit
bűbáj
büdös
bükk
bükkfa
bünbánat
bünhődik
bünjel
bünös
büntetés
bünügy
bürök
büszke
bűvől
bűz
tábla
Gábor
kába
lába
háborog
csábitó
bóbita
dobban
kóborol
szobor
robban

nyomban	seb	liba
csobolyó	kebel	miben
pubi	lebben	hibban
tubi	melyben	csiba
tuba	szebben	több
suba	hebeg	kőben
kuba	cseber	füben
Huba	Tibor	műben

Szókötés.

bágyadt vagyok	barangol a szél	betáblázták birtokára
bádog edény	barázdabillegtető	Beteg lett belé.
bálnafogó hajó	bodor füst	Bevallotta bünét.
bámultam rajta	bodzavirág	Biccent a lábára.
bálványimádó nép	boldog ember	Mivel bibelődöl?
Ne bántsd a másét!	borbély üzlet	Ne bizz benne
Aranybánya	bort ivott	bőjtmás hava
bársonyos szék	Ne boszszants!	bőgőhegedü
bátor fiu	megbotránkoztak	bőviben volt a bankó
bástyát épitettek	Budára ment	bükkfakéreg
bárgyu vagy	Buzavirágot szed.	bünjelre bukkant
babérkoszorú	Beborult az ég.	mérges bürök
babonás ember	Jól becsapta!	elbüvölte
bagaria csizma	Hát a becsület!	Gábor trombitás
balgatag volt	Brekeg a béka!	dobban a hid
bankópénze van	Belföldi volt	Mit neki Hekuba!
lebben a szél	Tibor berukkolt	füben hevert

Mondatok.

Bábot vesz a boltban. Elbágyadt a betegségtől. Bálványimádók laknak Arábiában. Elbámult a beszéden. Bársony ruhát vett. Bátor fiu lett belőle. Szép kis babával sétált. A babona veszélyes dolog. Mi bajod van? Balga beszéd! Hol barangoltál? A barlangban. Bocsánatot kérek! Kész a bocsánat. Barátom ez bohó beszéd. Boldogok vagytok? Bolond a ki azt gondolja. Betört a bordája. Borotválkozzatok meg. Bosszant a beszédje. Budán buvárt láttam. Buzavirágszin a mentéje. Beborult az ég felettem. Behordtátok e már a buzát? Béküljetek ki. Betért a korcsmába. Bevégezte a dolgát. Bimbó virit a rózsán. Birtokát elpazarolta. Bizonyisd be, a mit állitasz. Bölcs ember előrelátó. Felbőszült bika kergette meg. Bükk termett bőven. Bünhődik a bűnös. A bürök bóditó méreg. Büszke biró lett belőle. Háborgó tengeren járt Gábor. Bóbitás galambja van. Amint beért a városba, nyomban beteg lett. Szebben énekelj. Cseberből vederbe esett.

29. GYAKORLAT.

A p *és* b *megkülömböztetése.*

Szótár.

Pál	páhol	párszor
bál	párol	pásztor
báb	bálvány	bátor
pácz	bárd	paprika
páva	párt	barát
bágyadt	pázsit	bankó
pálya	bástya	papir
bárhol	bárgyu	basa

paradicsom
barázda
barangol
parancsol
párázat
bábjáték
pattanós
pocz
bojt
bohó
pofon
pocsolya
bocsánat
bódul
pótlék
bóditó
boglya
pogány
bokor
pokol
bojt
pólya
poloska
boldog
politika
borda
poros
boros
borbély
porlad
poroszló
borotva
borzalmas
porol
porszem

bosszant
posztó
pótlék
potroh
pótol
botol
botránkozik
portéka
pukkan
búb
puha
búcsú
pulyka
Buda
purdé
putton
bukik
buta
buza
puffan
pecsét
becsül
peder
bedől
pehely
behelyez
példa
bél
penész
benéz
pengő
bendő
péntek
bérencz
penna

benn
per
beperel
pénz
bércz
perget
beperget
bélyeg
bér
percz
perzsel
beront
bevon
bezár
pezsgő
biczczent
picziny
pihen
bika
pika
pille
billeg
pimpó
bimbó
pirul
birál
pinczér
pipa
bibe
pipere
pirit
birtok
piszkos
biztos
pislog

bizsereg
bő
pödör
bőr
pör
pőre

bőre
bősz
pöszméte
pörzsöl
bőven
bűn

pünkösd
bűnös
püspök
büszke
bűvöl
bűzlik

Szókötés.

Pál bálozik
pávatoll
elbágyadtam
ügyvédi pálya
bárhova mégy
párolgó ital
bálványimádás
bárdolatlan ember
béke párt
bástya kő
pásztor fiu
paprika Jancsi
papir bankópénz
török basa
paradicsom mártás
barázda billegtető

Mit parancsol
pattanás hallik
pofon ütötte
bocsánatot kért
bóditó méreg
pokolra való
boldog ember
politikus csizmadia
boros palaczk
borbély segéd
poroszlót láttam
megborotválkoztam
csak egy porszem
boszantó dolog
posztóruha
pótold ki

megbotránkozott
puha kenyér
puskapor
putton szőlő
becsüljétek meg
megbecsülhetetlen
beperelte őt
mézet pergetnek
bélyeget vett
levonta festékkel
pihenj csendesen
biccent a lábára
pörzsölő hőség
büvös vadász
Hol barangoltál?

Mondatok.

Ne babrálj Pali! Bárhova mégy, mindenütt pártütő vagy. Bálvány szobrot ne imádjatok. A viz elpárolgott. A bástya magas. Egy pár ágyulövést hallottunk. Bátor pásztorfiu. Pattogtat az ostorával. A bankó neve papirpénz. A barázdabillegtető szép madár. A ligetben báb-

játékos van. Bojtos farka van az oroszlánnak. Bohó kis baba. Elbódult a pofontól. Pogány meleg van. Bujjunk a boglya tövébe. Betört az oldalbordája. Béla borbélysegéd lett. Porladoznak a hősök csontjai. Kardja borotva éles. Porold ki ezt a kabátot. Kipótolhatatlan veszteség érte. Megbotránkoztak beszédén. Puha kenyeret sütött. Budai vizet ivott. Pecsétviaszért ment a boltba. Pelyhezik a bajusza. A jó példa vonz. Benéztem a penészes pinczébe. Boltozatos üreg volt. Benn a béres a városban. Bélyeget vett. Biczczen a lábára. Dühös bika vágtatott az úton. Pille pille arany pille. Liba pimpó virágot szed. Bizsereg a lába Megégett a bőre. Pöszmétét szed. Büszke fiu volt.

VI. FEJEZET.

Explosivák és nazálisok.

Általános tudnivalók.

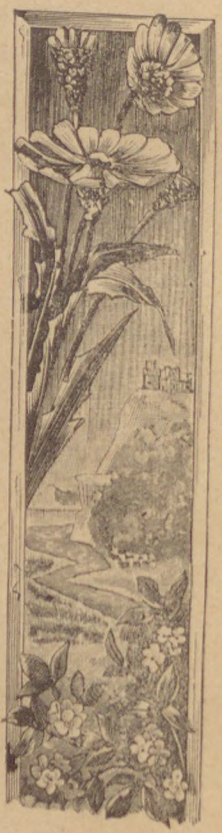

Az explosivák és nazálisok, vagyis pattanó és orrhangok fölcserélése közül leggyakoribb a *p* és *b*-nek *m*-vel való fölcserélése pl. *bár* helyett *már*.

Ha az orrbeszéd nem szervi elváltozáson, hanem csak rosz szokáson alapszik, az ide vonatkozó gyakorlatok biztosan segitenek.

Ide tartoznak a 30—32-ik gyakorlatok.

30. GYAKORLAT.

Az m *kiképzése.*

Szótár.

máj
május
mák
mállik
málna
mályva
mángorol
Mária
Márton
mártás
más
második
mással
mászik
másol
ma
macska
madár
mag
magas
magasztal
magszem
magyar
majd
majom
major
makk
mulaszt
maláta

malom
mama
marad
marha
Mártha
marka
marok
mocsár
mocsok
mód
mogyoró
moh
moly
mond
monda
mondat
moraj
morog
morzsa
mosdó
mos
mostoha
motoz
mozdony
mozog
mozgalom
mozsár
muhar
mulaszt

mukkan
mumus
munka
munkás
murok
muskotály
mustra
mutat
mutató
mutogat
muzsika
meddig
megygy
mecset
megakad
megbiz
megelégszik
megereszt
mégis
megjárta
meglett
megrág
megtagad
megye
méh
meleg
mell
mellékel
mellény

méltán
méltatlan
mély
melyik
mélység
mendegél
menekül
menybéli
menyiben
menteget
menyaszszony
menyét
meredek
mereng
merész
merevedik
mérges
merít
mérsékel
mér
meszszi
mész
méz
metsző
mező
miatyánk
midőn
miért
míhelyt
mikor
millió
mind
mindég
minden
mintáz
mintsem
minthogy
mise
mivel
mögé
mögött
mögül
mű
műkedvelő
műterem
műut
művelni
művészet
művezető
ám
amaz
domb
ólom
elem
elém
ím
íme
hím
köröm
üröm
ümmög
zümmög
hám
lám
szám
vám
mamám
gyertyám
csámcsog
bámul
támad
hídvám

Szókötés.

Május hónap
mákvirág
málnabokor
mályvavirág
ruha mángorló
Mária-Pócs
rántás mártás
második vagy
mással mégy
Mit mázolsz?
kis macska
daru madár
magas torony
magyar ember
maláta czukor
gőzmalom
marokszedő
mocsár széle
mogyoró-törő
mohos tető
egyszerü mondat

mostoha anya
murok répa
muzsika szó
Meddig mégy?
Megakadt a kerék.
mellékeld mellé
mélységbe esett
megy mendegél
Mit mentegetőzik?
meredek hegyoldal

merész útazó
mérges kigyó
mész égető
zöld mező
mindegy nekem
működvelő előadás
festő műterem
országos műut
munka művezető
domb oldal

ólom golyó
Elém ne kerülj!
Ime itt van.
üröm virág
zümmögő méhek
hámba fogta
elfogyott a gyertyám
Ne csámcsogj.
Vihar támadt.

Mondatok.

Május szép hónap. Mákot szedtem A mályva virágzik. Málnalevet ittam. Mángorold ki a ruhát. Mária és Márton rokonok. Másféle mártást is csinálj már. Második lett. Mit másolsz? Megfogta a macska a madarat. Magot vetettem a kertembe. Majom ugrál a komédia előtt. Mama malomba ment. Mocsáros ez a táj. Mogyorót szedett. A mohok alatt molypillét fogott. Ne morogj maczkó! Mozsárágyut sütöttek el. Meg se mukkant. A munkás murkot szedett. Megmutogatta a muzsikáit. Meddig mégy? Megelégedtem vele. Megjárta Miczivel Mellényt varrat. Mentem mendegéltem A mennyasszony elment. Meredek hegyoldalon jártam. Midőn imádkozta n. Millió csillagot láttam. Mindenemet elvesztettem. Ámde nem ugy van az! Ólomból van a gólyó. Körmöm közé ne kerülj! Zümmögött a bogárka. Ne csámcsogj. Számold meg a mogyorót. Mamám elébem jött.

31. GYAKORLAT.

A p *és* m *megkülömböztése.*

Szótár.

pálcza
máj
pálya
mályva
málik
pállik
pár
már
márt
párt
pad
madár
pajta
majd
pakol
makkol
pánczél
mákszem
papa
mama
marad
paradicsom
marok
parokhia
part
mátka
patkó
podgyász
mód

pocsolya
mocsok
pogány
mogyoró
pohár
mohar
pont
mond
pokol
mondat
morog
pólya
posta
mostan
motoz
pontoz
pótol
módol
potyka
mostoha
mozgalom
mumus
putton
munka
pukkan
munkás
puha
murok
purdé

puttony
muskotály
mutat
muzsika
pupos
meddig
pedig
pecsét
mecset
peder
meder
pely
mell
példa
méltatlan
penész
meneszt
pengő
menykő
peng
mereng
péntek
mértek
pénz
méh
perel
mereget
megye
Pest

mesd
pete
mellette
menyét
mérges
mész
pénz
piacz
mi
piczi
Miczi
pihen
mihelyt
pinczér
midőn
mintáz
minden
pipere
piros

pirit
mint
pint
pintér
mise
pislog
piszkol
minthogy
mögé
pörgő
pörköl
mögül
pöröl
pöröly
ámul
ápol
ama
apa
tompa

domb
eme
epe
lám
lámpa
hápog
szám
szapul
láp
kap
tép
szép
elem
kérem
kelepcze
repcze
kemencze

Szókötés.

májat evett
pálya tér
mályva virág
pár pénz
már elmész ?
pártodra kelt
mártsd meg
padra ült
madarat lőtt
majd ha fagy
Pajtás, vigyáz!
mama elment

partra jutott
nincs mód rá
pocsolyába esett
pogány idő lett
moharat kaszálok
pohárba töltötte
nem pontos
nem mondta
Ne morogj!
posta tiszt
mostan nem megyek
penész gomba

bemész hozzá ?
merengő fiu
pengő forint
mutatsd meg
muzsikaszó hallik
pecsétet tett rá
Pestre ment
pénzt kapott
piaczra vitte
mihelyt lehetett
Pihenj meg
Mintázta Izsó.

pintérmester
pipere szappan
mindenesetre
gyászmise
Ne pörölj

elámult a fiu
tompa moraj
lámpa fény
kappan pecsenyét
elém tették

kérem szépen
repcze olaj
sütőkemencze

Mondatok.

A pályatér mellett mályva viritott. Egy pár mártogatás. Márton pártjára kelt. A padra madarat rajzolt. Majd a pajta mellett pihenünk! Makkot pakolt a ládába. Papa és mama elmentek. A parton maradtunk. Mi módon pakolod a podgyászt? Ez a pohár mocskos. Nem mondhatom, hogy pontos ember. Most hozza a posta. Pontos légy. Ne motozz! Módold ki ha lehet. Potykát fogott a folyóban. Mozgalom indult meg. Mutass muskotály szőlőt. A pupos muzsikált. Meddig pecsételed már le? A mecset török templom. Medrébe tért a folyam. Méltatlanul bántál velem. A hordó penészes. Egy pengő az ára. Ne merengj. Pénteken ott légy. Mikor ereszt a méh. Pest mellett van. A mérges kigyó foga üres. Miczi piczi. Mihelyt megpihentem elmegyek. Mit mintázol? Piros a pecsétje. Ne piszkold be. Pörkölő meleg van. Ámult bámult az apa. A lámpa világit. Számolj be vele. Szóttépte a tigris. Kelepczébe került. Kemenczében sült.

32. GYAKORLAT.

A b *és* m *megkülömböztetése.*

Szótár.

báj
máj
május
bájos
bálna

málna
bánya
mályva
bár
már

bástya
más
basa
ma
badar

madár
bakó
mag
majom
barom
baba
mama
marok
bocsát
mocsár
bocskor
mocskol
bohó
mohó
boly
moly
bolygat
molyokat
mond
bont
monda
borda
borong
morog
moszat
bosszant
motor
botor
muhar
búb
muzsika
bukik
busás
musko'ály
buta

mutogat
buza
muzsikál
buzdit
meddig
beborul
mecset
becset
becsül
begye
megye
méhkas
béka
benéz
megnéz
belek
meleg
beteg
bér
mér
bérek
méreg
billió
millió
biczczen
Miczi
bő
mögé
bőjt
mögül
bű
mű
bűvös
műves
bűnös

művök
bűrök
hiba
bámul
ámul
láb
lám
fából
vámol
kába
ráma
szám
háborog
jobb
som
lom
domb
goromba
gomba
tompa
szombat
hombár
nyomban
csámpás
szembe
kezembe
erembe
örömbe
romban
bamba
vámba
gömb
lomb
szemle
zsombék

Szókötés.

bájos teremtés	bohó gyermek	meleg idő
málna szörp	mohón iszik	mérges kigyó
bálna fogó hajó	bolyhos a virága	millió forint
bánya lég	moly ette meg	aranyműves
mályva virág	Ne bolygasd!	bürökméreg
bárcsak ugy volna	mondd meg	megvámolták
már nem lesz ugy	Bontsd meg.	megbámulták
mást választott	mendemonda	háborgó tenger
bástya torony	oldalborda	somfa bot
török basa	boszszantó dolog	fadoromb
Elmégy ma?	gáz motor	goromba ember
Badar beszéd!	muhar mag	tompa beszéd
madársrét	muzsika szó	szombati nap
barmokat hajtott	muskotály körte	nyomban elment
baba ruha	mutogatja magát	szembe került
marok bankó	Meddig mégy?	kezembe vettem
Bocsánat uram!	Becsüld meg!	romban hever
bocskoros nemes	Komárom megye	zsombékos rét

Mondatok.

Májbaja elmult. Májusban érik a málna? Miféle bányában jártál? Ámbár már elment, de még visszajön. Ma sok badar beszédet hallottam. Szép madarat fogtam. A barom járomban jár. Egy marok zabot adtam a csikónak. Bocsáss meg Bálintnak. Bemocskolta a bocskorát. Mohón evett a bohó. A hangyabolyt szétbontottam. Ne bolygasd a dolgot. A monda régi mese. Mi morog a barlangban? Bosszantó botorság. Muhar mag ment a szemébe. Lebukott a székről. Meddig megy ez a munka? Bedölt a mecset oldala. Benéztem és jól megnéztem.

Beteg a béres? Mért biczczent a lábára? Miczi böjtől. Az aranymüves boltba ment. Ez az ő müvök. Fából van a lába. Vámold meg. A képráma szép munka. Sok lim lom van a kamarában. Szombaton gombát eszünk. A hombár megtelt. Kezembe vettem a dolgot. Örömömben nagyot kiáltottam. Bamba ez a fiu? Zsombékos réten legelnek a bárányok.

IV. FEJEZET.

Surolóhangok és explosívák.

Általános tudnivalók.

Surolóhangok a *f* és *v*, mert ezek a levegő suroló kieresztéséből származnak.

A surolóhangokat leggyakrabban *egymással,* vagy a pattanó hangokkal a *p* és *b*-vel cserélik fel, tehát az ide vonatkozó gyakorlatok a *f* és és *v* kiképzését, továbbá egymástól, majd a *p* és *b* től megkülömböztetését tartalmazzák.

Feltalálhatók a 33—39 számok alatt.

33. GYAKORLAT.

Az f *kiképzése.*

Szótár.

fáczán
fájdalom
fáj
fáklya
fárad
fásit
fátyol
fázik
fa
facsar
faggat
fagygyu
fagylalt
fagy
fahéj
faj
fakad
fakó
fulánk
falat
falka
falu
fametsző
fanyar
farag
farkas
faszén
fattyú
fazekas
fodor
fodrász
fog
fogad
fogas
fogdos
foglal
fogódzik
fogoly
fogorvos
fogság
fogva
fogyaszt
fogytig
fojt
fok
folt
foly
folyó
folyamodik
fonal
fonnyad
fontos
fordul
forog
forgat
forma
forrad
forró
foszlik
foszt
fú
fukar
fulad
fulánk
furcsa
fur
furkál
furulya
fut
futamodik
futó
fuvar
fuvarozik
fecseg
fecske
fedd
fedél
fedez
fegyelmez
fegyver
fehér
fej
fejedelem
fejetlen
fejlődik
fejtető
fektet

fekvő
felad
feladat
felfujni
felemel
felrezzen
félre
felső
felügyelő
fent
fenség
fény
fényes
fenyő
ferde
féreg
fergeteg
fertőztet
fetreng
fiatal
ficzamlik
figyelem
figyelő
filkó
fillent
finom
fintorgat
firkál
fitogtat
fityeg
fivér
fizet
fő
föld
föl
fölött
fösvény
főtiszt
főz
föveny
frank
frigy
friss
fű
függ
füge
függöny
függő
független
füled
fül
fürdik
fürész
fürkész
fürt
füst
füszer
fütyöl
füvész
fűz
fűző
puff
döf
böfög
röffen
püffen
griff

Szókötés.

fáczánpecsenye
fájdalom könye
fáklyafény
fáradt utas
fátyolos hölgy
fagygyugyertya
jó faj
viz fakadt
falánk állat
utolsó falat
kutya falka
falu vége
fametsző művész
fanyar csemege
fazekas mester
fodrász inas
fogadjunk rá
belefogódzott
fogorvoshoz ment
fogságba esett
fogytig tart

elfonyadt virág
vizforgatag
tollfosztóba ment
fukar ember
vizbe fuladt
méh fulánk
furulya szó
jó futó ló
fuvaros ember
fecskemadár
fegyvert fogtak
fejtetőre esett
Fejtsd meg a feladatot
felrezzent álmából
félre bubánat
felügyelő igazgató
felséges fejedelem
fényes esküvő
figyelem urak!
Mit firkálsz
fizesd meg
föld fölött
fösvény ember
vizet főz
friss kenyér
függő lámpa
fürkész ki
fütyöl a szél
nagyot püffent

Mondatok.

A fáczános kertben vadásztunk. Fájdalom, még mindig fáj a fogam. Fáklyát gyujtottunk. Messze elfáradtunk. Befásitotta az utat. Kifacsarta a ruhát. Sokáig faggatta. Fagylaltot ettek. Miféle fa héja ez? Fakó lovam fel van kantározva. Falánk állatok ezek. A falu végén járt. Fametsző mester lett. Farkas jár a kertben. Ez a fattyú fazekas inas. Fodros a ruhája. Fogadjunk hát! Ne fogdosd összze a foglyokat. Fogságba esett. A fogorvoshoz ment. Fogytig tart minden. Fonynyadt virág. Hova forduljak? Forró ez a viz? Belefuladt a vizbe. Furulyaszó hallott. Futó betyár lett. A fedélre sietett. Felfedezte a dolgot. Fejetlenség volt. Fejtetőre esett a fiu. Nagy feladat felemelni. Fényes esküvőt tartottak. A földön fetrengett. Fiatal fiu még. Figyelem fiuk! Fillentett a ficzkó. Fintorgatja az orrát. Fivérének főz. Föld fölött az ég. Fösvény ez a Feri. Függő ágyba feküdt. Fürdik a kacsa. Kifürkészte a fortélyait.

34. GYAKORLAT.

A v *kiképzése.*

Szótár.

vád
vádol
vádaskodik
vág
vágó
vágyakozik
váj
választ
választás
vállal
vállas
válás
válik
válogat
változtat
vám
vámol
vándorol
vánkos
vár
várakozik
város
vásár
vászon
váz
vacsora
vaczog
vadász
vagdal
vagdos
vak
vakond
vakar
valami
valamikor
vall
vallás
vajjon
valódi
van
varázsol
varga
vas
vasal
vastag
vasvilla
volt
vonal
vonás
vonít
vonzódik
vulkán
véd
veder
végez
vegyít
véka
vékony
vélekedik
véletlen
velő
vén
vendég
venyige
vér
vers
verseny
veríték
vés
véső
veszsző
veszekedik
veszít
veszett
vész
veszteget
vét
vetekedik
vétel
vetés
vétkes
vétkezik
vetkezik
vezér
vevés
vető
vezérel

vezet
viadal
viaskodik
viasz
vidám
vidra
vidor
vigad
vigasztal
vigyáz
vihar
világ
világít
villa
villám
villany

visz
viola
vinczellér
virad
virág
virgoncz
virul
visel
viskó
viszsza
viszonoz
viszálkodik
viszket
vita
vitéz
vitorla

vív
vívódik
viza
víziviráq
vizes
vízhatlan
vízözön
vizsga
vizsgál
vizsla
óv
évül
ivó
üvölt
vív
szív

Szókötés.

Ki vádol?
Mi vádol?
Ne vádaskodj!
vágd fiam
Vágd Forgács!
Mire vágysz?
vállald el
válaszd el
vállas ember
majd megválik
megvámolták
vándorló legény
gyapju vánkos

megvárakoztatták
vásárba ment
vászon ruha
csontváz
utolsó vacsora
vaczogott a foga
vadászni ment
vak töltés
vakandturás
vakarókés
Mit vallott?
Milyen vallású?
Vajjon hogy van?

valódi arany
varga legény
vasvilla nyél
vonós négyes
hegedű vonó
veder viz
vegyitett ital
vékony keritès
vendégeskedés
Ne veszekedjetek
mire vetemedett
megvesztegette
vétkes ember

pecsétviasz	virgoncz fiu	vivó terem
vidor élet	heves vita	ivó edény
vigyáz magadra	vitorlás hajó	fáj a szive
villámcsapás	vizhatlan köpönyeg	
vinczellér iskola	üvöltő farkas	

Mondatok.

Ki vádolhat téged? És mivel vádol? Elválasztottam a küzdőket. Ne vállalj olyan nehéz vállalatot. Viktor vállas ember. A vámháznál megvámolnak. Ne válogass. A városban vásár van. Vacsorára vadpecsenye lesz. Valami vakand turja a földet. Vajjon valódi ez a vászon? Varázsló van a város végén. Vasvillával kergették a veszett ebet. Volt egyszer, hol nem volt, egy király. Védelmezd meg a ki hozzád vonzódik. Véletlenül elereszttette a vedret. Vendég érkezett. Veres venyigét vagdosott. Versekkel versenyeznek. Veritékes a homloka. Ne veszekedjetek vele! A vendéglőben vigadoztak. Vigasztald meg szegényt. Vigyázva menj elébe. A viharban villámfény látszik. A vinczellér szőlőveszszőt vág. Viruló virányon lépkedtünk. Vitéz ember volt Hunyadi. Halállal vivódik a vitéz. Virányosan rakják a téglát. Óvakodj az ivástól. Vivni tanul Viktor?

35. GYAKORLAT.

A f *és* v *megkülömböztetése.*

Szótár

vádol	váj	fáradt
fájdalom	fáklya	vár
fáj	vánkos	fás

vásár
facsar
vacsora
faggat
vagdal
fakad
vak
fakó
vakond
falánk
valánk
fakova
valami
falak
fal
vall
vallás
falás
vajjon
fajon
faló
való
van
fanyar
farkas
varga
fattyu
volt
foly
vonal

fonal
vonzódik
fogódzik
fogva
fonyadva
fut
vulkán
fulad
fulánk
véd
vedlik
fedik
veder
fedél
végez
vegyít
fegyver
vél
fél
fék
véka
fen
vén
fenyő
venyige
fér
vér
féreg
félek
ferde

verte
fetreng
vetés
viadal
fiatal
viasz
ficzkó
figyel
vigy'el
vigyáz
firkál
finom
fityeg
fivér
villany
virág
fitogtat
vitázik
vitéz
fizet
vizet
függ
püffen
évül
szív
fivér
vív
griff
üvölt

Szókötés.

Fáj a vád.	vajjon ugy-e	fenyőfa erdő
fáklyát gyujt	az nem való	szőlővenyige
fáradt vándor	Mi van benne?	férges alma
várfal	fanyar bogyó	buzavetés
csontváz	farkas étvágy	kakasviadal
fázik a hidegtől	barna fattyú	finom vászon
vásárba ment	fekete hattyú	Vidd el!
facsaró viz	folt volt rajta	Figyelj ide!
vacsorát kapott	vonzódik hozzá	Fivéred elment?
forrás fakadt	Elfuladt a futástól.	villanyvilágitás
fakó szekér	védtelen nő	virágkiállitás
vakondot fogott	veder viz	fizetett ember
falánk állat	fedél szerkezet	független adófizető
fakovát ér	Végeztél vele?	nagyot püffent
valami jó	fegyvert fogtak	nagyot füllentett
valld meg	nem fél	griffmadár

Mondatok.

Fájdalom a vád való. Fáklyával világitották a vidéket. A fáradt utasra puha vánkos vár. A vásárban fát vásárolt. Forrás fakadt a völgyben. Fakó lovam fel van kantározva. Nem ér egy fakovát sem. Vajjon miféle fajta? Feri varga legény lett. Egy szál fonalat fogott meg. Belefuladt a vizbe. Végezd el a földmunkát. Mivel vegyitetted a magvakat? Féken tartotta a fiut. Fenn a tetőn vén fenyő áll. Mitől félsz? A vetés fiatal. Vigyázz a ficzkóra. Ne firkálj a finom papirra. Vilmos a fivére. Villanyvilágitás van a főtéren. Ne vitázz vele! Fitogtatja a tudományát. Mi függ a szegen? Nagyot püffent ahogy ráütött. Elévült dolog az már. Szivart szivott. Ne vivj vele. A farkas üvölt.

36. GYAKORLAT.

Az f *és* p *megkülönböztetése.*

Szótár.

pácz
fáczán
pálczán
fáj
pálya
fáradt
pár
párkány
fátyol
pártol
fa
pad
facsar
pacsirta
pakol
faggat
faló
palló
parányi
farkas
paraszt
farag
fatorony
pattog
fodor
podgyász
fog
polgár
fok

pokol
pólya
folyó
fonal
pont
font
fordit
porlad
forgat
portéka
posta
foszt
posztó
pótol
fótoz
fortyog
pont
fú
puffan
fukar
pukkan
fulad
pulyka
fut
putton
fuss
puska
fecseg
pecsét

fecske
fed
peder
fekhely
pehely
felad
példa
fen
penész
Ferencz
perelsz
perget
fergeteg
Pest
fest
Petőfi
fetreng
pezsgő
piacz
fiatal
picziny
ficzamlik
pihen
figyel
pikkely
firkál
fitogtat
pintér
pipa

fityeg	pödör	füge
pityeg	fölött	püspök
pislog	pödrött	fűszer
pisze	pőre	függöny
fizet	főre	fűrész
föld	pőröly	fütyöl
föd	fölföd	pünkösd

Szókötés.

páczolt hús	pokol torka	Ferencz perel.
fáczán pecsenye	hegyfok	Pestet fested?
fájó seb	folyam part	Petőfi költő.
pályafutás	fonalszál	pislogó mécs
fáradt pára	pontos munkás	pisze orr
párkány falazat	fordító kilincs	fizetőpinczér
Fátyolt a multra!	postahivatal	föld fedi sirjában
Ne pártold!	rosz posztó	pödrött bajusz
fapad	fótos ruha	pőröly cseng
pacsirta szó	vízbe fuladt	fölöttem van
Pakold be.	puskalövés	A függöny legördül
farkast emlegetnek	fecskemadár	fürészport gyüjt
pattogó szikra	házfedél	fütyől a szél
ruhafodor	jó fekhely	pünkösd ünnepén
podgyászkocsi	könyü pehely	
adófizető polgár	számpélda feladat	

Mondatok.

Bepáczoltad a fáczánt? Ugye fáj a pálczaütés? Kifáradt pára ez a ló. A párkány fátyollal volt behuzva. Fapadot állitott a ház elé. Pacsirta szól. Fapallóval padozták az épületet. Alig volt egy parányi. Faragott fából

épitette. A tűz pattog. Ruhafodrát letépte. A podgyászt feladta. Pokoli meleg van. Hány fok? A folyó lassan foly. Pontos ember légy. Koszorút font tölgyfa levélből. Porladó sirok közt jár. Miféle portéka ez? Feri rosz posztó. Fazekat drótoznak. Tudom honnan fú a szél. Futott felfelé a puttonnal. Fuss előre. Eresz alatt van a fecskefészek. Pehelylyel béllelte a fészket. Megfejtetted a feladatot? Pesten festették. A földön fetrengett Péter. Figyelj ide. A hal pikkelyes. Egy pipa dohány. Fuss vagy fizess. Pisze az orra. Föld fölött, viz alatt. Kipödörte a bajuszát. Pőrölylyel ütötte a vasad. Felfedezte a titkot. Megjött a püspök. Leszakadt a függöny.

37. GYAKORLAT.

Az f *és* b *megkülömböztetése.*

Szótár.

fába	falka	bolt
bába	balga	foly
fáj	farka	boly
báj	barka	folyó
fa	fazekas	bolygó
bab	fodrász	fontos
faj	bodor	bont
baj	fog	fordit
bagó	bog	borbély
fakó	fogdos	fordul
fal	bodros	bortul
bal	fogyó	forgat
falta	bogyó	borogat
balta	folt	forma

borda
forrad
borogat
foszlik
bosszant
fú
bú
furcsa
búcsú
fujj
bujj
futamodik
buta
futó
bútól
fuvar
búvár
buzdul
fecseg
becseppen
fecske
becsül
fehér
befér
fék
béka
felső

belső
fent
bent
felűl
belül
fenyő
benő
féreg
bérek
ficzamlik
biczczen
filkó
fillent
billent
firka
birka
firkál
birál
fitogtat
birtok
fizet
bizony
fő
bő
föl
bölcső
föld

böjt
fördő
börtön
főz
bősz
fű
bű
függ
bükk
főben
bőven
függöny
bükkös
füvész
bűvész
fűz
bűz
büszke
fűzte
bűnügy
fütty
bütyök
fűszer
bűvszer
füst

Szókötés.

falábu ember
fájós láb
bájos baba
bajos ember

bab-faj
fakó lovam
felvan kantározva
falra borsót

balkézbe fogta
disznófalka
ki a balga?
fűzfa barka

fazekas munka
bodor füst
fog-kefe
kifogdosta
lebogyózta
boltba vitte
folytonos figyelem
hangyaboly
folyó ügy
bolgó hollandi
rendbontó

forditsd le
forduló pont
borogató ruha
borda törés
seb forradás
furcsa búcsú
Bujj el!
fuvaros ember
buvár kund
felbuzdult
fecskefészek

becsüld meg
befért oda
fenn az ernyő
Benő felnőtt
munkabéreg
irkafirka
fehér birka
nagy birtok
bőjti szél
bükmakk
füszer sziget

Mondatok.

Rosz fába vágta a fejszéjét. Fáj a lábod? Fanyelü baltát vett elő. Miféle fajta bab ez? Tarka farku madarat lőtt. Füzfabarkát szedett. Hol lakik a fazekas? Hát a fodrász? Bodor füstöt ereget a pipából. Fogd meg a bogot. Bodros ruhája van. Fabogyót gyüjt. Folyton folyik a Bodrog. Hangyabolyba lépett. Fontos dolog ám ez! Ne bontsd meg a barátságot. Fordits rá egy kis gondot. Fordulj a borbélyhoz. Olyanforma, mint a másik. Összeforradt a bordája. Bosszant ez a fajankó. Fú a szél. Büsmagyar lett belőle. Megfutamodott a buta. Bujj a susutba. Füstöt fujt a csibukból. Jó futó ez a Feri. Fuvarba ment Bálint? Buzdulj fel egy kicsit! Becseppent a hivatalba. Becsüld meg őt. Befértek ketten. Fű nőtte be. Biráld meg a dolgot. Fitogtatja a fülönfüggőjét. Bővében van a fűnek. Büszkén ment el. Füszert tett bele.

38. GYAKORLAT.

A v *és* p *megkülömböztetése.*

Szótár.

vád
vár
pár
vára
pára
pálya
váj
Pál
váll
váz
pásztor
vászon
vacsora
pacsirta
vad
pad
vadász
padlás
vaj
pajta
vakol
pakol
vakond
pakold
való
palló
vannak

pamlag
volt
podgyász
von
pont
vulkán
pukkan
veder
peder
vegyít
pedig
per
ver
vész
pénz
perel
verekedik
perzsel
versel
vető
Petőfi
viadal
piacz
viasz
pikkely
vígad
pillant

villan
pillangó
villanó
pipere
vipera
villa
pilla
villany
pírkad
virrad
virul
pirul
viskó
piszkol
viszket
vita
pipa
virít
pirít
pisze
viszel
pödör
vödör
pörös
vörös

Szókötés.

régen várta
Szegény pára!
Murány vára
vasuti pálya
Pál válla
vázlatot készit
pásztor ember
hal-vacsora
fapad
fürj vadász
Hol a pajta!
czigány vajda
pakoló láda
Nem való
fa-palló

Hogy volt?
hamv-veder
bajuszpedrő
vegyitő edény
perbe keverte
pénz-verde
verekedő banda
felperzselte
kiverselte
vak Pető
magvető
kardviadal
véres diadal
kivillant szeme
pillangót fog

vipera csipte meg
villa hegy
villany-telep
pirkad a hajnal
virrad a reggel
virul a rét
pirul a kenyér
viskóban lakik
vitára kel
pipára gyujtott
pisze orr
Mit viszel?
pörös ügy
vörös bőr

Mondatok.

Várva vártam, hogy eljösz. Párosan indultak fel a várba. Merre készül a vasuti pálya? Pál vállalta fel a dolgot. Láttál már csontvázat? Vászonruhát vett magára. Pásztortüzek égnek. Hol vacsoráltok? Vadat lőtt. Padon ül a vadász. Voltál már a padláson? Vajat köpültek. Bevakolta a falat. Bepakoltad a portékát? Nem való amit mond. A pallón menj. Hol vannak a podgyászok? Ne vonalat húzz. Pontot tégy rá. A vulkán tüzhányóhegy. Hozz egy veder vizet. Pederd ki a bajuszod. Perbe keverték. Pénz kell ahoz. Disznót perzselnek. Petőfi versei. Piaczon vetted? Megpillantotta a viperát. Szép kis pillangó. A villa nyári épület. Pirkad a hajnal. Virrad a reggel. Virul a rét. Pirul a pecsenye. Piszkos viskóban lakik. Virit már a pipacs? Mit viszel? Egy vödör vörösbort.

39. GYAKORLAT.

A v *és* b *megkülömböztetése.*

Szótár.

vágy	valami	bér
bágyad	varju	vers
vágyad	barát	béres
vád	vasal	verseny
bádog	basa	berzseny
váj	barna	vet
báj	bocsát	betü
vál	volt	vezet
bál	vonás	bezár
bálban	bontás	vezér
vállal	bolt	biczeg
válna	vulkán	viczcz
bánya	bukás	virág
bátor	buza	birál
vándor	véd	viszik
váz	bédől	bízik
vadász	véka	vő
babrál	béka	bő
vak	velő	bükk
balga	belő	értük
vall	vér	bűz
bal		

Szókötés.

vágyva vágyom
bágyadt vagyok
Mire vágysz?
Kit vádolsz?
bádog edény
vízvájta gödör
munkát vállal
bálba ment
elválnék
vasbánya
bátor vadász
vándor színész
vázlatot rajzol
Ne babráj.

Vak igazság.
valami jó
barátom vagy
barna fiu
bocsáss el
volt egyszer
holnem volt
falbontás
boltozat vakolás
elbukott bele
buzavirág mente
bedölt a fal
béka kuruttyolás
vér folyt

berzsenynyel fest
bérest fogad
véresre verte
versiró lett
betüt öntött
bezárták érte
biczeg az öreg
Ne viccelj.
biráló bizottság
Kiben bízik?
Hova viszik?
bükmakkot szed

Mondatok.

Nagy vágyaid vannak. Bágyadtan ült le. Ne vádold a bádogost. Kivájta a viz. Bálban voltak. Elvállalta a munkát. A bányát elboritotta a viz. Vándorszinész lett. Bátor vándor! A kép vázlata kész. Mire vadásznak? Vele babrál. Vak az igazság. Balga beszéd. Valld be, hogy ugy van. Baleset érte. Valami csavargó ellopta. Barátom vagy. Vasba verték a bitangot. Barna szinü kabátot vett. Bocsásd meg neki. Balgatag volt. Egy vonás hiányzik csak. Felbomlott a barátság. Boltja volt neki. De megbukott régen. Védtöltést emeltek. Béka lakik a vizben. Benőtt már a fejelágya. Bérbe vette a birtokot. Verset irt. Versenyre kelt vele. Berzsennyel pirositotta a tojást. Egy betüvel több. Bezárták a vezért. Biczeg a lába. Ne viccelj Vincze. Nem bizik benne. Hova viszik? Bükmakk volt bővében. Hány évük van hátra. Mi bűzlik ott?

VIII. FEJEZET.

Sygmatismusok.

Általános tudnivalók.

Sygmaticus hibának nevezik az *s* és *sz* hibás vagy felcserélt kiejtését. Ez tehát az a beszédhiba, amit közönségesen leggyakrabban *selypítésnek* neveznek s a *sziszegő* hangok rosz kiejtésében nyilvánul.

Ide tartozik a *s*, *sz*, *z* és *zs* kiképzése és egymás közti megkülömböztetése, mint azt a 40—48-ik gyakorlatokban találjuk.

40. GYAKORLAT.

A s kiképzése.

Szótár.

sáfár
sáfrány
sáncz
sánta
sápadt
sár
sárga
sármány
sáros
sátor
sáv
saját
sajog
sajnál
sajnos
sajtár
sajt
sakál
salak
salétrom
sallagn
sandít
sanyargat
savanyú
sarczol
sarjú
sark
sarkantyú
sarló

sas
satnya
satnyúl
savó
só
sódar
sodor
sodrony
sógor
soha
sóhajt
sok
sokáig
sokfelé
sokszor
sólyom
sor
sorompó
sors
sortüz
sorvad
sótalan
sovány
sózni
suba
sudar
sugár
sugni
sarokkő

sulyt
suly
sulyok
sulyos
summa
surran
surol
susog
sustorog
suttyomban
seb
sebes
sebez
sebhely
segéd
segedelem
segély
segit
sejt
selejt
selyem
semmi
senyved
senki
seper
seprő
serdül
suhancz
suhog

sereg
serény
serfőző
serkent
serpenyő
sértés
sertés
sérül
séta
siet
sikamlós
sikátor
sikkaszt
siker
siket
siklik
sikolt
silány
síma
simogat
sín
síp
sír
siralom
sírásó
sisak
sivít
skorpió
söpör
sör
sörte
sötét
sövény
spanyol
sróf
sül
süllő
sülyed
süpped
sürgés
sürgöny
sinylődik
süveg
süvölt
püspök
basa
fest
vés
tüske
kos
lomos
mosás
szokás
zörgős
rázós
zsiros
húsos
nyes
lyukas
gyáros
csavargós
sürü
süt

Szókötés.

sáfár volt
sáfrányt vett
sánczot ás
sárga sármány
sáros város
sátoros vásár
sávos kendő
sajnosan esett
salétromos fal
sarju széna
suhancz legény
sulyos vád
summa pénz
susogó szellő
sebes hajtás
selejtes selyem
senki fia
serfőző gyár
sertés vész
séta hangverseny
sört iszik
spanyolviasz
sürgés-forgás
sürgöny vivő
sürü füst
süveg czukor
falat fest
szúrós tüske
vízmosás
rázós út

savanyu savó
sós sódor
sokat sóhajtozik
sokfelé tekint
sorvad bújába
sudar jegenye
sérülést kapott
kisiklott a vonat
sikeres tréfa
simogatta őt
sírását látott
skorpió csipte meg
rossz szokás
lyukas mogyoró
nyest menyét
gyáros lett
csavargós út

Mondatok.

Jól sáfárkodj Sándor! Elsánczolta magát a sereg. Sánta fiu jött elő. Sápadt arcza van. A sármány sárga madár. A vásárban sátorok vannak. Sárosmegye északon van. Fővárosa Eperjes. Sávos kendőt szőnek. Sajnálom a sajtot. Ez a fal salétromos. Savanyú ez az étel? Megsarczolták az ellenséges várost. Csizmasarkán sarkantyút viselt. Sasra vadásznak. Sódaras tésztát süt. Sógorom lett Sándor. Sohasem hittem volna. Ugy akarta a sors. Sovány lett a sok sótól. Sudar jegenyefa susog. Sulyos a csapás. Sustorog a tűz. Sebes viz a Körös. Selejtes volt a selyem. Seperj a magad háza előtt. Felserkentettem álmából. Serényen dolgozott. Siessetek előre. Sisakot tett a fejére. Jól besörözött. Sötét volt a város. Sürgősen sürgönyözött. Sürü sötét az éj. Süss egy kis süllőt. Süveget emelt. Süvölt a szél. Mit festettél? Lomos az épület. Tüskés a rózsa. Zsiros eledelt főz. Megnyeste a fát. Csavargós az ösvény.

41. GYAKORLAT.

Az s és ss megkülömböztetése.

Szótár.

sás	sirássá	üt
áss	sivítássá	üssed
sáros	sivítás	vés
sárossá	ás	véssed
sátor	ássad	fest
salak	vasal	fessed
salakossá	vassal	okos
salétromossá	mos	okossá
sallangossá	mossad	lomos
sarkantyús	hess!	lomossá
sas	nyes	zörgős
sós	nyess	zörgőssé
sóssá	vés	husos
sors	véss	húsossá
sorsos	késsel	rázós
sebes	késik	rázóssá
sebess.	késsél	szokássá
sikamlós	siet	gyáros
sikamlóssá	siessél	gyárossá
sirás	süt	csavargós
szokás	süss	csavargóssá

Szókötés

sáros rét	salétromossá lett	sirássá vált
ássatok földet	sallangossá készitette	ássad csak ássad
sárossá lett	sarkantyús csizma	vasald meg
salakossá vált	sebesülteket szállit	megsebesült

sirás rivás	élesztőgyáros	fesd le
fogcsikorgatás	siess, el ne késs!	zörgős kocsi
vasaló deszka	süss pecsenyét	husos megygy
vassal verte	hust süt	okossá lett
vizzel mosta	ne üsd	csavargós út.
mossad mossad	fő az üst	szokássá vált
hess légy	ne üssed	rosz szokás
vese pecsenye	gyárváros	vess egy pillantást
késsel vágd	lomos hely	Vigyázz elkésel!

Ami késik nem mulik

Mondatok.

Sáros réten legeltek a tehenek. Áss egy nagy gödröt. A eső sárossá tette a földet. A viz salakossá lett. A falon kiütött a salétrom. Aranysarkantyús vitéz lett. Sastollas süveget hord. Sóssá lett az étel. Ugy akarta a sors. Sikamlóssá lett az út. Sirássá vált a nevetés. Ássad a gödröt. Vasald ki az inget. Mosd ki a ruhát. Hess légy! Nyesd meg a fát éles késsel. Siess, el ne késs! Süss pogácsát. Üssed a kutyát! Vésd márványba a nevét. Felfestetted már? Légy okos. Zörgős a kocsi. Rázós az út. A gyárváros messze van.

42. GYAKORLAT.

A sz kiképzése.

Szótár

száguld	szálas	számla
száj	szállás	számlál
szájkosár	szálka	számol
szájpadlás	szállit	számos
szál	számadás	szának

szándék
szánakozik
szánka
szánkázik
szánt
szár
szárad
száradt
szárit
száz
száradás
szabad
szabadit
szabadul
szabdal
szabó
szaggat
szagos
szakács
szakaszt
szakáll
szakasz
szalad
szalma
szalonna
szamár
szapora
szappan
szarv
szarvas
szatócs
szavaz
szó
szoba
szobor
szóda
szokás
szokik
szól
szolgál
szombat
szomjas
szomorkodik
szomszéd
szónok
szop
szór
szorgalmas
szorit
szorong
szoros
szószegő
szótalan
szótár
Szeben
szebben
szedni
szeg
szegez
szeglet
szegő
szégyen
szekér
szék
székely
szél
szeles
széles
szellős
szelid
szellem
széled
szélvész
szem
személy
szemérem
szemét
szemle
szemlél
szén
széna
szendereg
szenes
szenynyes
szent
szenved
szép
szépség
szeppen
szerencse
szerény
szeretet
szerint
szerszám
szesz
szétfut
szid
sziget
szigony
szikkad
szikla
szikrázik
sziksó
szilaj
szilánk

szilárd	szük	visz
szin	szükség	ösztön
szines	születik	ősz
szinész	szülő	csősz
sziporkázik	szünidő	üsző
szita	szüret	alkusz
szivar	szürke	pásztor
sziv	szürő	foszt
szives	ász	tesz
szöcske	császár	disz
szöglet	oszt	kósza
szökés	koszt	moszat
szőnyeg	úszik	szösz
szörnyü	csúszik	húsz
szövet	ész	gyász
szücs	tenyészt	csúsz
szügy	iszik	

Szókötés.

száguldó paripa	szatócsbolt	szeretett barátom
szájkosaras kutya	szódaviz	szeszes ital
szál fenyő	szombati nap	szikrázó vas
szálláskereső	szomszéd úr	sziksós viz
szemében a szálka	szorgalmas fiu	szives barátság
szálkás hal	szószegő ember	szörnyü bosszú
szántóvető ember	szegletes kő	szüreti szünidő
szánakozok rajta	székely huszár	ászok fa
rosz szándék	szeles idő	császár szakál
száraztöld	szelid beszéd	kosztos huszár
százados úr	szellemes szó	pásztor leány
szakajtó kosár	személyes ügy	disztelen szék
szalma láng	szenes láda	moszatos szösz
szalonna sütés	szendergő fiu	gyászos ruha
szappanfőzés	szenvedő beteg	csúszós út.
szarvas agancs	szerencse föl	

Mondatok.

A ló elszáguldott. Fáj a szája. Szájkosaras kutya. Szálas erdőben telepedtek le Szálka ment a kezébe. Megszámlálta a számokat. Szántott vetett. Szánakozik rajta. Megszáradt a szára. Százszor száz tizezer. Szabadits meg a gonosztól. Szaggató fájdalom tépi. Szakasztott olyan szakálla van Egy szakasz katona indult felé. Szaladj előre! Szalmatűz fellobban. Szalmaszálba fogódzik. Szaporátlan ez a szappan. A szobából szatócsbolt lesz. Rosz szokás a sok szóbeszéd. Szombaton leszolgálom. Szomjas a szomszéd. Szoritsd meg jól. Szószegő lett a fiu. Miféle szótár ez? Szebben irsz mint ő. Szuronyt szegezz. Szél támad. Szégyen reá ki lombán vesztegel. Szelíd szellő fujdogált. Megszemléltem a szemlén. Szépen szendereg. Szerencse föl! Szerény fiu. Szeszes italhoz ne szokj. Szétfutott a nép. Szikrázik a patkó. Szilánk ment a kezébe. Szilárdan állasz? Milyen szivart szivsz? Szép szövet ez a szürke. Szükségem van a szünidőre. A császár érdemrendet osztogat. Hova viszik a fosztogatót? Diszes szalagot vett. Husz forint volt az ára. Gyászos esemény. El ne csúszsz!

43. GYAKORLAT.

Az kiképzése.

Szótár.

Zádor	zászló	zabola
zálog	zátony	zabos
zár	závár	zacskó
zárni	zab	zagyva
záros	zabál	zaj

zamat
zarándok
zavar
zavargás
zokog
zokon
zománcz
zongora
zord
zordon
zubbony
zudul
zudit
zug
zugás
zugni
zugó
zugolódik
zuhan
zuhog
zuza
zuzmara
zebra
zendül
zendülés
zenebona
zene

zenélni
zeng
zengeni
zerge
zihál
zilál
zivatar
zökken
zöld
zöldes
zöldség
zömök
zördül
zörren
zörget
zörömböl
zürzavar
ázalék
ázik
ezek
ízek
őzök
űzik
rezeg
pénz
benéz
főz

vezet
váz
vezérel
tíz
sóz
gőz
gáz
kozák
kezek
kizökken
kőzet
láz
máz
méz
száraz
szoroz
zúz
ráz
réz
ház
hoz
húz
hízik
nyúz
csúz
csíz

Szókötés.

Zádor zenél
zálogház
záros határidő
zászlós hajó
zátonyos part
zabos ló

Zagyva folyó
zamatos ital
zokogó zarándok
zománczos zongora
zord idő
zúdul ránk

zugligeti tó
zug erősen
zugolódik ellene
zuhog a viz
hamis a zuzája
zuzmarás táj

zebra ló	ázalék féreg	gáz motor
zendülő lakosság	ázik a tető	kizökkent kocsi
zenebona lesz	rezgő nyárfa	láza van
zene hallik	főzelék növény	mázos edény
zeng az ég	benéztem hozzá	szorzó-tábla
zerge vadászok	vezesd ide	házhoz vitte
zilált haj	vezérelje az igaz	csúz gyötri
zömök test	tizszer tíz	meghizott
zörgeti az ablakot	gőzös fazék	csizmadia lett

Mondatok.

Zálogházba vitte a zománczos zabolát. Zádor a házba zárkózott. Záros határidőt tűztek ki. Zászlót varnak. Zátonyra került a gőzös. Zab van a zacskóban. Zagyva zaj hallik. Zamatos ez a gyümölcs? Zavargás tört ki. Zokon vette a dolgot. Ki zongorázik odabenn? Zord idő van. Zudul a fergeteg. Zugás hallik. Ne zúgolódj a végzet ellen. Lezuhant az emeletről. Hamis a zuzája. Zuzmarás az ág. Zenebona veszekedés. Tudsz-e zenélni? Zergét lőttek. Zilált a helyzete. Zöldes a szine. Zömök ember jött. Ki zörgeti a zárat? Zürzavaros a beszéde. Ezek nem valami izletesek. Űzik az őzeket. Pénz van a zsebében. Vezéreljen az ég. Tizszer tíz az száz. Sózd meg jól. Kizökkent a kerékvágásból. Ne lármázz. Zuzd össze! Húzd elő. Hozd a házhoz a csíz madarat.

44. GYAKORLAT.

A zs kiképzése.

Szótár.

zsák	zsámoly	zsold
zsákol	zsarátnok	Zsolna
zsákmány	zsarnok	zsoltár
zsacskó	zsarol	zsombék

zsufol
zsufolt
zsugori
zsugorgat
zsugorodik
zsup
zsuppol
zseb
zsebóra
zsebszótár
zsémbes
zsemlye
zsenge
zsibaj
zsibáros
zsibbadt
zsibong
zsidó
zsilip
zsinat
zsindely
zsinór
zsír
zsivaj
zsivány
zsizsik
pázsit
Pozsony
pezseg
bizsereg
nyüzsög

Szókötés.

buzás zsák
nagy zsákmány
zacskó pénz
zsámoly szék
zsarátnok tűz
zsarnok király
zsaroló uzsorás
zsoldos katona
Zsolna város
zsoltárt énekel
zsombékos talaj
zsufolt ház
zsugori fösvény
összezsugorodott
Mit zsugorgat?
zsupszénát vett
Elzsebelte a pénzt.
zsebórát vett
zsémbes asszony
zsemlyét reszel
zsenge tengeri
zsibaj hallik
zsibárús vásár
zsibbadt test
zsibongó nép
zsilip készül
zsinat volt
zsindelyezett
zsinórt húzott
zsirt olvaszt
zsivány lett
zsizsikes buza
Pozsony vidéke
pezsgő élet
bizsereg benne
nyüzsög a méh

Mondatok.

Jó a zsákon a fót. Az ellenség zsákmánya lett. Egy zsacskóban tartja a pénzét. Zsámolyszékre állott. A kemenczében zsarátnok van. Zsarnok volt Zsigmond király. Zsarolta a népet. Zsoldos katonákat tartott.

Zsolna egy város. A zsoltárok énekek. A rét zsombékos. A ház zsúfolva van. Zsugori aki fösvény. Zsugorgatja a pénzét. Zsupszalmából van a fedél. Zsebre rakta a gorombaságot. Zsebszótárt vett elő. Ne zsémbelj. Kerek ez a zsemlye, nem fér a zsebembe. Zsenge tengerit sütöttünk. Zsibaj hallik az utczán. Add el a zsibárusnak. Ne zsibongjatok. Zsilipen ereszti a vizet. Zsindelyezik a kaszárnya tetejét. Zsinóros ruhát öltött. Zsivány lett belőle. A lencsében zsizsik van. Pezseg már a viz.

45. GYAKORLAT.

A z *és* zs *megkülömböztetése.*

Szótár.

zálog	zsugori	zsibadt
zsákol	zúg	zsibong
zár	zsugorodik	zöld
zsarátnok	zúgolódik	zömök
zab	zsup	zörög
zsarnok	zuhan	ázik
zamat	zuza	Ázsia
zsámoly	Zsuzsána	ezek
zavar	zuzmara	íz
zsarol	zseb	bizsereg
zarándok	zebra	bizony
zavargás	zsebóra	rezeg
zokog	zendül	pénz
zsold	zsendül	benéz
zománcz	zsemlye	bezsíroz
zsombék	zeng	máz
zsong	zsenge	mázsa
zongora	zengő	ráz
zord	zerge	hoz
zsufol	zsibaj	hozsánna
zuhog	zihál	
zubbony	zivatar	

Szókötés.

Zsákot ad zálogba zsugori asszony darázs zsibong
bezárták érte zugolódik ellene zöld szilva
zsarátnok tüze zsupszénát vett zörgő dió
zamatos iz lezuhant róla ázik a mező
zsámoly szék Zsuzsánna a neve Ázsia világrész
zavaros viz Zebra ló ezek nem azok
zsaroló ember zsebóra ketyegés íze nincs
zavargás keletkezett zendülés tört ki bizsereg a keze
zokogás hallott felzsendült a mező pénzt érez
zsoldosok jöttek zengő dal benézett hozzá
zongorázott zergebőr czipő bezsirozta magát
zord idő lett zihál a melle egy mázsa méz
zsufolt szinház zsibbadt a keze hozsánnázzatok
zubbonyt öltött zivatar zúg

Mondatok.

Zsákokat vitt zálogba. Egy zsák buzát adott. Zárd be az ajtót. Zabot zsarolt az ellenségtől. Zamatos ez az alma? Zavarba jött. Letört a zsámoly. Zokogott keservesen. Beállottunk zsoldosoknak. Szép zománczos a zsebóra. Jól zeng a zongora. Bukdácsol a zsombékokban. Zuhogott az eső. Zsufolva volt a szinház. Zug a rengeteg erdő a záportól. Összezsugorodott félelmében. Zsupszalmát kötöztek. Zsuzsánna ette meg a zuzát. Zuzmarás erdőben szánkáztunk Zsebórám jól járt. Egy zebra futott előttünk Megzendült a dal. Eső után zsendül a mező. A pék zsemlyét süt. A zerge ügyes állat. A zivatar kitört. A beteg melle zihál. Tagjaim elzsibbadtak. Zsibongva tódult ki a bogár raj. Zörög a száraz avar. Ázik a mező. Ázsia keletre van. Ezek bizony nem zsiros hízók. Mézes mázos a beszéde. Hozz rá víg esztendőt.

46. GYAKORLAT.

A sz *és* z *megkülömböztetése.*

Szótár.

száguld	szemét	vászon
zálog	zenét	tiz
szál	zerge	tizszer
szár	szerencse	sóz
zár	szid	gőz
szász	zilált	gáz
száz	sziget	agarász
zászló	zigzug	kőzet
szánt	szilánk	közt
század	zökken	máz
zárat	szökken	másznak
szabad	zöld	száraz
zabot	szöglet	házhoz
szabadul	zörget	húsz
zagyvalék	szörpöl	húz
szaggat	zörömböl	hízik
zakatol	szücs	hiszik
szakasz	zürzavar	csúz
zamat	szükség	csúsz
szavaz	pénzük	csíz
zavar	eszük	csizma
zokog	szüret	kárász
szokott	szürke	párszor
szoba	ázik	pákász
zordon	ász	akasztófa
szobor	mász	riasztó
szokik	ez	ébresztő
zokog	ész	fulasztó
Zombor	izen	háztól

szomszéd
zord
szorgalmas
szótár
zongora
zudulnak
szunyog
zuhan
szur
zuz
zendül
szenderül
szele
zene
sziszszen

űzik
esküszik
rezeg
részeg
pénz
benézek
penész
penészes
főz
fősz
vezet
veszett
váz
kelesztő
meneszt

illeszt
sziszszen
szuszszan
meszsze
összse
sózza
keztyű
piszszeg
vizzel
gőzzel
tüzzel
észszel
üszkös

Szókötés.

Örökség szállt rá.
zálogba tette
száraz időjárás
zászlóvivő
Szász-ország
százalékot fizet
felszántott föld
kiszabadult rab
szaggató fájdalom
szakaszvezető
szavazzatok le
Zavart ne okoz
zokogni szokott
zordon enyészet
élő szobor
Zombor város
szomszédunk lesz

zongora zeng
zudul a vész
szunyog zenél
zuhan a kő
szúr a szurony
zuz a buzogány
zendül a kürt
gyászos zene
halál szele
zilált állapot
zigzugos sziget
Zörgetik az ajtót
Pénzt akarnak adni
nincs pénzük
van eszük
Ázik a mező

mászik a csiga
sziszszen a kigyó
rezeg a levél
Benézek az ablakon
penészes ez a sajt
főzzetek vacsorát
veszett eb
házhoz visz
huzszor tiz
hizik a disznó
csizmát huz
ébresztő óra
messzelátó
Ne pisszegj?
Ne játsz a tűzzel
Élj az eszeddel!

Mondatok.

Egy szál gyufám sincs. Zálogold meg. Szász ország messze van. Zászló leng az épületen. A század a zászló alá zárkózik. Szabad az út! Ne zakatoljatok. Első szakasz előre! Szavazz reám. Mikor szokott zokogni? Zombor szomszédos város. Szorgalmasan zongorázik. Szunyog csapat zúdult a szobába. Lezuhant az emeletről. Elszenderült a zene mellett. Jön a vihar szele. Szerencse föl barátim! Zilált helyzetbe jutott. Szilánk ment a körme alá. Zigzugos villám csapott le. Szükség van a pénzre. Van talán eszük. Megdöglött a szürke. Hova mászol? Ez aztán az ész! Izend meg neki. Felsziszszent fájdalmában. Benéztem a penészes pinczébe. Mit főztél? Vezessétek meszsze innen. Vászonra festette a vázlatot. Száraz az idő. Húsz háza volt. Csizmát húzott az utra. Fulasztó meleg van. Illeszd össze a kettőt. Ne piszszegjetek. Eredj a keztyüshöz. Ne játsz a tűzzel. Többet észszel mint erővel.

47. GYAKORLAT.

Az sz *és* zs *megkülömböztetése.*

Szótár.

zsákba	zsarnok	Zsolt
szájba	száz	szomjas
zsákmány	szab	zsombék
szájkosár	szabad	zsufol
számol	zsarol	szúr
zsámoly	szabsz	zsugori
számla	szabó	szunyog
szántasz	zsold	zsugorgat
száraz	szoba	szurkál
zsarátnok	zsoltár	zsup
szárad	szolga	zseb

szebb	szigony	szirom
zsebóra	zsiger	nyüzsög
szekrény	sziget	üszög
zsémbes	zsibárus	moszat
szemlél	sziporka	mozsár
zsemlye	zsilip	zsuzsok
szendereg	zsindely	szuszog
zsibaj	szita	szöszmötöl
szivbaj	bizsereg	
zsibong	zsír	

Szókötés.

zsákra szedte	zsoldos huszár	Nem fér a zsebembe
szájába vette	szoba szolga	Szivbaj od van?
jó zsákmány	zsoltár iró	halat szigonyoz
szájkosaras kutya	szomjas színész	sziget tenger
beszámolt vele	zsombékos mező	zsibárus bolt
zsámoly szék	szemet szúrt	sziporkázó tűz
kérem a számlát	Ne zsugoriskodj	zsilipes vizvezetés
Mikor szántasz?	szunyog zsongás	Uj szita szegen függ.
száraz a mező	zsupszalma	zsiros étel
kiszáradt a rét	zsebmetsző	moszatos viz
Zsigmond király	szebb zsebóra	mozsárágyu
zsarnok király	falszekrény	zsuzsokos lencse
szabólegény	kerek ez a zsemlye	szöszmötölt eleget
szabad zsarolás		

Mondatok.

Zsákruhába bujt. Szájában a zsákmánynyal elfutott. Megszámoltad a zsákokat? Vidd el a számlát! Szántottál már földet? Ejnye de száraz a torkom. Száz pénzzel elutazott. Nem szabad zsarolni. Fizesd ki a

zsoldot. A szabó hol lakik? Melyik szobában? Keresd a zsóltárt. A szolga várja. Zsolt igen szomjas. Szurd le a kutyát! Szunyogcsipés van rajta. Ne zsugorgasd már tovább. Megszurkálta a tövis. Zsupp, beleesett a vizbe. Szebb órád van neked. Nyisd ki a szekrényt. Megszemléltem a szép vidéket. Szenderegnek a gyermekek. Szivbaja van Szidóniának? A halat szigonnyal szurta keresztül. Egy szigetre költözött a tengeren. Szitáljátok meg a lisztet. A virág szirma üde. Üszög ütött ki a buzában. Nagyot puffantott a mozsárágyuval. Ki szöszmötöl a szobában?

48. GYAKORLAT.

A s és z megkülömböztetése.

Szótár.

zálogház	sajt	zúg
sáncz	zajt	súg
sánta	sajtól	zúgnak
zárta	zajtól	súgnak
száraz	savanyú	zúgás
zársz	zavaros	súgás
sátor	zokog	zugolódik
zátony	sok	sugdosódik
sáros	zománc	zuhan
záros	som	suhan
zavar	zongora	zuhog
saját	sonka	susog
zaját	zord	zúzok
sajnos	sodor	surran
zajos	zubbony	sustorog
zamat	suba	zuzmara

zebra
seb
sebes
zendülés
sebhely
zene
segéd
zeng
segedelem
zerge
serege
segély
selyem
képzelem
semmi
érzeni
senyved
érzed
senki
sértés
zöld
zökken
sötét
zörget
sör

sövény
zürzavar
sűrű
sűrűség
ázik
másik
ezek
keresek
kések
izen
Isten
őz
ős
űz
üst
rezeg
rest
főz
fejes
vese
vezet
vásik
váz
vezérel
sóznak

gőzös
gázos
kozák
kosok
láss
lázadás
házasság
izzadtság
üzlet
üssed
mez
mester
szorzás
zúzás
rázás
rezes
házhoz
húzás
húzzák
nyúzzák
üssék
nyessék
csusza
üzenet
búzös

Szókötés

zálogházba került
sánczot ás
sánta kutya
bezárta utána
Ne zárd be
sátort vert

sáros város
záros határidő
zavaros beszéd
saját házában
sajnos, de való!
zajos utcza

zamatos izű
savanyú lett
Kí zokog?
sok zománcz
savanyú som
zongora mester

disznó sonka
munkás zubbony
suba alatt
zugást hallott
súgó volt
Ne zúgolódj
nagy zuhanás
gyenge susogás
zuzmarás háztető
zebra ló
zenebona

seregestől együtt
képzelt fájdalom
egész évegred
senki sem sértett
zöld a kökény
zörgetésre nyitják
sűrűség vette körül
ázik, bujdosik
Isten segits!
ősöm bujdosott
veszekedés

főzni kezd
vese pecsenye
Kozákok jöttek
lázadást kezdtek
házasságra lépett
mester lett
szorzást tanul
rezes üst
sorsjáték húzás
üst fazék

Mondatok.

Elsánczolták magukat. Bezárták a kapukat. A szárazföldről ellenség közelgett. Felszedték a sátort. A hajó zátonyra került. Beh sáros ez az út! Ne zavard meg. Saját maga az oka. Sajnos, de való. Zamatos ízű sajt Zajongást hallottunk. Nem lesz az étel savanyu? Sokat zokogtam. Somfát ültetett. Elsodorta az eső. Munkás zubbonyt öltött. Zugva közeledik a zápor. Oda hallik a zúgás. Zúzott, tört az őrült. A zebra szép állat. Sebesen tud futni. A segéded hol van? Zenét tanultunk. Seregestől elmentek. Képzelem, hogy semmi bajod. Mit érzesz? Semmi sértés nem esett rajtad. Zöld a kökény. Zörgetik a kulcsot, pénzt akarnak adni. Elveszett a nagy zűrzavarban. Ezek jól megáztak. Mit keresel köztük? Isten őrizz, hogy ez üssön meg téged. Vezessétek el a bűnöst. Gőzösön utaztak el. Kozák lázadás tört ki. Megkapták a hadüzenetet. Húzzák, halasztják a dolgot.

IX. FEJEZET.

Sygmatismus nazális.

Általános tudnivalók.

A sziszegő hangok rossz kiejtései közé tartozik a sygnatismus nazális, vagyis a sziszegő hangnak orrhangon ejtése, minek folytán a s és sz; és zs továbbá z és zs, valamint a *c* és *sz* kiejtéseinél történnek fölcserélések.

Az ide tartozó hibákat a 49—53. számu gyakorlatokkal korrigáljuk.

A sygnatismus nazális szintén a *selypitési* hibákhoz tartozik.

49. GYAKORLAT.

Az s *és* zs *megkülömböztetése.*

Szótár.

sáfrány	zsup	zsindely
zsákmány	summa	sír
sánta	zsuppol	zsír
zsámoly	susog	siralom
sárga	suttyomban	zsinór
zsarnok	zseb	zsivány
sarló	seb	sisak
sakál	zsebóra	söpör
zsák	sebes	nyüzsög
zsarol	zsémbes	sör
sarju	sérül	sötétes
sarok	zsivaj	spanyolok
zsold	sivit	Pozsony
sodrony	zsibáros	sürgöny
zsoltárok	sikátor	sütés
sokfelé	zsibbad	nyüzsgés
zsombékos	silány	zsiros
sokszoros	sima	síró
zsúfolt	simogat	hús
súrol	sín	nyes
zsugori	zsidó	bizsereg
suhogás	sivít	
sulyt	zsilip	

Szókötés.

sáfrányos leves	sarló a hold	sokszorositott
Hol a zsákmány?	zsarolt az uzsorás	kisurolta jól
Megsántult?	sarju széna	suhogást hallott
Szent zsámolyod	csizma sarok	zsupszalma fedél
sárga a virág	sokfelé kell	suttyomban elment

zsebébe tette	sima kövezet	siralom völgye
mély seb	simogatni szokta	sörcsarnok
rosz zseb	vasuti sín	sötét van
sebes vonat	sivító szél	spanyol nép
Megsérültél ?	néma sír	sürgöny drót
Ne zsibongj!	selyem zsinór	siró gyermek
ott a sikátorban	sisakos katona	húsleves
silány korcsma	nyüzsgő nép	nyest menyét

Mondatok.

A sáfrány illatos fűszer. Az ellenség kizsarolta ezt a szép tartományt. Egy sánta koldust láttam az ajtó előtt. A mi zászlónk nem sárgaszinü. Egy mázsa buza van mindenik zsákban. Jó illatu sarjuszénát kaszáltak. Kinek fizetik a zsoldot? Sok zsoltárt tanultál meg. Sokszorositó gépet vett. Zsugori lett vénségére. Ne zsugorgasd már azt a pénzt. Az egész nem nagy summa. Sutytyomban a zsebébe dugta. Sebesen jár a zsebórád ? Bizony zsémbes vagy te akármit mondasz. Megsérültél a zsilip munkánál. Fazsindelyt készitenek nyáron át. Siralomházban ül a zsivány. Sisakjáról felismertem. Sötétes ruhában látogatta meg. Pozsony város közel van a határhoz. A siró gyermeket megvigasztalta. Hust sütött estére. Nyest menyétet lőtt az erdőn.

50. GYAKORLAT.

A s *és* sz *megkülömböztetése.*

Szótár.

száj	sánta	szárad
sáncz	szár	szabó
szál	számol	sajog
sál	sármány	szag
szánt	sátor	sakál

szakáll
szakács
sallang
szalag
salétrom
szalad
szapora
szappan
sarok
sarló
sarkantyú
szótalan
sótalan
szebb
seb
Szeben
sebben
segéd
szegély
szegő
segit
senki
szenved
szent
serkent
szép
szépség
szépséges
sérülés
szerencsés
szerszám
szeszes
meszes
eszes
szeles

szarv
szatócs
szoba
soha
szobor
sóhajt
sok
szokik
szokás
sokáig
sokfelé
kelés
szellős
szinész
szita
sivít
szives
szivesség
szőcs
sövény
csöpp
söpör
csöpögés
söprés
szökés
szőnyeg
sörte
szőrtelen
spanyol
sül
születik
süllő
szülő
sülyed
süpped

sor
szor
szoroz
soroz
sors
szorzó
szolgál
szop
sorvad
sóz
szósz
szürő
ás
ász
császárság
osztás
kosztos
csuszás
tenyésztés
úszás
ösztönzerü
pásztor
fosztás
posztó
diszes
moszatos
szöszös
gyászos
csúszós
eszelős
meszelő
szőlős
szíszegés
esztelenség
szuszszanás

Szókötés.

szálas legény
be áll a szája
sál van nyakában
száraz fa
beszámolt
sármány madár
sátoros czigány
kiszáradt tó
szabó mester
szagtalan viz
szakács könyv
selyem szalag
ruha sallang
salétromos víz
szaladj hamarosan
szapora eső
szappanfőző
sarló alaku
szatócs boltos
szoba seprő
szobor alapzat
sóhajtozás
rosz szoktatás
sorozó bizottság
sorvasztó betegség
szebb Szeben
ird szebben
segits neki
serkentsd fel
szerencsés játékos
széles utcza
keskeny árok
A szivesség
És a béke
Az embernek
Ékessége
Aki született
sirba is száll
kosztos tartás
süllő tenyésztés
diszes szálloda
ösztönszerü sejtelem
szépséges királyné

Mondatok.

Mindig jár a szája. Sálkendőt kötött a nyakába. Könnyü a sánta kutyát utólérni. Számolj le az élettel. Megszáradt a sátor ponyvája. Szabót hivott elő. Ősz szakála leng a szélben. Sallangos lószerszámot vásárolt. Ne szaladj a sarlóval, mert elesel és megszúrod magad. Szépen peng a sarkantyúja. Soha a szobájába nem lépek. Nagyot sóhajt olykor-olykor. Hozzászokott már a sokféle szolgálathoz. Elsózta a levest. Szótalan lett. Szebb város ez Szebennél. Szép fasor szegélyezi a folyót. Senki se szenvedjen miattam! Szépséges reggel viradt ránk. Szerencsés utazást kivánok. A meszes hegyek közé megyünk. Széles a viz, nincsen sajka. Uj szita szegen függ. Sövényes kerités vette körül a kis házat. Söpörj a magad háza előtt. Született spanyolnő volt. Elsüppedünk a mocsárban. Ki ásta ezt a gödröt? A császárság bukásakor történt. Ösztönszerüleg a part felé úszott. Mozsatos ez a víz. Sziszegést hallott a sűrűből.

51. GYAKORLAT.

Az s-sz és z-zs vegyesen.

Szótár.

sánczok
zsákok
zárak
zabos
sajgós
szabó
zsarol
zarándokol
zsarnok
szalag
sallang
szalad
zsámoly
szapora
sarok
sarló
zokog
zsold
szatócs
szoba
zongora
zsufolt
szopik
sors
szolgál
zsong
zongorázik
szorzó
sorsol

szorozzák
zuhog
szúr
suhan
Zsuzsánna
szenved
sereg
szép
serkent
szépséges
sérülés
zsenge
zengő
zerge
zsibaj
senki
segit
szegő
szerencsés
zihál
zsibbadt
szivesség
szöcske
csősz
zömök
zörög
sövény
csöppség
söpör

sörte
zöld
Ázsia
ás
ezek
esztelenség
osztás
kosztos
bizony
bizsereg
pénzes
mázos
bezsirozza
úszik
csúszik
tenyésztés
zöldséges
diszes
zörgős
moszatos
benézett
mázsál
rázós
gyászos
meszelő
szőlő
hozzatok
sziszegő
hozsánna

Szókötés.

sáncz árok	zsufolt szinház	Egy csöppség az egész
ajtózár	szopós csecsemő	sörte szőr
sajog a foga	hitsorsos	zöld szilva
Ne zsarolj!	szolgáló legény	Ázsia szélén
szabó lett	szorzótábla	esztelenség lesz
elzarándokolt	sokszorozni kell	ezeket felásni
a ház zsarnoka	zuhogó esőben	sok kosztost tart
szalag-játék	elsuhant mellette	bizony ez bajos
sallangos ruha	Zsuzsánna szenved	mázos szilke
Hova szaladsz?	zsenge korában	úszó sziget
zsámolyra ül	zengő zaj	hozzatok meszelőt
szapora fajta	szerencsés nyerő	őszi harmat
csizma sarok	magyaros szivesség	hideg eső
sarló alakú	zömök testalkat	ősszel érik meg a szőlő
szatócs bolt	sövényfonás	zongora mester

Mondatok.

Zabos zsákokat raktak a szekérre. Az épület zárjai elromlottak. Sajgós sebet szurt karján az ellenség. Elzarándokoltunk a szent öreg viskójához. Messze szaladt a sallangos szerszámokkal csilingelő szánfogat. Szapora eső esik őszszel. A szoba menynyezete leszakadással fenyeget. A kis bornyú szopik. Izabella a másik szobában zongorázik. Tudod-e már a szorzótáblát? A parasztlegényt besorozták katonának. Zsuzsánna hosszas betegségben szenved. A zeneszerző szépen játszik. Isten segits, királyok Istene. Emeld fel hozzád a király szivét. Nem zörög az ág, ha a szél nem fujja. Kiki söpörjön a maga háza előtt. Ázsia széléről jöttek őseink. Esztelenség amire te rá akarsz venni. Bizony nagyon megbán-

tam, hogy a pénzem odaadtam. Zörgős szán futott elől. Mázsáltasd meg a hizót, mennyit hizott ősz óta. Hozzatok egy kis vizet. Hozsánna kiáltás hangzott a városban. Szcszegő ne légy soha!

52. GYAKORLAT.

A c (cz) *kiképzése.*

Szótár.

czáfolni
czafat
czafrang
czápa
czár
czókmók
czomb
czudar
czukor
czukorrépa
czukrász
czukros
czupog
czuppant
czupogtat
czédrus
czég
czégér
czéh
czól
czella
czélozni
czélszerü
czélzás

czifra
czíczoma
czigány
czikázik
czikornyázik
czim
czimbalom
czimbora
czímer
czimezni
czimlap
czínege
czink
czipó
czipő
cziprus
czirkálni
czitera
czitrom
czivakodni
czivódni
czölöp
czövek
pácz

daczos
dacz
sáncz
sicc
káczcz
kócz
látszik
Laczi
Lucza
mócz
Mici
rácz
recze
verőcze
perc
porcz
pörcz
pincze
arcz
orca
uccu
egyszer
itcze
utcza

czément
czérna
czethal
czeruza
czicza
cziczkány
pocz
pecze
piczi
pöcze
beczézni
daczolni
ötször
arczulat
mércze
hercze-hurcza
cziczoma

Szókötés.

Czáfold meg haj-czafat
czafrangos ruha
muszka czár
csirke czomb
czukorgyár
czukrász bolt
nagyot czuppan
czédrusfa
czégéres bün
csizmadia czéh
a czél felé
kis czella
jól czélzott
czélszerü zsák
czement hordó
czérnaszál
czethal vadászat
czeruza hegy
tarka czicza
kis Katicza
ügyes cziczkány
czifra czigány
czikázó villám
Ne czikornyázd.
czimbalom szó
czimboráskodik
nefnesi czimer
szép czimlap
fehér czipó
czink bádog
kis czipő
cziprus fa
czitera szó
Ne czivakodjatok.
páczban van
piczi Laczi
beczézi nagyon
sicc te cica
kácc te macska
kóczos madzag
Lucza széke
Miczi arcza
pincze tok
uccu rajta
felcicomázta
sok herce hurca
ötször kilencz

Mondatok.

Megczáfoltam minden állitását. A czápa veszedelmes hal. A czár az oroszok császárja. Szedd össze a czókmókodat és indulj! Szereted-e a libaczombot? Czudar hideg idő van. A czukorgyár leégett. Czukorrépát termelünk. A hal a vizben czupogtat. Czédrusfából épült a templom. A jó bornak nem kell czégér. A rab czellá-

ban ül. Tudsz e jól célozni? Vékony mint a czérnaszál. Kérek egy czeruzát. Megkarmolta a czicza. Ne cziczomázd magadat. A villám czikázik. Mi a czime? Czimbalmos czigány van a bandában. A czimborád czimerfestő. Szép czimlapja van ennek a könyvnek. Merre czirkál a hajó? Összeczivakodott a két czimbora Szereted a páczolt hust? Beczézték a piczi babát Kácc te czicza. Laczi látszik, hogy jó gyermek. De Miczi daczos. Egy percz mulva mehetsz. Egyszer mért egy itczével. Ötször kilencz negyvenöt.

53. GYAKORLAT.

Az sz *és* cz *megkülönböztetése.*

Szótár.

szálas	czédula	szin
czáfolat	szék	czin
szálka	czégér	czim
czápa	szegez	szikla
szár	szél	czimlap
czár	czél	czivódik
császár	szelel	szivódik
száz	czella	szöcske
szappan	szem	czölöp
szatócs	czement	szörnyü
szavaz	szed	szűcs
czomb	czet	szükség
szombat	szervusz	szüret
czukor	czeruza	szűrő
szurok	sziget	pocz
szurkál	cziczkány	posztó
czukrász	czigány	páczol
széd	szigony	pásztor

persze
pecze
piczi
piszsz
beszenyez
beczéz
daczol
sáncz
kósza
kócz
látszik
Laczi
moszat

mócz
Miczi
rászed
rácz
részes
reczés
pisze
pincze
arcz
arasz
egyszer
itcze
úszik

utczu
utcza
ötször
mersz
mércze
cziczoma
csúz
szösz
tesz
tetszik
ösztön
ösztönszerű

Szókötés.

szálas legény
czáfolatot ir
szálka szúrás
czápa fogás
orosz czár
muszka császár
mosó szappan
szatócs bolt
népszavazat
ürüczomb
szombati nap
czukor süveg
ne szurkálj
czukrászdába megy
felszedte a pénzt
czédulát irt
székre ült

czégért akaszt
felszegezte
szélvész lesz
czementet készit
szervusz czimbora
szigonyt szúr
kis czigány
czintányér
czímszalag
Ne czivódjatok
szöcske szárny
czölöpöt ver
szörnyü bűn
szűcs tű
szüret lesz
páczolt hús
pásztor ember

persze hogy ugy van
piszsz piczi
beczézi nagyon
becsempészte
daczol vele
sáncz árok
kósza hir
Laczi pajtás
Mici kisaszszony
rászedte a rácot
részes benne
pincze torok
egyszer egy
utczu rajta
van cicoma
hatszor nyolcz
negyvennyolcz

Mondatok.

Szép szál legény volt Laczi. A császár elutazott. Százszor megbántam! Árul szappant ez a szatócs? A sertésczombot sonkának nevezik. Szombaton meglátszik mit dolgoztál. Szurokba mártották a fáklyát. Fekete czukrot egyél ha köhögsz. Szétszedte a széket, ugy igazitotta meg. Közeledtünk a czélhoz. Elszelelt a czimborája mellől. A falat czementtel kenték be. A czethal az északi tengerben él. Szervusz pajtás! Hozd el a szigonyt! Czimezd meg ezt a levelet. Megállott, mint a szikla. A czivódás rút dolog. Látszott, hogy szőrnyü módon félt. Szüret lesz az őszön. Elhallgatott a piczi. Meg sem piszszent félelmében. Beszennyezte azzal a dologgal a kezét. Elsánczolta magát az ellenség elől. Kósza hirnek látszik az egész. Laczi hol motaszol? Rászedtem a ráczokat. Egyszerre levittem a pinczébe. Részegen jöttek fel. Laczi bácsinak a vicc nagyon tetszett.

X. FEJEZET.

Parasygmatismusok.

Általános tudnivalók.

A selypitési beszédhibák harmadik nagy csoportja a „parasygmatismus“ néve alá tartozik. Idesorozzuk mindazon hibákat, amidőn *s*, *sz*, *z*, *zs* helyett valamely más hang használtatik, tehát a sziszegő hang mással pótoltatik.

E csoportban a kiejtési hibák rendkivűl változatos seregét találjuk fel, mint azt az 54—68. számu gyakorlatok bizonyitják.

54. GYAKORLAT.

Az s *és* f *megkülömböztetése.*

Szótár.

sáfár	fog	senki
fáczán	sok	ferde
sáncz	fogas	sereg
fáj	sokaság	serkent
sár	sóhaj	felkent
fárad	fogoly	sérül
sárga	fojt	fér
fáradt	forr	siet
sás	sor	fiatal
fás	sorvad	fillent
fátyol	forrad	sikátor
sátor	foszt	firkál
saját	sóz	fityeg
faját	fú	siket
sakál	suba	fő
fakad	suly	sőt
salak	fuj	főbe
fakó	furcsa	sör
sajka	summa	főzött
falka	súrol	fövény
sarczol	fuvar	sövény
farkas	sustorog	fösvény
sarjú	fed	füz
fattyú	seb	sül
sas	fedél	fül
fazekas	sebét	sülyed
fodor	segéd	fűtsed
sodor	fegyver	süpped
fodrász	fehér	fürge
sodrás	fekszik	sürög

föveg
süveg
füge
sürgöny
füst
fűz

döf
függöny
böfög
püspök
fest
szürke

szokás
fogdosás
ferdeség
furcsaság

Szókötés.

fáczán pecsenye
elsánczolta magát
fájdalmat érez
sár van
Ne fáradj
sárga rigó
fáradt vándor
sás növény
fás hely
fátyolt reá
sátort ütöttek
saját arczképem
sokféle faj
salakos liszt
fakó csikó
ferdeséget látok

egy falka kutya
fattyú hajtás
víz sodrás
sok fogas
seb forradás
a szél fú
sulyos vád
furcsa beszéd
fegyveres sereg
senki sem
ferde fa
felkent fejedelem
sietett elébe
sikátoron halad
fityeg a bőre

sörfőzde
sövény keritès
fösvény uzsorás
sült hal
süppedő föld
sürög forog
megsüvegelte
füstös fazék
siket lett
sajkára ült
függönyös ablak
püspöki palota
festő művész
rosz szokás
furcsaságot hallok.

Mondatok.

Szép fáczánkakast lőtt Feri. Ki esett bele a sánczba? Nem fáj a fejetek? Sáros lett az egész csapat. El is fáradtak jól. Sárga rigó most hullatja a tollát. Fáradtságos munkára vállalkozott. A mocsár széle sáros. Ferdinánd szereti a fás vidéket. Sátort ütöttünk és letelepedtünk. Kiki a saját fajtáját kereste. A sakálok kö-

zel settenkedtek. Fakó szekér kender hám. Három liba nem nagy falka. Megsarczolta az ellenség. Farkas jár a faluvégén. Lekaszálták a sarjuszénát? Csak sast nem-zenek a sasok. Fodor Ferencz fazekas mester. A víz sodrás elragadta a fodrászt. Kifogta a sok ember. A fogolypecsenye ízletes. Torkára forr a hazugság. Furcsa kívánság tőled! Surold ki a serpenyőt. Fedél alá menekültek. Senki le ne feküdjék! Felkent fejedelem irta alá. Hova siet ez a fiatal ember. Ird föl a siketnek. Főbenjáró bűn volna amit egymás közt főztök. Füts be a kemenczébe. Ne süvegelj! Füstös az üst feneke. Nem szokás falra hányni a borsót. Ferde felfogást követsz.

55. GYAKORLAT.

A sz *és* f *megkülömböztetése.*

Szótár.

száj	falka	szótalan
fáj	szarka	fót
szájas	fakó	szebb
fájás	szatócs	fed
fáklya	fodor	szed
szálka	szobor	fegyver
fárad	fodrász	szegni
szárad	szóda	fehér
fázik	szokás	szekér
száz	fogas	fektet
fakad	szokik	szeglet
szakad	fok	szegő
fakadás	folt	fekvő
szakács	szólt	szent
falat	szór	fent
szalad	forró	szeretet

ferde
szén
fén
szenes
fényes
szesz
feszeget
szid
ficzamlik
sziksó
filkó
sziszeg
fizet
fivér
szivar
szíves
fő
sző
föl

szőlő
fölött
föld
szőtt
főtiszt
szövet
főveg
fű
szűcs
függ
szűk
függő
szűkülő
fürdik
születik
Füred
szűret
fürge

szürke
fürt
szűrt
füst
fütyöl
szütyő
füvész
ász
áfonya
császár
foszt
tesz
terefere
püffen
dőf
röfög
szösz
griff

Szókötés.

Szájfájás
Ne szájaskodj!
fáklyásmenet
fáradt utas
kiszáradt fa
fázik tőle
száz meg száz
virágfakadás
fő-szakács
szarka tarka
ruhafodor
fokost szerzett

szent férfiu
szeretett pajtásom
fekete szén
szénfekete
szeszes ital
sziksófőzés
Szoktál szivarozni?
szőlőfürt
fölszedtem
föld fölött
ruha szövet
főtiszt lett

szürke csikó
szűrt viz
sűrű füst
füvész kert
zöld ász
áfonya növény
császárzsemlye
fosztogató rabló
tereferéltek
Mit teszesz?
Nagyot fujt.
Nagyot püffent.

szótalan lett	fűszál	disznóröfögés
Szedte vette!	függöny szövet	szöszke fürtü
szekeren ment	szűkölködik nélküle	griffmadár
szegletkő	fürge kis fiu	

Mondatok.

Nem fáj a szád? Gyujs meg a fáklyát. Más szemében meglátja a szálkát. Hol fáradtál ugy el. Ázik fázik, didereg. Száz forrás fakad a hegyoldalon. Szakad az eső ahogy jöhet. Virágfakadáskor visszajövök. Egy falatot sem ettem hétfőn. Kiszaladt a szó a számon! Repül a szarka, libeg a farka. Fakószekér kenderhám, mindakettő rosz szerszám. Szobor vagyok, de fáj minden tagom. Fogas kérdést adott fel. Nem szokta meg a forróvizet. Szótalan volt egész nap. Legszebb fegyver marad a kard. Felszedte amit elhullatott. Fehér szekéren vitték ki a temetőbe. Ez szent férfiu. Feni rá a fogát! Szénfeketék hajfürtjei. Ne feszegessük a dolgot. Add ki a tökfilkót. Fuss vagy fizess, ez a fő! Egy szivart szivtam el, már szédelegtem. Főtisztek jöttek. Fűzöld festék kell nekem. Tátrafüred hires fürdő. Szüret, ha bor nincs is. Szürt müstot ittunk. Ne tereferéljetek már estig!

56. GYAKORLAT.

Az s *és* t *megkülömböztetése.*

Szótár.

tábla	tárva	távolság
sáfár	táros	tál
sánta	sáros	sál
tár	távol	tályog
sár	sátor	sajnál
sárga	sávos	támad

sallang
tarló
sarló
tarokk
tavasz
savanyu
sarka
tarka
só
tó
sódar
sodor
tódoz
sógor
tóga
soha
sok
tok
sor
tor
soros
toros
sortűz
sorvad
tolvaj
sótalan
sovány
suba
tuba
sudar
tudatlan
sugár
suhancz
sulyt

summa
tudna
súrol
túr
susog
sustorog
seb
segéd
téged
segit
sejt
tejet
selejt
telelt
selyem
senyved
tengely
senki
seper
teper
serdül
terül
sérül
térül
terül
sértés
téres
siet
tied
sikos
tikos
sikkaszt
tikkaszt
sikkasztó

tikkasztó
tilalom
silány
söpör
töpörtő
sörte
törte
sövény
tövén
sül
süpped
sürög
türköl
süt
tűt
püspököt
basákat
festették
vésették
tüskebokor
kosokat
mostak
szokások
zsirost
húsost
nyeste
lyukast
gyárost
csavargós
tündéries
tüskéket
tűtartót

Szókötés.

palatábla
könyvtárnok
sárga láz
tárva nyitva
sáros vagy
sátort készitek
sávos kendő
távol vagy
nagy távolság
salátát önt
sajtot eszik
tályog van szemén
sajnálom őt
éjeli támadás
tarokk kártya
tavasz virága
tarka mező

sós tó
tavas vidék
sódaros tészta
elsodorta az ár
tágas udvar
tógás díák
soha többé
sokkalta több
soros vagyok
sortüzet adtak
sudar jegenyefa
summa pénz
sulyos feltétel
sustorog a tüz
sebes folyó
segéd könyvvezető
téged segít

selejtes dolog
selyem kendő
tengely szeg
senki fia
serdült diák
sértést követett el
siess hozzá
sikkasztott
tikkasztó meleg
tilalomfát állit
silány áruló lett
átugrott a sövényen
tésztát sütött
Láttad a püspököt?
kékre festették
tüskebokrokat
lyukas mogyorót

Mondatok.

Szép tábla buzát vetettek. Sárga szinü kalászokat szedtünk. Tárva van az istálló ajtaja. Nem nagy távolságra ment. Sajnálom azt a jó sajtot. Ugye eltört a tajtékpipád? Sallangos dohányzacskót kapott ajándékba. Tarokkot kártyáztak ketten. Savanyú képet vágott a dologhoz. Az ajtó sarka nyikorog. A sótartót is tedd az asztalra. Tódozd ki a kötelet, mert rövid. Szereted a sódaras tésztát? Soha jobbkor nem jöhetett. Ki a soros? Sortüzet adott a sereg. Tudatlan emberek azok. Sugár torony kilátszik a pusztára. Sustorog a tüz a konyhán. Segitsd a nyomorultat! Selejtes az egész termés. Roszul telelt ez a sertés. Senki ne merje azt tenni. Megsérültetek? Siessetek előre a téres rétre! Síkos az út, szalad

a szán. Tikkasztó hőség volt. Elszökött a sikkasztó? Áttörte a sövényt. Lesüppedt a föld alatta. Tüskebokor árnyékában hűsöl. Anynyit ér, mint egy lyukas mogyoró. Tündéries estély volt a gyáros lakásán.

57. GYAKORLAT.

Az sz *és* t *megkülömböztetése.*

Szótár.

tág	szavaló	szélvész
száguld	tavaly	telelés
táj	tégla	szelelés
száj	szék	szelel
tál	telek	tarló
szál	szelek	telel
számla	telel	szemet
tár	szelel	temet
szára	tél	széna
szárad	szél	ténta
száz	telik	szenes
takács	szelid	Temesvár
szakács	temet	szesz
tagad	szemet	tesz
szaggat	tép	szelek
tarka	szép	telek
szarka	terel	szelep
tárcza	szerel	telep
szárcsa	természet	szervez
tapos	tetsző	tervez
szagos	téved	tetszik
tapad	széled	tigris
szakad	télen	Tilda
táncz	szélen	szid

szikkad
tikkad
szilaj
tilalmas
szintartó
tintatartó
sziporka
tiporva
szőke
tőke
szőr
tör
szűk
születtünk
szürke
tűrte
szűr
tűr

szűrő
tűrő
át
ász
csattan
császár
ott
oszt
koszt
kosztot
osztott
út
úsz
úszik
ész
tenyészt
itt
iszik

vitt
visz
ösztön
ősz
pásztortűz
foszt
diszletek
moszatok
húszast
csúszott
tükör
szűköl
szállit
szedte
gyásztor
disztelen

Szókötés.

Tágra nyilt szeme
száguldó paripa
leveses tál
gyufa szál
bolti számla
ablak tábla
magyar szótár
száz esztendő
takács szövés
szakács főzés
letagadta
fej-szaggatás

három a táncz
szavaló könyv
tavaly vettem
tégla-égetés
széna-gyüjtés
hideg szelek
hosszú telek
szelelő rosta
szelid szeme
széjjel tépte
vissza terelte
természetes ész

telepes népek
szervezett banda
szikkadt tégla
szintartó szövet
üres tintatartó
hol születtünk
szürke szamár
szürő szita
császárszakáll
rossz posztó
birka úsztató
juh tenyésztés

tarka szarka
hosszú farka
szárcsa lábú
hozzá tapadt
leszakadt

tetszős dolog
nagyon tévedsz
elszéledt nyáj
szeszes italok

ösztönszerüleg szólt
pásztortüzet lát
szállitó szekér
dísztelen sátor

Mondatok.

Tágra nyilt a szeme. Messze száguldó paripák robaja hallik. Szép tájon utaztam. Ki ne nyisd a szádat! Egy szál legény állott a helyén csak. Tele tál mellett könnyü jóllakni. Támlásszékbe ültek. Hozd el a számlát. Kiszáradt a tó. Legjobb szakács az éhség. Tele tárcával utazott el. A szárcsa lába fekete. Ne taposd le a virágot. Egész éjel szakadt az eső. A tarlón szép virágok nyiltak. Tavaly szavaltam ezt a szép verset. Téli szelek süvöltenek. Kitelik tőle a mennyi esze van. Szemet szurt a rendőrségnek. A természet szép rendet követ. Dühöng a szélvész. Vidd ki a szemetet. Széna terem a réten. Temesvár szép város. Tilda tervezte az egészet! Kiszidták érte. Színtartó ez a szövet? Sziporkázik a tűz. Türte ameddig lehetett. Sürű szitát használt. Légy hosszútürő. Csattan az ütés. Szépen úszik ez a fiu. Ösztönszerüleg elszaladt. Hova szállitják ezeket a diszleteket?

42. GYAKORLAT.

Az s és j megkülömböztetése.

Szótár

sár	járom	sajnál
jár	sáron	sajka
sárja	saját	salak
járja	sajátságos	sarjú
sárga	jajong	sas

jaj
sajgó
jajgató
satnya
só
jó
sós
jós
sózol
jósol
sok
jog
józan
sózzam
jóbor
sódor
sóhajt
sok
fiok
sólyom
sor
sorja
sors
sorvadás
sóz
józanodik
suba
sudar
Judás
súgás
suhog
juhok
sajt
jajt
suly
jujj
susogja
sustorog
suttyomban
jús
suta
juttat
sut
jut
segéd
jegyét
segély
sejt
selejtes
selymes
semmiség
seperj
serkenj
jerke
sikátor
síp
sisak
söpör
kölyök
sövény
jövevény
sűrü
öjű
gólya
hajas
bajos
fájós
szájas
jegenyés
jármos
jajgatós
olyan
pelyhes
gulyás
sulyos
tutajos
folyóvizes
májas
jegyes
junius

Szókötés.

Merre jártál?
Sáros lettél.
Járja a bolondját
sajátságos eset
sajnálom nagyon

Megsokalltam
jogos eset
józan ész
jóbor, jó egésség
sóhajt utána

Serkenj fel!
jerke bárány
sisakos lovag
jövevény ember
őjü madár

jajongva szalad	Siófoknál leszállott	fájós fej
sajka hajó	sorvadásba esett	szájas nő
sas fiú	kijózanodott tőle	jajgatós gyermek
sarjú széna	Judás Iskáriótes	olyan nincs
jaj neked	Jujj be hideg!	gulya ménes
satnya népség	juttass neki	tutajos tót
jó só	Ne sulytsd le!	májas hurka
jóslata rosz	segélyt nyujt	junius hó
Mit sózol?	selejtes búza	Semmiség az egész

Seperj a házad előtt

Mondatok.

Ne járjatok a sárban. Járja a bolondját. Sárga liliom van a víz partján. Sajátságos esete volt. Jajongtak a tűzkárosultak. Sajnáltuk őket sokáig. A sajka felfordult. Hess te sas! Sastollas. Akkor vagy te hatalmas, mikor libát lophatsz! Sajgó sebe miatt jajgatott. Satnya nemzedék él az ősök birtokán. Jó sós levessel kínálta. Sok a jóból is megárt. Sóhajtozik utána. Siófokon, hogy a nap leszállott. Kiki maga intézi sorsát. Kijózanodtak a jómadarak. Judás volt az áruló! Jaj neked. Azt susogja az esti szellő. Suttyomban jutott hozzá. Sejtem a dolgot! Seperj a magad háza előtt. Serkenjetek fel, ne aludjatok. Sisakrostélyát leeresztette. Sürüsötét az éj. Nem éred el hajason s kopaszon is bajosan. Szájas embertől ne félj. Huz mint a jármos ökör. Gulyáshust főzött estére. Juniusban szépen peng a kasza. Sulyos a vád, mit rád mérnek.

59. GYAKORLAT.

Az sz és j megkülömböztetése.

Szótár.

száj
járbut
járda
szál
játék
szálka
számadó
számlálj
számolj
szándékozik
játékszer
jajszó
jászol
szabj
szagolj
szakállas
szaladj
szó
jó
szólj
jól
szót
jót
szólott
jótáll

szótár
jobb
szoba
jószagu
szószegő
juhász
juhnyáj
jus
szusz
jutalom
juttatsz
szita
szitálj
szivar
szivj
szövet
jövet
szük
kérjük
jegyszedő
szelvény
jelvény
szellő
jegyző
szivjuk

birjuk
nyersz
nyerj
fejtjük
feszitsük
járasd
javittasd
ojt
oszt
éj
ész
íjj
visz
vijjong
öjü
ősz
csősz
csője
alkudja
fosztja
teszi
jöjj
szösz

Szókötés.

Jár a szája — juhász legény — osztó igazság
jó járda — szegény juhászlegeny — Csöndes éj van
szép játék — juhnyájat őriz — Többet ésszel
számadó juhász — jutalmat kapsz — ijjal lőtt
jól számlálj — szitálj lisztet — vissza vitte
játékszer vagy — szivj szivart — vijjong a kesejű
jajszó hallatszik — kérjünk szót — öjü jár
szaladj eléje — itt a jegyszedő — csősz kunyhó
Jó szót adj — Mit nyersz? — kialkudja tőle
Szót fogadj. — javittasd ki — kiosztja neki
Mit szólasz? — Nem felejtjük el — jöj elébem
jobb szóda — Ojtóviaszot olvaszt — Ne szöszmötölj.
jószagu szivar

Mondatok.

Járatlan utakon ki jársz. Keblet viharra vészre társz. Adj egy szál gyufát. Este bejött a számadó. Számolj be minden szándékoddal. Nem játékszer az ember. Egy jajszó nélkül meghalt. Szabj bármilyen feltételt. Szaladj messze! Jó szót tőle ne várj. Ne szólj szám, nem fáj fejem. Szólott és elment. Jótállok a szaváért. A szótárt jól be gyakorold. Jobb szobát nem találnál. Jószagu füveket szed. Szószegő lett a juhász. Jutalmat juttatok neked. Szépen szitálj. Ne szivarozz annyit. Jövet vedd meg a szövetet. Szükmarku és szószegő volt egész életében. A jegyszedő jelvényt kér. Fuj a szellő. Szivjuk a jó szivart. Mit nyersz vele? Fejtsük meg a talányt. Járatod az ujságot. Fát ojtott Jenő. Oszd szét a szöszt. Alkudj meg a csőszszel. Vijjong az őjü.

60. GYAKORLAT.

A sz *és* h *megkülömböztetése.*

Szótár.

száj	szakács	szuszog
háj	halk	húr
szál	szaggat	szúr
hál	hallgat	húsz
szálas	szalad	szuszog
hálás	halad	húz
szállás	hamar	hebeg
szám	szamár	szebbek
hám	hang	heg
számol	használ	szeg
számoz	használt	heged
hámoz	havaz	szeget
számos	szavaz	hegy
hámos	hazafi	szegy
szánt	hathatós	héj
hánt	szatócs	szél
szántok	szó	helyes
hántok	hó	szeles
szárit	szoba	hét
hárit	hóba	szét
száz	szóda	hí
ház	hód	szí
század	szól	szid
házat	szorit	híd
szánj	szótár	szívd
hány	hontalan	hígit
szab	szomszéd	sziget
hab	szorgos	hihet
szabó	horgos	sziszeg
habzó	huhog	hínár

szívnál	hős	iszik
hit	szőlős	kosztolhat
hisz	hül	tenyészhet
hív	szűl	csőszhöz
szív	hűs	alkuszhoz
hiszik	szűcs	díszhez
szives	szűk	szöszhöz
hives	szüret	csuszhat
szög	szürhet	mászhat
hörög	áhít	sziszeghet
szörcsög	ász	szuszoghat
hörcsög	ihat	

Szókötés.

Egy hajszál.	hányat láttál	kiszivta
szép szálloda	habzó serleg	kiszidta
üres hám	szalad, halad	hány szivárvány
tizes szám	hamar szaladj	hihetetlen szó
számozd meg	szamár hang	szigetetre utazott
hámozd meg	szavazz le	hínár fű
számos ló	havazd le	Szivnál szivart?
hámos ló	szóda víz	hives szél
szántóvető	hóba visz	áhitja a szót
mit száritsz	szuszogott bele	ihatja a sört.
elháritod?	húzódozott tőle	csúszhat, mászhat
száz ház	szebbek lettek	korcsolyázhat
százat vett	Mit hebegtek?	sziszeg, szuszog
szánj meg	szeles hely	
hányat láttál	szabó segéd	

Mondatok.

Elszaladt a kutya a hájjal. Szálas legények. Szép szállást kaptál. Hálás lehetsz érte. Számolj be a pénzzel. Hámozd meg az almát. Szélhámos ember volt biz ő. Szántás vetés földmives munka. Szeretem a kukoriczahántást is. Száritsd fel a szegény könyeit. Száz szónak is egy a vége. A század fenn áll. Szánd meg Isten a magyart. Kit vészek hányának. Habzik az állat szája. Halk hangon szidta a szakács. Aki szalad, nem marad. Aki leül, nem halad. Szamár vagy! Havas eső esik. Jó hazafi volt mindig. Hathatós szert kérj. Hébehóba berándulok hozzátok. A hód vizi állat. Hontalan bujdosónak ki vezérli nyomát! Bagolyhuhogás hallott. Szebbek lettek mindnyájan. Szeget ütött a fejembe. Helyeslés hangzott feléd. Szeles időben ne kelj utra. Hivd a gazdát. Ne szidd a szolgát. A szivárvány nem híd. Hihetetlen mese az egész. Légy szives, szedj egy kis szőlőt. Hűs szél zörrent puszta fákat.

61. GYAKORLAT.

A z *és* d *megkülömböztetése.*

Szótár.

Zádor.	dalol	zongora
dadog	zaj	donga
zálog	zokog	zubbony
dákó	dolog	zudul
zár	zománcz	tud
dáridó	dobálsz	zúg
zab	dohány	zuhan
darab	zordon	duhaj
zabál	dolmány	zúza

duzzadt	zörren	dada
zúzmara	dörren	lásd
zebra	zúg	madár
Debrő	dug	mázol
zendül	zúgó	szed
denevér	dugó	had
zene	zudul	hadakozik
deres	duzzad	kéz
zerge	dühöng	kedden
dermedt	dül	híd
zilál	düledezik	hízik
didereg	ád	dalárda
zizeg	ázik	doromb
zivatar	ad	bolondozik
diván	az	kezeled
divatos	odu	kérdezed
zökkenős	ozmán	nézd
döbbentő	eddig	láz
zöldség	fed	zuzda
döczög	fedez	zárd
zörög	pad	rázd
dörög	pazar	húzd
zörej	badar	hozd
dörej	fadarab	nyúzd
zördül	faggat	zúzd
dördül	fazék	

Szókötés.

Zádor dadog	zendülő had	oduba buvik
Hol a zálog?	denevér repült	eddig, nem addig
zárda szűz	deres a fű	felfedezte
zabos zsák	megdermedtem	pazar tónybe
darabos só	dideregtem	Sokáig faggatta —
Mit dobálsz?	zizegő szalma	Danit a dada.

kép zománcz
dohányzó kupé
hordódonga
zengő zongora
zuduló szél
zugó vizesés
dugóbogár
duzzadt tárcza
zuzmarás fa
zebra ló

divánra dőlt
zökkenős út
döczögős út
fegyver zörren
puska dörren
sereg zúg
felzudultak
düledező fal
ázik a mező

Lásd te fiu
badar vagy
Madarat nem egyet
Százat is lelőnek
dalárda énekel
Ne bolondozz.
Zárd be.
Rázd meg
Hozd elő.

Mondatok.

Zádor nagyon dadog. Hol van a zálogház? A biliárdon dákóval játszanak. Zárasd be ezt az embert. Reggelig tartott a dáridó. Árpaczipó zablepény. Sokat ne zabálj. Daloljunk egyet fiuk! Ne dobáld a pénzt. Zordon enyészet jár a halandók felett. Zekét, dolmányt öltöttek. Jó dongája van. Hol tanulsz zongorázni? Fejére zudult minden gond. Duzzadt folyón sebesen foly az áradat. Megzendült a szép dal. A denevér esti állat. Deres a fű, fakó lovam ne egyél. Megdermedt a rémülettől. Zilált anyagi viszonyok közt élt. Uj divánt készittetett. Megdöbbentő ez az eset. Döczögős uton zörgött a szekér. Eldörrent a fegyver. Felzudult a népáradat. Dühöngő zivatar tört ki estefelé. Düledező vár áll a dombtetőn. Add ide a talizmánt. Ozmán basa hős volt. Eddig és ne tovább. Badar beszédre ne hallgass Egy fadarabot vett elő. Tűz fölé állitottad a fazekat? Miféle madár ez? Kedden dalolni fog a dalárda. Mit kérdezed, nézd meg. Rázd meg a fát. Hozd elő a nyulat és nyuzd meg.

62. GYAKORLAT.

A z *és* t *megkülömböztetése.*

Szótár.

zabla
tábla
zálog
tályog
zár
táj
talál
zab
tagad
zakatol
takarékos
zagyva
taliga
záros
táros
zavar
zokogás
tokos
zokon
birtokon
zord
told
zubbony
tudomány
zug
tudok
zugó
tudós
zuhan
tulajdon

tutaj
zuzmara
zebra
thea
tégla
zeng
tenger
zene
tenyészt
tép
zerge
teremt
tettet
tigris
zilált
tilos
zivatar
tintatartó
tized
tízes
tó
toborzó
zöld
tőled
tömb
zömök
zördül
tömkeleg
zörömböl
töröl

törvény
törzsök
zürzavar
tüzel
tüske
tüzér
tűtartó
átázik
ezeket
ízeket
őzöket
rezegtet
pénzt
benézett
vezetett
főzött
főzte
vezérelte
tíz
tizedelte
sóz
sózott
sózta
gőz
gőzös
gáz
gázokat
kozákokat
kizökkent
kőzet

lázadást	hozott	ezüstözve
mázat	hizott	aranyozott
mezet	nyúzott	aranyozta
szárazon	csúszot	öltöztette
zuzta	hozta	öltögette
vezette	húzta	szálitgatta
rázta	nyúzta	hevitgette
hozta	rezezte	kötözgette

Szókötés

Zálogba tette	zúgott bele	tüskebokor
tályog ütött ki	lezuhant róla	tűtartó párna
záros határidő	tulajdon háza	rezgő nyárfa
tájszólás	theát ivott	benézett a konyhába
talált zár	zebrát fogott	paszulyt főzött
zakatolt eleget	zengett az ég	kivezérelte
takarékos lett	tengerparton	megtizedelte
Zagyva partján	szép teremtés	gőzhajóra ült
taliga megy	tépő bánat	kozákok lázadása
zavarosban halász	jó tettető	összezúzta
nagybirtokos	haja zilált	Isten hozta!
zord tekintet	tilos az átmenet	Mit hozott?
told el	zöld borsó	elcsúszott
bekötözgette	rajz-tömb	megaranyozta
zubbony gyár	Ki zörömböl?	felöltöztette
tudok valamit	eltörölt törvény	

Mondatok.

Ezüst zabla volt a ló szájában. Az adósságot betábláztatták. Zárd be a kertajtót. Ez a táj az én szülőföldem. Zakatol a kis vonat. Takarékos leányzót vett feleségül. A taligának két kereke van. Ez a tag egy nagy birtokosé. Ne vedd zokon, ha tőled kérdezem. Zord téli

időben utaztunk Zemplénben. Mit ér az egész tudomány. Zúgó patokok szelték át a térséget. Zuhanó zápor zugott végig a tájon. Zuzmarás téli időben értem oda. Este forró theával kináltak. Tenger csillag ragyogott az égen. Zihált a tigris melle. Zivatar tört ki. A tintatartó eltört. Zöldséget tett a levesbe. Ne zörömbölj az ajtón. Töröld meg a lázbeteg homlokát. Törvényt ültek felette. Tűzérek lövöldözték a kikötőt. Ezeket én másként hallottam. Rezegteti a hangját. Lefőzte alaposan. Megtizedelte az ellenség. A gőzös elindult. A kozákokat leverték. Mázas edényben hozta a mézet. Bekötözgette a sebeit.

63. GYAKORLAT.

A z *és* v *megkülömböztetése.*

Szótár.

zádor	vadász	zendül
vádol	zarándok	zeng
zálog	vak	végez
vályog	zavaros	vegyit
zár	volt	zerge
vár	Zoltán	verte
záros	vonal	vendég
város	vonz	versenyez
zátony	vonzódik	vét
vágy	zordon	vétkezik
zálogol	zongorázik	vetkezik
válogat	zubbony	következik
váz	zudul	vezér
závár	zuza	vezető
vacsora	zuzódás	viadal
zacskó	zuzva	zivatar
vaczog	zebra	viasz
zabola	veder	vidra

villa
vihar
zilál
zivatar
viszonoz
viszonozva
vitéz
vizes
vizsga
vizsla
zöld
zömök
zörrenés
zökkenve
zürzavar
ázalék
vázol

ezek
vezeklenek
pénzverde
űzve
rezegve
benézve
főzve
vezetve
vázolva
vezérelve
tizedelve
sózva
gőzölve
főzve
kizökkenve
mázolva
sorozva

zúzva
rázva
rezelve
házalva
hízva
húzva
nyúzva
csirizelve
nyűgözve
óvatolva
szivva
üvöltve
mívelve
nyüzsögve
zálogolva
zizegve
zümmögve

Szókötés.

Zádor vádol?
vályogot vet
zárzávárzat
záros város
zátonyos víz
Zálogold meg
zár váz
megvacsoráztam
zabola fékező
zarándokok jönnek
vak Zoltán
zavaros víz
vonalat húz
vonzódik hozzá
zordon enyészet

zuzódást szenved
vederbe esett
zendülés tört ki
Végezz vele!
Vendégeljük meg
megverte őt
vétkezett ellene
vezér vezette
viadalba vitte
zivatar zúgott
viaszot olvaszt
vizes táj
vizsla kutya
ezek vezeklenek

el lett űzve
benézve az ablakon
vezérli az ösztön
meg van sózva
pénzverde dolgozik
össze van zuzva
meg van hízva
összecsirizelte
lenyügözte
kiszivta belőle
üvöltve futkos
nyüzsög a nép
megzálogolta
zümmögve száll

Mondatok.

Zádor vajat evett. Ne vádold azzal, amit be nem tudsz bizonyitani. Zálogosdit játszottak. Vályogvető czigányok telepedtek le a falu végén. Bezárták a várkaput. A hajó zátonyra került. Mire vágysz még? Megzálogolta a csősz. Válogasd meg a barátaidat. Vaczog a foga a hidegtől. Soká lesz kész a vacsora? Zavaros a Maros vize. Zoltán fejedelem volt. Vonalzóval húzd a vonalat. Felzudult a népség. Most már hangosan zugolódtak. Az ablak be van zúzva. Vederből cseberbe esett. Végezd el a dolgot. Vétkezik aki olyat mond. Árpád vezérelte a nemzetet. Viharban, vészben vitézül viselte magát. Ebben a vizben ázalékférgek vannak. Vázold le az esetet. Hogyan vezeklenek a vétkezők. Le vagy fűzve. Benézve az ablakon, láttam hogy mit főz. Jól meg van hizva ez a disznó. Üvöltve kullogtak a farkasok. Zümmögnek a bogárkák.

64. GYAKORLAT.

Az z *és* j *megkülömböztetése.*

Szótár.

játszom	zokog	zudul
zálog	jószág	jut
jámbor	zománcz	zug
zár	jószagú	lyukaszt
jár	zongora	zuza
zaj	zordon	juttat
jaj	józan	zebra
zászlóalj	juh	ijed
závár	juhar	zendül
javitja	zuhan	zene
jó	juhász	zerge

jerke	járom	kezelje
zilált	zárom	mázolja
zivatar	pelyhezik	halasztja
zöld	gulya	hizlalja
zökken	tutajozik	ejti
zörögj	foly	fejti
ájul	jegy	felejti
ázalék	jegyző	járatja
ázik	rezgő	javittatja
baj	űzik	zavarja
száj	vázolja	tüzdelje
zaj	vezérelje	izzadja
zajos	tizedelje	birja
zajong	gőzölje	jegyzi
jegenye		

Szókötés.

Zálogosdit játszunk	Mi zúg fölötted?	Nagy folyón hajóznak
jámbor szerzetes	Juttas neki is.	jegyző uram
Jár számkiüzetten	Ne zuzd össze	űzi hajtja
Az árva fiu	Megijedt a zebra.	Isten vezérelje.
Dult zengedez	zeneszót hallok.	jól kezelje
Zászlóalja kész.	jerke bárány	elhalasztja
Javitja a zárat.	zöld dió	ki fejti meg
Jó sokáig zokogott	zökkentett rajta	ki zavarja összze
jószágigazgató lesz	Elájult a fiu?	izzadja a bőre
józan ember	jegenyefa tetejébe	Aki birja a marja.
jó juhászat	pelyhezik az álla	Feljegyzi könyvébe
Mi jut rád?	Messze tutajoznak.	Hogy el ne feledje.

Mondatok.

Nem játszom veletek zálogosdit. Jámbor szerzetes lépett be a zárda ajtaján. Bezárta a száját. Zaj hallik, jajszó hallatszik. A zászlóalj vitézül harczolt. Ha meg-

javitja magát, még lesz belőle valami. Jószagu füveket gyüjtögetett Józan életet él. Jól zongorázik. Juharfa nőtt a kertben. Juhászlegény, szegény juhászlegény. Hova jutottál? Mi jutott eszébe? Ki ne lyukaszd a pénzt. Juttas egy zuzát neki is. A zebra ijedős ló fajta. Zendüljön a zene, zengjen a dal. A zerge nagyot ugrott. A jerkebárány húsa jóizü. Szeretek a zöldben lenni. Ne zörgesd a zárat, szólj be. Ázik a mező. Szájról szájra adták a mondát. Tiz jegyet váltott a jegyző. Isten vezéreljen a jóban. Elhalasztja a dolgot. Ne zavard meg munkájában. Alig birja jegyezni a szónok beszédét.

65. GYAKORLAT.

A zs *és* d *megkülönböztetése.*

Szótár

dadogás	dombos	zsebel
daczosság	zsombékos	delel
zsák	zsufolt	deres
mázsál	odú	zsemlye
zsákmány	dugasz	dermed
dagad	dul	zsebszótár
zsámoly	zsugori	derű
dámvad	zsup	diák
dalárda	dupla	zsibong
zsarátnok	durva	zsidó
dalnok	Zsuzsika	diván
zsarnok	dus	zsibbad
dárda	duzzad	divat
zsoltár	zseb	zsilip
daru	Debreczen	didereg
zsombék	zsémbes	zsizsik
domb	dél	disznó

zsir	Ázsia	mozsár
düh	pad	lásd
düledezik	pázsit	bizsereg
dünnyög	madár	pezseg
dzsidás	modor	nyüzsög

Szókötés.

Daczos ne légy	zsupszalma fedél	derült idő
zsákba töltsd	dupla fegyver	zsidó ország
mázsára tette	durva kéz	divatos kalap
dámvadat lőtt	Zsuzsika dúdol	zsizsikes buza
zsarátnokot szított	Dús Erzsike	beton zsilip
dalnokok jöttek	duzzadó zseb	disznó zsir
dárdával szurta	Debreczen határa	dühös lett
zsoltárt zeng	Ne zsémbeljetek	ugy dünnyögött
daru repül	Délben elmegyek	dzsidás kapitány
dombos vidék	zsebeld ki	padra ült
zsufolt üzlet	delelőre hajtotta	Ázsiából jöttünk
medve odú	kerek ez a zsemle	mozsárral lőttünk
dugóhuzó	Nem fér a zsebembe	Lásd te hitetlen!
zsugorodás van	zsebszótárt vett elő	pezseg a vér

Mondatok.

Jó a zsákon a fót, ne tagadd. Vedd elő a zsámolyt. Dámvadat lőttek az erdőben. A dalnok szépen zengte dalát. Dárda hegyével szurták mellbe. Zsuzsánna ne sirj! Az erdőben sötét odú tátong. Feldulták az országot a tatárok. A tetőre zsupszalmát raktak. Dupla csövü fegyver dördült el. Duzzad az erő izmaiban. Zsebrevágta a zsákmányt s elindult. Debreczenbe kéne menni. Erzsébet sokat zsémbel. Délben ebédet adott. Deresre került a zsivány. Kerek ez a zsemlye, nem fér a zsebembe. Kiderült az idő. Furcsa divatot kezdett. A hideg

miatt didergett Zsófi. A disznózsir szükséges. Dzsidás kapitány lett belőle. Ázsiából indultak ki az ősmagyarok. Rosz modora van neki. Lásd az előző oldalon. Pezsgős vacsorát rendelt.

66. GYAKORLAT.

A zs *és* t *megkülömböztetése.*

Szótár.

Zsákol	tengely	törzsök
tákol	tenger	pezseg
zsákmány	zsiger	Pozsony
tágas	tigris	pázsit
zsálya	zsilip	bizsergett
táj	tilos	nyüzsgött
zsarol	titok	gúzst
tarol	tímár	mozsárt
zsarátnok	zsizsik	Ázsia
talál	tíz	mázsát
zsold	zsibaj	Kizsarolt
told	Tibor	Kizsákmányolt
Zsolna	Zsibong	bezsindelyezte
Tolna	Zsibbad	bezsákolták
zsoltár	Tiblád	elzsibbadt
torkos	zsibárus	pázsitos
zsombék	tinta	nyüzsgő
tombol	zsinat	gúzsba kötötte
temet	zsindely	megmázsálták
zsemlye	zsivány	Kizsarolták.
zsenge	tivornya	

Szkötés.

Zsákot tákolt.
Zsálya fű
Tálya, Tokaj tája
letarolt rét
kizsarolt nép
talált gyermek
told el
zsoldot fizet
Zsolna város
Tolna város
zsoltár iró
torkos biró

zsombékba gázol
tomboló had
temető bogár
zsemlyeszin agár
tengelyvég szeg
tengerparti táj
zsenge tengeri
tigrisbőr kaczagány
zsilipen eresztik
tilos az átjárás
titoktartó ember
timár cserzővarga

tizszer tiz
Tibor zsibajt üt.
Tibáld ne czibáld!
zsibárosnak adta
zsindejtető
vig tivornya
zsivány csapat
Pozsony város
pázsitos rét
gúzsba kötik
ketten mázsálták
ki van zsarolva

Mondatok.

Tíz zsák tengerit rakott a kocsira. Tágas udvarokon zsálya nőtt. A táj gyönyörü. Letarolták a mezőt. Nem talált egyebet a zsarátnoknál. A katonák zsoldot kaptak. Zsolnától messze van Tolna. Torkos gyereknek előbb-utóbb torkára forr a nyalakodás. Tengelyen utaztunk. Felhúzták a zsilipet. Titoktartás még nem emberszólás. Zsolt timár mester lett. Tibor zsibong odakünn? A karom elzsibbadt. Fekete tintával irtam Pozsonyba. Zsindelyezik a kaszárnya tetejét. A zsiványok tivornyáztak. Törzsökös magyarember volt. Bizsereg a vérem- Miféle nép nyüzsög e téren? Guzsba kötözték a zsiványt. Ázsiában sok nép lakik. Megmázsáltátok a zsákokat. Kizsarolta a szegény népet. Elzsibbadt a két karom. Nyüzsgő élet látszik. Pázsitos udvaron szegénység lakik.

67. GYAKORLAT.

A zs *és* v *megkülömböztetése.*

Szótár.

zsák	zsombék	viadal
vág	vonit	zsibaj
zsákol	Zsolna	viasz
vádol	volna	vidra
vályú	vonal	zsibárus
zsálya	vulkán	vigasztalás
váj	zsufol	zsibong
zsákmány	véd	világ
vállalat	zsugorgat	villa
zsarátnok	zsupol	viskó
válik	zseb	viv
vám	vedlik	víz
vánkos	zsebóra	zsilip
város	veder	vita
zsarnok	vegyit	zsinat
zsold	zsebszótár	virad
vagdal	végez	zsindely
vak	zsémbes	vitel
vallás	vén	zsinór
varázsol	zsemlye	vivódik
volt	vendég	viszik
Zsolt	zsenge	zsizsik
voltál	venyige	vizsgál
Zsoltár	vers	vizsla
vonás	vezér	pázsitos

Szókötés.

Kivágta magát.	Ki vádol?	zsálya virág
Hol a zsák?	vályuban a viz	vizvájás

vidra bőr
zsarátnokká vált
vámszedő lett
vánkosra feküdt
városházára ment
zsoldot kapott
Zsoldosné énekelt
Vak vezet
csak egy vonás
Ez vonal volna?

védve van
zsebébe tette
zsebórát vett
zsebszótárt nyitott
Végezzétek el
Ne zsémbeljetek!
száraz zsemlye
zsenge venyige
véres viadal

világ vége
zsinat volt
viradt már akkor
zsinórt huzott
halállal vivódik
Hova viszik?
vizsla kutya
vizsgálat volt
pázsitot vet

Mondatok.

A tolvaj kivágta a zsákot. Ne vádold szegényt. A vályúba vizet töltöttek: A zsálya illatos növény. Vizvájások vannak a hegyoldalon. Jó vállalatba bocsátkozott. A végén válik meg. A zsarnok ellen fellázad a nép. Vagdald le az elvirágzott növényt. Vak vezet világtalant. Vallásos ember lett belőle. A mesében egy varázsló szerepel. Volt egyszer egy vitéz várúr. Egy vonása sem olyan mint a Zsolté. A zsombékok közt farkas vonit. Jó volna, ha volna. Zsúfolt szekérrel hozta a termést. Védelmezd meg a vonalat. Ez a hernyó vedlik. Egy veder viz nem sok. Vegyisd bele. Vén zsémbes ember a szomszéd. Vendégünk vidám gyerek. Szeret verselni és vivni. A zsibárus vette meg. Csekély vigasztalás. Rossz világ volt akkor. A vita végén megvizsgálták a dolgot. Jó vizslával vadászik. Temetőbe viszik a zsugori vént.

68. GYAKORLAT.

A zs *és* j *megkülömböztetése.*

Szótár.

jámbor
jár

zsákol
járda

jaj
zsákmány

játék	juhász	ejt
zsámoly	zsugori	pezseg
jártas	jutalmaz	jöjj
január	zsup	nyüzsög
zsarátnok	juj	ojtó
javit	zseb	kályha
zsarnok	fejt	pajta
zsold	jegy	Ázsia
jobb	zsenge	ájul
zsoltár	zsemlye	haj
jószág	jertek	tutaj
Zsolna	zsibvásár	bizsereg
zsufol	jövő	birjuk
juhar	zsilip	junius

Szókötés.

Jámbor zarándok	fösvény zsugori	fa zsilip
Jaj de nagy zsák!	jutalmazd meg	pezsgő élet
játék kártya	elzsupolták	nyüzsgő nép
zsámolyt készitett	juj beh hideg	fojtó füst
jártas a jóban	Nagy zsebe van.	ojtó viasz
kijavitott pajta	Fejtsd meg.	kályha ajtó
Jobb kevés	Jegyezd le	elájultak
jobbra át	zsenge fü	tutajra ültek
Zsolna város	fris zsemlye	birjuk a terhet
tele zsúfolva	jertek elő	junius havában
juharfa levél	jövő század	öjü vijjog
juhász legény		

Mondatok.

Jámbor férfiu jer elő. Vesd le a zsák ruhádat. A járdán járj ezután. Jaj neked, ha zsákmányolni indulsz. Játékból komoly dolog lesz. Tégy lábom alá egy zsámolyt. Javits a sorsán. Adj neki nagyobb zsoldot. Jobbra néz, ne balra. Tanuld meg a zsoltárokat. Jószága tönkre ment. Juharfából sípot csinált. A számadó juhász elő jött. Gazdája megjutalmazta. Zsupp, a vizbe esett a fiu. Juj beh hideg a jég! A zsebem üres. El ne felejtsd mit mondtál. Elhozd a jegyeket. Zsenge, friss füvet szedett. Jertek elébem. A zsibvásárba ne menjetek. Kétségbe ejtő dolog. Jőjj elíbem te fiu! Nyüzsög a sok ember. Ojtóviaszot olvasztok belőle. A kályha jól melegít. Ázsiában magas hegységek vannak. Elájult fájdalmában. Tutajon járta végig a Tiszát.

XI. FEJEZET.

Lamdacismus.

Általános tudnivalók.

Lamdacismusnak nevezzük az *l* hang kiejtését és ennek hibáit.

Az *l* kiképzésére módot nyujt a 69. gyakorlat.

69. GYAKORLAT.

A l kiképzése.

Szótár.

láb
lábas
lábatlan
lábszár
lábujj
láda
lágy
lágyul
láncz
lándzsa
láng
láp
lárma
lát
látni
látvány
látszik,
lázad
lázit
lázas
labda
ladik
lagzi
lajhár
lak
lakó
lakás
lakni
lakoma
lakatos

laktanya
langyos
lankad
lant
lapály
lapát
lapocska
lapos
lappang
lapul
lassan
lat
laza
lazurkő
ló
lobban
lobog
locscsan
locsog
lódit
lóg
lógat
lóháton
lom
lombos
lop
lopás
lopva
lopni
lovag

lovagol
lovasság
lóverseny
lucskos
lud
lug
lukas
lusta
lustul
leázik
leány
leás
lebeg
lebben
lebegtet
lebocsát
lebukik
lecsap
lecsilapszik
lecsendesedik
lecsúszik
lécz
leczke
leég
lefárad
lefelé
lefoly
legalul
légcső
legelő

legenda
legény
léghuzam
légmérő
legutolsó
légy
legyez
lehámoz
lehet
lejár
lejtő
lekaszál
leköt
lelapul
lé'ek
lél
lelemény
lelkes
lelkiismetes
lemegy
lemásol
lemerit
lemond
lencse
lenn
lép
lépcső
lerak
les
leszakad
leszed
lét
letapos
letelepedik
letétel
letört
létra
leüt
levelez
levélbélyeg
lévő
levonni
lidércz
liheg
libucz
lik
lilla
limlom
linea
liszt
lőcs
lőfegyver
lökdös
lőpor
löveg
lövés
lövölde
lüktet
Pál
bál
fal
fel
fillér
föl
fül
válik
vele
villa
tál
tol
tele
tilinkó
tőle
tülekedik
dúl
dél
dülő
sál
busul
sül
gálánt
Kálló
kell
küllő
mállik
mulik
Mili
száll
szolga
szél
szilánk
szüle
Zoltán
zsilip
hála
holló
hulla
hüllő
nyál
nála
nulla
Nelli
nyilik

Szókötés.

lábatlankodnak
egy láda sör
ellágyult vaj
lánczra verve
lángra gyult
lárma keletkezett
Czili csalfa
szép látvány
kilátszik belőle
labda játék
nagy lagzi
jó lakó
dús lakoma
katona laktanya
széles lapáj
lassan lépj
lobogó zászló
lóháton megy
lombos sátor
lucskos káposzta
lyukas mogyoró
lebegő hid
lebukott róla
lecsuszott a hidról
lefolyt idő
legelő jog
legény a talpán
lehámozott alma
lejárt az idő
lekaszált rét
lelapult a fűbe
Nelli szalad
lemásolta hamar
lenn a mélység
letört virág
levélbélyeg
lidérczfény
liszt őrölés
lemerült bele
lőporos löveg
Pali elment
felderült
villa telek
tál lencse
busul a lengyel
Kálló felé

Mondatok.

Aztán állj a lábadra ha kell. Fáj a lába neki. Lángra lobbant a tető. Ne bánj lágyan vele Kinéztem a lármára s ezeket az embereket láttam. Lázadás ütött ki a lakosság közt. Fellibbent a ladik. Lázad van, feküdj le. A lajhár lusta állat. Hol lakol? Ennél a lakatosnál. Nem lankad a lantja. Lapos lapályra léptünk. Az erdőben lappangott. Nagyot locscsant a hullám. Bele lódítottam. Lóra ültem. Lopáson érték. Lucskos a liba tolla. Ellustul aki nem dolgozik. Leások a föld közepéig. Lőport viszek be. Lanyha szellő lebegteti a ruháját. Lebukott a viz alá. Lecsúszott a léczen. Lefáradtál a lépcső aljáig. A léghuzam ártalmas neked. Ne legyezd hibáit! Lecsendesült a láza. Te légy a legutolsó a lejövetelben. Ha lehet légy ott. Nagy lélekjelenlétet tanusitott. Letelepedtek a lapályban. Levélbélyeget gyüjtögetett. Lilaszin ruhába öltözött. Lövöldét alapitottak. Fel, fel vitézek a csatára. A végén válik el. Tele tüdővel fujta a tilinkót.

XII. FEJEZET.

Lamdacismus nazális.

Általános tudnivalók.

A lamdacismus nasális, vagyis a *l*-nek orrhangon való kiejtése szintén igen gyakran előforduló hibát képez s abban áll, hogy a *l* helyett *n* vagy *m* hangzik.

E hibáknál a 70 és 71-ik gyakorlatokat alkalmazzuk első sorban.

70. GYAKORLAT.

Az l és n megkülömböztetése.

Szótár.

láb	langyos	lemez
nád	lant	nemez
lábatlan	lassan	nemes
nádor	lazán	leves
lábszár	ló	néma
nádszál	no	lencse
láda	lógat	lenn
nátha	nógat	Nelli
láncz	lohad	les
nadály	noha	leszed
látszik	lobog	lét
lázadás	november	letapos
nagy	lódit	level
langy	lopnak	nevel
labda	nosza	lidércz
nagybőjt	lovas	liheg
ladik	lud	nini
nagyobb	lug	Lilli
lap	lukas	liszt
nap	leázik	lőcs
lapon	nehány	nős
napol	nedves	lőni
lagzi	lebben	női
napdij	negyven	lövölde
lak	lebegtet	növelde
laknak	légy	nővér
napnyugta	négy	növeszt
lakatos	négyzet	lügtet
laktanya	neki	Pál
narancs	lekisér	falnak

felnő
fillér
föl
fönn
fül
füvön
válnak
villany
tálon

tolnak
telnek
tilinkó
dulnak
délnek
sülnek
gálánt
kellene

mulnak
szilánk
szülnek
nála
nulla
nyilnak
csillingel
Czilinek

Szókötés.

Letört a nádszál
Nádori hivatal
Lázadás tört ki
lánczra verve
langyos viz
ladikra száll
nappal dolgozz
lapot olvas
elnapolták
lagziba ment
napdijat szed
Hol laknak ?
napnyugati táj
narancs szin
lantos költő

lassan menj
laza szövet
No ne busulj!
Lelohadta bosszuja
lopó tök
lúdmájat eszik
leázott róla
nedves ruha
negyven év
légy türelmes
négyéven át
neki ment
nemes tett
levest evett
lenn az ernyő

Nelli nevelőnő
a lét kedves
liheg a kutya
Lilli lisztes
kocsi lőcs
nőnövelde
kedves nővér
Péterfillér
villany lámpa
Tálon az étel
gálánt gyerek
mulnak az évek
nyilnak a növények
Czilinek irtam

Mondatok.

A nádason átlábolt. A nádor nagy hivatalnok volt. Ingadozik, mint a nádszál. A ládát le kellett lánczolni. A nadály állóvizben él. Látszik, hogy nem vagy erélyes.

Nagybőjt táján történt a dolog. A ladikra ne legyen gondod. A nap lement, eljött a csend. Nem kell a dolgot elnapolni. Hol laknak Nelliék? Ennél a lakatosnál. A narancs nálunk nem terem. Lassan menj, tovább érsz. Ne nógasd a jó lovat. A láng fellobbant, de hamar lelohadt. Nosza rajta, nekilátnak a munkának. Sok lúd disznót győz. Egy nehány ember miatt ne kedvetlenedj el. Lekisérte a nemzetes urat. Lenn a földek aljában lencsét termelnek. Jól neveljétek a növendékeket. Nini Lilli lisztet szitál. A nőnövelde közelében lakik nővérével. Pál a falnak ment. Ha felnősz, megválik mi lesz belőled. Fölfelé megy borban a gyöngy. No még csak az kellene! Nálam ez annyi mint nulla. Még nyilnak a virágok. Czilinek szilánk ment a kezébe. Légy gálánt, vagyis gavallér.

71. GYAKORLAT.

Az l *és* m *megkülömböztetése.*

Szótár.

láb	Mária	macska
lábam	látás	lag
lábujj	mártás	mag
máj	látszik	lagos
május	második	magos
láda	láz	langy
mák	már	magyar
mállik	lázad	Lajos
málna	mázat	majom
lágy	lázas	lakk
mályva	mázas	makk
láncz	lala	lakkol
mángorol	mama	makkol
lándzsa	laska	lakó

makaó
lakoma
marha
lant
lapos
laza
ló
mód
lódit
locsog
mocsok
lóg
móka
lomb
mond
lop
moh
lohad
mohok
morzsa
lopva
mozog
lóverseny
mozsár
lúd
lúg
muhar
mukkan
lukas
munka
lusta
munkás
lurkó
murok
muskotály

lustul
must
mutat
muzsika
leázik
megázik
lebeg
meddig
lecsap
mecset
lég
még
meglett
légmérő
léghuzam
légy
mégy
legyez
lehámozta
lehet
mehet
lehetséges
megelégedett
légmérő
lelkes
lelkiismeret
lemegy
meleg
mellény
lél
mély
lemásol
mendegél
merész
mérsékelt

lelemény
lerak
les
mester
letapos
mérges
letét
mér
meszszire
lészen
mész
mező
Lili
Mimi
liheg
mihelyt
lik
mig
lilla
millió
limlom
liszt
mi
midőn
mikor
minthogy
mögé
löké
mögött
lőfegyver
műterem
műkedvelő
ám
lám
domb

lomb	im	Mili
ólom	limlom	bámul
ólmos	hímel	lám
elem	hámol	mellény
elmés	mamám	támad
elém	mállik	zörömből

Szókötés.

Lábamon állok.	magot vet	meszszire ment
május hava	Magyar Lajos.	letétbe tettem
láda mák	lakomát tart	lihegve jött
lágy málna	marha legelő	mihelyt elment
lánczos lobogós	lófuttatás	millió forint
mákos mogyorós	mód felett	limlom van elég
Lándzsa döfés	mocsok érte	lisztből süti
rántás mártás	meglett ember	lőfegyvert tisztit
lázban fekszik	léghuzam van	ólmos eső
mázos edény	legyező pálma	himel hámol
lázas beteg	Nem lehetséges	Nagyot bámul
mama fázik	leleményes ember	lám megmondtam
laskát metél	mellényt vett	Mili mama
lagot ken	lemásoltam	elém került

Mondatok.

Lábujjára állott, ugy nézett be. Május hóban sok virág nyilik. Egy láda mákot vett. Miért lágy ez a málna. Szinte széjel málik. Mángorold ki a ruhát. Mária nem látta hová ment Laczi. Miféle mártás lesz ebédre? Ez már a második. Meglátszik, hogy láza van. Hozz elő egy mázas korsót. Mama laskát főz. Ólálkodik, mint a macska. Jaj de magas ez a hegy. Lajos Laczit majmolja. Sertéseket makkolnak. A lakoma végén lanton játszottam. A viz locsog. Nem esett mocsok a becsületén. Csupa mókázás az egész. Ne mondd neki, hogy lelohadt a kedvem. Mi mozog a bokorban. Voltál a lóversenyen? Mozsár ágyut pufogtatnak. Muhar magot vetett.

XIII-ik FEJEZET.

—

Paralamdacismus.

Általános tudnivalók.

Paralamdacismus a *l*-nek más hanggal való póltása. Ez is igen változatos kiejtési hiba, mert az l helyett d, t, j, r, f, *v* sőt olykor *sz* hang alkalmazását látjuk.

Az *l* pótló beszédhibák javításához a 72—78 szám alatti gyakorlatokat alkalmazzuk.

72. GYAKORLAT.

Az l *és* d *megkülömböztetése.*

Szótár.

lábad	lovag	legenda
láda	dongó	légy
daczol	doromb	lemondás
dalol	lucsok	les
láncz	dugasz	lész
láp	lukas	letétel
Dávid	dudorodik	létra
látszik	dugó	dézsma
lázadás	lusta	derü
lárma	leány	deszka
dárda	dehogy	levonóhid
lantol	lél	lidércz
langy	dél	likas
daru	delelő	dísztelen
laza	deli	liget
darázs	delej	híd
lobb	lead	lőcs
dob	delejes	lökdös
dobol	lebeg	lövölde
lobban	déli	Pali
dobban	leli	pad
lobog	denevér	fald
dobogó	lebben	felderül
lobogó	derék	földiszít
lóg	deres	füled
dolog	derczeliszt	veled
dolmány	lecsendesült	fülled
lom	lécz	told
lomol	léghuzam	tőled
domború	leég	duld

Szókötés.

Dávid dalol.
ez faláda
Ne daczolj!
lánczra füzve
lázadó vezér!
langy eső hull
daru dalol
doboljátok ki
dühre lobban
dobogó hid
lobogó zászló
magyar dolmány
lucskos vagy
dugó húzó
lukas mogyoró
dél lett
Mi leli?
denevér lebben
derczelisztet őr
derék legény
leégett csárda
lesre ment
Ott lész?
megdézsmálta
delejes álom
lidérez nyomás
dísztelen pad
Pali lökdös
fald fel
felderült a nap
földiszitett terem
füledt levegő
Dalold el.
Szagold meg.
Teleltesd ki.
délelőtt lett
Tőled érkezett.
Isten veled.

Mondatok.

Dávid dalol. Látszik, hogy lant mellett tanult. A dárda hegyes fegyver. A daru szépen szól. Ne bolygasd a darázsfészket. Ne dobold ki a titkot. A dobogó hidon mentek a lovak. Lóg a dolmánya ujja. Ne lomoljatok. A lovag melle domboru. Nem ér biz az egy fadarabot. Elbolonditott vele. Csupa lucsok lett a tónál. Kidudorodott a hegyoldal. Lusta leány ez a Lidi. Délelőtt fel nem kelne. Dehogy fogna dologhoz! A delejpatkó leesett. Deli leventékben leli a kedvét. Derék dolog, hogy lecsendesitettétek a lázadókat. Leégett a csárda teteje. A lidércztől nem félek. Disztelen deszkával szegezték be a kaput. Ne lökdösd az idegent. Pali ne fald fel azt a sok sültet. A földszinten telepedett le. Délelőtt oly fülledt volt a levegő, hogy eltikkadtam. Szagold meg ezt a szép rózsát. Nyeld el a gorombaságát. Teleltesd ki ezeket a szép virágokat.

73. GYAKORLAT.

Az l *és* t *megkülömböztetése.*

Szótár.

láb
lát
tál
tábla
lábas
lábat
lábatlan
tábor
lábol
láncz
táncz
lakás
takács
lát
tát
látvány
látszik
talaj
talál
talált
találmány
lázadás
ladik
lakat
laktanya
lankad
tanit
tanács
tanul
tapasztal

lapály
lapos
tapos
lassan
lárma
tárva
taszit
lassit
tavaly
távol
táviró
látvány
ló
tó
lobban
tóban
lódit
tódit
lóg
tóga
tol
toloncz
tolvaj
tompa
lomha
topáz
lopás
torkos
torol
torlódik

tovább
lovát
lovasság
lucsok
tus
lusta
lustul
tul
tudtul
túrás
lukas
tutaj
lebeg
telel
telek
lebegtet
thea
leány
lég
téged
tégla
léczet
leégett
tej
lefolyt
legutolsó
lép
tép
térdelt
lépett

terjedt
lehet
lejtő
lejárt
lelketlen
lemerült
lemondott
leesett
leszakadt
lét
letaposot
letétel
liter
lik
sikkasztó
Lilla
tilalmas
liszt
tilinkó
timsó
limlom
tiz
tinta
lő
tő
tölt
lök
tök
lőpor
tömlöcz
tömlő
töröl
törlő
töltény
tömkeleg
történelem
törülköző
törvény
tüdő
lügtető
tündér
tűzér
tálalt
telt
tilinkózott
töled
busult
itten
ültem
öltöztette
szállitott
költözködik
nyalta
falta
nyilt
nyult
cselt
hullott
zsilipelt
csüllöngött

Szókötés.

Hadi tábor
lánczra verve
Tánczolni láttam
Szép látvány.
látszik rajta
talaj javitás
ügyes találmány
talált gyermek
lankadatlanul tanul
lapos tetejü
taposd el
lassan taszitsd
fellobbantottad
feltorlódott föld
tudtul adatott
telekkönyvi betét
leégett téglaégető
legutolsó legény
letérdelt mellette
fellépett ellene
lejárt váltó
letaposta
tegnap lemondott
kiteleltették
tilalmas út
tikkasztó meleg
egy liter tinta
Lilla töltött
megtöltött töltény
tömkelegbe lépünk
tündérkert mellett
libát legeltett
tilinkót fúvott
mellette ültem
felöltöztettem
kinyalta magát
hullott a levél
elnyuló hegyláncz
Tele tálat tett elém.

Mondatok.

Látom, hogy fáj a lábad. Ne lábatlankodjatok körülöttem. A táboron átmentem. A rabokat lánczra fűzte. Miféle tánczot szeretsz. Ne tátsd a szádat. Szép látvány terült el előtted. A talajon vizes részekre talált. Lakatra tetted a ladikot? Ne lankadj, itt van már a laktanya. Tanuld meg tapasztaltabb emberektől. Letapostad a lapos rétet. Lassan járj, tovább érsz. Ne taszitsd le onnan. Távol mezőket bejártam. A ló a tóba bukott. A tolonczokat elkisérték. Lomha felleg ül a hegytetőn. Feltorlódott a dolgom. Eddig és ne tovább. A lovasság lucskosan tért vissza. Ellustult ez a fiu. Teleltesd ki a teheneket. A leány téged vár. Leégett a kemencze teteje. Ne lépj oda. Letérdepelt az oltár előtt. Lejárt a hitele. Lelketlenséget követett el. Lemondott az állásáról. Tikkasztó meleg volt. Holmi limlomokat vett. A tömlő tele van. Tömlöczbe került a törvénytelen tette miatt. Mit találtál ebédre? Ugy szerette, majd megette. Lehullott a nyárfa levele.

74. GYAKORLAT.

Az l *és* j *megkülömböztetése.*

Szótár.

jámbor	lágyul	lobban
lábol	járul	jog
jár	lánczol	lóg
lármázik	jászol	lombos
jáczint	láng	jóság
látszik	jó	lovagol
láda	ló	jóllakott
járda	jobban	lóverseny

juh
lud
juhok
lucsok
juhar
lukas
jus
lusta
juttat
leány
leejt
lecsap
lécz
ejt
fejt
felejt
ijed
milyen
lefoly
legelő
legény
lejár
lejtő
leköt
lép
lét
letétel
levelező
lik
liszt
jöjj
lőcs
jöjjetek
lőjetek

öjü
lövés
gólya
haj
hal
szál
száj
bal
baj
bál
báj
fáj
Jenő
feljő
föl
jegenye
legény
járom
látom
máj
málik
olyan
pehely
gulya
suly
sulyos
tutaj
váj
válik
tál
táj
tol
tojik
tej

tilinkó
gálya
jegy
jel
jelvény
junius
dul
indulj
dél
delelj
bolygó
Pál
pálya
sál
sajnál
busulj
sül
sülyös
irkálja
Kálló
Mili
száll
szállj
szolga
szél
zsilip
hála
nyalja
nulla
ejti
felejti
járatja
láttatja
javittatja

Szókötés.

jámbor leány	jóllakott vajjal	szájfájás
ki lármázik	lóversenyre ment	ballábbal
jáczint nyit	juhász legény	Jenő feljött
látszik rajtad	lucskos fű	májat evett
járdataposó	juhar fa	málló föld
láda szivar	lusta legény	sulyos teher
eléd járult	juttasd hozzá	tál étel
meglágyult	leejtette róla	szép táj
lánczold le	elejtett lécz	toló zár
Játszol te?	elfelejtett élc	tojó tyúk
jó ló	lépre ment	jelvénynyel
jobban lobban	jégre ment	előre indulj
joggal teszi	ne lőjetek	Ne sajnálj
lóg a feje	gólya repül	Ne busulj
lovagol rajta	halszálka	Szállj le

Mondatok.

Jámbor állat ez nagyon. Ne lármázz mellette. Játszik a jáczintok közt. Nem is látszik a járda. Ellágyultak mindaketten. A jászolhoz lánczolta a tehenet. Jó lovat abrakkal tartanak. Még jobban fellobbant a tűz. Jobbra fordulj. Nincs jogod hozzá. Lombos erdőben javában folyt a majális. Lovagoltál a lóversenyen? A juhok szépen legelnek a juharfák alatt. Leejtette a léczet. A léczet. Elfelejtette ijedtében, hogy milyen legényt látott. A lejtőn elejtette a lépet. Levelezőlapra irj neki. A zsák likán foiyni kezdett a liszt. Jöjj elő Lajos! Ne lőjetek közéjök. Halszálka akadt a szájába. Fáj a lába Jenőnek? Jegenyefa tetején ül a holló. Messze hallik a gulya kolompa. Megválik a végén. Indulj vig sereg. Pál messze elbolyongott. Sajnálom az öreget. Mili Kállóból irkálja

ezeket a leveleket. Ne szállj perbe vele. Szállj le a lóról. Jól ejti ki az olasz szavakat. Lejárta magát. Nincs a dolgának látszatja.

75. GYAKORLAT.

Az l *és* r *megkülömböztetése.*

Szótár.

rá	Lajta	lop
láb	lajhár	roppan
ráadás	rajkó	lomb
lábas	lakatos	romba
rááll	rajzik	lompos
lábszár	rakás	rombol
láda	raktár	lopva
rábizta	laktál	ronda
lágy	laza	rosta
rák	ravasz	ropog
ránczigál	ravatal	lopok
lándzsa	ró	rózsa
rángat	ló	rucza
lát	róla	Lucza
ránt	lóra	rud
ráspoly	robaj	lúg
játszol	lobban	rug
ráz	robban	luk
láz	jobban	lusta
lázas	rogy	reá
rab	lóg	leás
labda	rothad	rebben
rabló	lom	lebben
ladik	rom	recseg
rajta	romlik	lecsap

recze
lesztek
redő
ledől
rend
rendel
reng
leng
lép
répa
lep
lepel
reped
repkény
les
rest
restelli
lészen
részen
lészek
részeg
részlet
lét
rét

retteg
rév
rezgő
riaszt
lidércz
ribiszke
libucz
rideg
rikácsol
likacs
rikolt
rimel
rizs
liszt
ritka
rivall
rizsma
rőf
lőfegyver
rögtön
löktök
löveg
röhög
rövid

lövés
rőzse
lőve
rügy
lüktet
rügyezik
pára
Pálra
bálra
fulva
fel
ferde
fülre
tálra
tollra
délre
dülőre
Kállóra
szélre
nyúlra
cselre
gyolcsra
Lázár
rázár

Szókötés.

Lábára állott.
rábizta a ládát
folyami rák
lágy kenyér
Ne ránczigálj!
megrángatta
rántást kavar

Látszik már?
hidegláz rázott
lázas rab
rajta labdázzunk
halott rabló
Lajta folyó
lusta lajhár

Rajta rajkók!
a méh rajzik
lakást keres
hol laktál
laza kötés
ravasz szerződés
ravatalon fekszik

Lóra csikós lóra! felrebbentek libucz madár
lerogy a ló ledőlt rend rikácsol előtte
rothad az alma rengő bölcső liszt féreg
romlik a rom rengeteg erdő rizsma papir
lopva rejtőzik lengő inga lila szalag
ronda edény repkény leple rögtön lőttek
Lucza ruczája restelljétek felröpültek
szőlőlugas résen legyetek déli ebéd
lórugás nerészegeskedjetek Lázár rázárta
reá lesett letört a létra Lázárra zárta

Mondatok.

Állj a lábadra! Nem állok rá könnyen olyan dologra Rábizta magát Laczira. Rángatta a lándzsa rudját. Nem látszik rajtad. Labdáznak Róberték? A rablók ladikja kikötött. Lajtán innen, Lajtán túl. A méhek rajzanak. Lakatos mester lett. Raktárt állitott. Lóra csikós lóra. Jobban robban a dinamit. Lerogyott mellé. Romlik a világ. Lopva lopkod egyetmást. Leromboltad a reményeimeit. Restellem a dolgot. Légy készen, a rétre megyünk. Lehullott a rezgő nyárfa levele. Érik már a ribizke? Rikácsol a libucz madár. Rárivallt a gyerekre. Tedd le a lőfegyvert. Rögtön elrobban a löveg. Pálra jött a rabló. Rügyeznek az eperfák. Rövid az élet. Ferde felfogás. Falra hányja a borsót. Tálra szedte a lencsét. Délre fordult az idő. Kállóra ment a bátyám. Nyulra vadászik Lőrincz. Lázár rázárta az ajtót Laczira.

76. GYAKORLAT.

Az l és f megkülömböztetése.

Szótár.

látszik lába lábfájás
fáczán fába láda

fárád
láttok
fátyol
lágy
lassan
facsar
láng
fánk
lanyha
fagy
Lajta
fajta
lakó
fakó
lázit
fázik
lak
farkas
fapad
lapát
lassan
fasorban
laza
fazekas
lazurkő
ló
fót
lótfut
lobban
fodor
lódul
fogad
lobog
lóg
fog

lom
folt
folyó
fogság
lopás
fontos
fordul
forrad
lovagol
forró
foszt
fú
lúd
fukar
lukas
lusta
fulad
fulánk
furcsa
futó
fuvar
fecseg
lecsepeg
fed
ledől
lebben
fedelen
fedelez
lecsap
fegyelem
lecsendesül
fedez
fej
lejtő
fejtő

felejtő
fejedelem
fejlődik
lefoly
lefárad
légcső
legelőre
félre
felső
felügyelő
fent
lent
fenség
fény
fetreng
fergeteg
lehet
leheveredik
lelapulva
lelemény
lépcsőre
fiatal
figyel
lidércz
ficzamlik
figyelem
figyelő
filkó
fillent
libbent
finom
firkál
fivér
főleg
föld

fölött
lőcs
lőfegyver
lökdös
fösvény
lügtet
független
füled
fül
fürdik
füszer
füző
fal
fillér
füles
feledve
félre
Fülöp

Szókötés.

fáczán láb
lábfájást kapott
Fáradtál eleget
Láttatok férget
fátyolt a multra
lassan facsarja
lángot fuj
fánkot gyur
lanyha szellő
őszi fagy
Lajta folyó
fakó ló
falu lakó
farkas lakhely
falapáttal
lófuttatás
lót fut előre hátra
fogason lóg
foltos lobogó
alföldi folyó
fontos fordulat
fulasztó meleg
fuvarlevél
fellebbentette
felfedezte
fegyelmet tart
fejtetőre hull
fejlődő fa
lent fetreng
fergeteg jött
Felséges uram!
fiatal tölgyfa
figyeljetek reá
fillent a tökfilkó
finom fulánk
föld fölött
füledt levegő
fürdik a kacsa
fekete tóba
fia házasodik
Lengyelországba
elfeledve él
független élet

Mondatok.

Látszik, hogy gyakorlatlan vagy a fáczánvadászatban. A vadászok fáradtan jöttek elő. Mit láttál. A fátyol eltakarta. Lassan indulj előre. Befagyott a Lajta. Általmehetsz rajta. Nem jó fajta lakód van. Fázik a láztól. Farkas lakik a ligetben. Fapadra ültek. Falapáttal eveztek. Lassan ment a fasorban. Fazekas készitette. Lót fut az ember. Fogadjunk, hogy fontos fordulat áll be. Megfosztották a lopott pénztől. Forróvizet öntöttek az ellenség

nyakába. Belefuladt a vizbe. Ne fecsegjetek. Lecsepegett a viasz róla. Felfedezte hol van a fejedelem. A fegyelemre nem volt szükség. Lecsendesült a fergeteg. A felügyelő felvidékre utazott. A lépcsőn fiatal fiu figyelt a járókelőkre. Kificzamlott a lába. Nagyot fillentett. Finom irása van Ferinek. A föld fölött lebegett a léggömb. Szüleitől tanulta a takarékosságot. Füledt itt a levegő. A fal tövén lóczára ült. Föl föl vitézek a csatára. Elfeledve valahol kicsiny sirdomb domborul. Félre a félelemmel.

77. GYAKORLAT.

Az l *és* v *megkülönböztetése.*

Szótár

láb	váza	vonal
vád	lárva	lobban
vádol	várva	vonás
láda	város	lóg
vág	ladik	vonzódik
lágy	vad	vonit
vágy	vacsora	lombos
láncz	lassan	lopás
választ	lakó	lovaglás
láng	vakond	lovasság
válás	valami	lud
vállal	vall	vulkán
látva	vallás	lukas
válik	vajjon	lusta
vámol	valódi	veder
vándorol	vasal	lebeg
vánkos	vasvilla	lebukik
látvány	volt	végez
lázas	ló	véka

lék	vezér	vinczellér
vékony	vezérel	virad
vél	vezet	virág
vélekedik	leszed	virul
lél	veszed	viszálkodik
leleményes	letelepszik	viza
véletlen	levél	vizhatlan
velő	levélbélyeg	vizsgál
levő	levelező	löveg
vén	lévő	lőpor
légy	lidércfény	lügtet
végy	viadal	bál
vegyél	viasz	vele
legyél	vidám	fele
lés	víg	fillér
vés	liget	fivér
vésel	vigyáz	tál
vese	liba	távol
lesz	vigad	tolvaj
vesz	világ	telve
veszitesz	világit	dulva
lét	villa	delelve
vét	villám	sülve
létel	lila	kelve
vétel	limlom	szállva
vetés	visz	hálva
letét	liszt	nyalva
lemerit	viola	csalva

Szókötés.

Ki vádol	lánczot választ	le vált
Kilábol	állást vállal	elvándoroltak
lágyan bánik	nehéz elválás	vánkost vált
vágva van	ezt látva	lázas látvány

várva vártál
vadra lelt
lassan vedd elő
vacsora mellett
kárvallás
vasvillát lelt
lova volt
vonalat huzott
vederrel merte
szépen elemelte
véleményes jelentés
véletlen jelenés
Végy légyölőt!
Résen légy!
vesepecsenye lesz
olcsó vétel
vetélkednek
elvezérelve
olcsón veszed
levélbélyegre való
vidám világ
vasvillanyél
villám lobbanás
lisztet visz
viola virág
lilaszin lámpa
virágvirulás
viszhatlan mész
le vele
fivére elment
tele tállal
megsülve
megcsalva
kinyalva
feldulva lelte

Mondatok.

Elvándoroltak a legények. Ne vállalj olyat, amivel nem birsz. Próbálva válik meg. Válaszd meg jól. Megvámolják a határon. Lázas látvány volt. Várva vártalak a ladikkal. Vacsorára vad volt. Lassan vonult el a menet. Semmi vallomást nem tett. Vajjon miféle vallásu? Valódi arany melltűt vásárolok. Vonzódik hozzátok. Nem szeretek lovagolni. Elesett a lusta. A veder üresen maradt. Ne véld, hogy lebukik? Leleményes a véletlenség. Ne végy vén hust. A velőt igen szeretem. Vegyél belőle. Mit vésel bele. Nem veszitesz semmit a vétellel. A vetést leverte a jég. Letelepedtek a vezető szavára. Ragaszsz rá levélbélyeget. Vidámságtól hangzik a liget. Vigyázz a libákra. Sírva vigad a magyar. A világ csalfa. Vakitó villám czikázott. Ki viszi el ezt a limlomot. Viola és a vinczellér lisztet vásároltak. Vizhatlan meszet vittek le. Vizsgáljátok meg a löveget. Egy fillért sem kapott tőle. Tele van a rózsabokor virággal.

78. GYAKORLAT.

Az l *és* sz *megkülömböztetése.*

Szótár.

láda	szatócs	lég	szétfut
szád	lapát	szegez	szid
szál	ló	szeglet	Lidi
szálas	szó	légszesz	sziget
láncz	szól	szekér	liget
láng	szóló	lekér	szigony
látszik	szoba	levegő	liheg
szállás	lobban	szelek	szikla
szállitás	lódit	szék	sziksó
számolás	szóda	véka	szilánk
szárad	lóg	szél	szilárd
szabad	szolga	szellős	szilaj
labda	lom	szelid	szív
szalad	szomjas	szellem	szinlel
ladik	lombos	széled	szitál
lagzi	szomorú	szélvész	sziporkál
szabó	Szolnok	szemlél	szivarozik
lakó	lop	személy	liszt
szaggat	szop	lemerül	lisztel
lag	lopva	lekaszál	szöcske
szakács	szopta	leköt	lőcs
lakás	lovag	lelkes	szöglet
szakaszt	szór	lenn	lövés
szakál	szorong	lép	lövölde
lakos	szótár	szép	szőnyeg
szagos	Szeben	letép	szörnyü
szalma	lebben	szemle	szövet
szalonna	legény	szenved	szücs
lankad	szegény	szesz	szükség
szappan	szegni	lelsz	születik

szüretei	tolsz	szolgálsz	eszel
szürő	telelsz	hálálsz	iszol
Pál	szitálsz	nyalsz	viszesz
pásztor	dulsz	nyilsz	alkuszol
felfeszit	delelsz	állsz	fosztasz
fül	busulsz	ász	teszesz
fűszer	sülsz	császár	moszatol
vál	kellesz	osztasz	kószál
vászon	mulsz	kosztolsz	gyászol
vesz	szállasz	fosztasz	csúszol
veled	szolgálsz	csúszol	

Szókötés.

Vidd ezt a levelet a levélgyüjtő ládába. Nincs egy szál gyufám. Lánczra verték a rabot. A nyoma sem látszik. A vasuti szállitás lesz a legczélszerübb. Nem szabad szaladni. Ez lesz a szakács lakása. Illatos szénában heverészett. Szólj annak a lónak, hogy álljon meg. A szolga sok limlomot összeszedett. Szolnok felé indul a szekér. Ne szomorkodj, légy vig, nem lesz az mindég igy. A lovag szó nélkül elosont. Szorongva várom szegényt. A légszesz nem elég jól ég. Leszegezték a koporsó szegletét. Lekérezkedett a szekérről. Szellős halmon ütöttünk tanyát. Ez a személy szellemidéző. Lekaszáltátok már a rétet? Lenn szép az égalja. Miféle bajban szenved? A huszárok szemlére indultak. Lelsz ott szeszt eleget. A szigeten szép liget van. A szigony sziklába akadt. Szilárdan megállott. Sziporkázva gyuladt föl. Ne szivarozz a szin mellett. Hozz lisztet a boltból. A lövölde messze van. Bő szüret lesz az őszön. Pál pásztor lett. Vállald el ezt a vásznat. Mit szitálsz Szidi? Régen szolgálsz a szűcsnél? Hol kosztolsz most? Mit alkuszol vele?

XIV. FEJEZET.

Rhotacismus.

Általános tudnivalók.

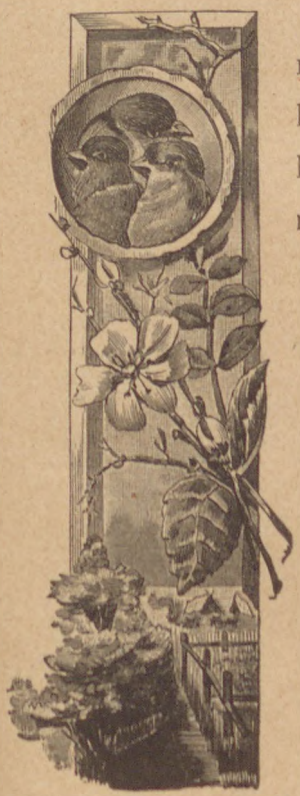

A rhotacismus, vagyis az *r*-nek rossz kimondása és ennek tiszta kiképzése egyike a legszebb és egyuttal legnehezebb beszédjavitási feladatnak, melynél alapmunkául a 79-ik gyakorlatot veszszük föl.

79. GYAKORLAT.

Az r *kiképzése.*

Szótár.

rá
ráadás
ráakadni
ráállani
rábizni
rács
ráér
ráfog
rágalmaz
rágicskál
ráhagy
rák
ráken
rákiált
ráles
rákiált
ránczigál
ránczos
rándul
ránt
ráspoly
rászánni
rátámaszt
ráüt
rávesz
ráz
rázkódik
rab
rabló
rezeg
raboskodik
rabság
rabszolga
ragaszt
ragya
ragyog
rajkó
rajzik
rajzol
rajta
rajz
rakás
rakni
raktár
ravasz
ravatal
robaj
robban
robot
robotol
rogy
rothad
rohan
rojt
róka
rokka
rokkant
rokon
rom
rombol
romlik
róna
ronda
roncsol
ropog
roskad
rosz
rosta
roszul
rostély
rothaszt
rovar
rozoga
rózsa
rozs
rozsda
rozsliszt
rucza
rúd
rudas
rug
rugás
rugó
rugdos
rugós
ruha
ruházd
rum
rút
reá
rebben
recscsen
recze
redő
rend
reng
répa
repdes
repül
reped
repeszt
repkény
rest
restel
restül
rész
részeg
részesit
részint
reszket
részlet
részvény
réteg
retek
retesz
retteg
rettenetes
retten
rév

rezeda	rőf	Lázár	kert
rezes	rögtön	karó	pert
rezgő	röhög	orr	mert
rézműves	röpül	szoroz	mért
rézszinü	röpköd	por	kért
rézsút	rövid	tor	ír
riaszt	rövidít	bor	bir
ribiszke	rövidlátó	borsó	sír
rideg	rőzse	korsó	pir
rigó	rügy	orsó	őr
rikácsol	rügyezik	úr	sör
rikolt	ár	húr	kör
rímel	árva	búra	tör
ringat	ártatlan	hurrá	bőr
rizs	mára	túr	pör
ritka	szár	erre	űr
rivalg	tár	per	sűrü
rizsma	kár	ser	

Szókötés.

Ferire ráragadt.
rég ráakadt
rábizta magára
rárázta reggel
rabló vár
rabságra vitték
Rajta rajkók!
raktáros úr
ravaszul elrejti
ravatalon érte
robajt hallott
felrohantak
rónaságra ért
ároskadt fáragtan

rovar irtó por
rózsabokor
rozsda marta
régi kard
lórugás érte
rugóra készült
reá repült
rendre fiuk!
Répa, retek
korán reggel
ritkán rikkant
a sárga rigó
kéregrepedés
részrehajlás

rezgő nyárfa
rezeda virág
rizsma papir
Rikolt a harczi sip
Ridj magyar, riadj!
rögtön előre!
rügyező fákra
Árvaváralja
Lázár orra
szomoru koporsó
forgó orsó
kerek korsó
erre arra
meg amarra

perbe kever	köröskörül járta	üres árok
sörös korsó	előre tört	sürü rekettye
vasuti őr	régi pör	

Mondatok.

Ráakadtam Ferire. Gyökeret rágicskált. Hirtelen rákiáltottam. Arcza meg sem rándult. Rászánta magát a dologra. A várban rablók tanyáznak. Ravasz ember ez a rajzoló. Robotba dolgoztunk hárman. Lerogyott a fájdalomtól. Rokonaihoz utazott. Erzsi rokonotok nektek. Rongyos ruha volt rajta. A rovarok nem bujnak át ezen a rostélyon? Piros rózsa nyilik a kertjében. Nem rugós ez a ló? Rosszul ruházzák Róbertet? Ki ruházza? Erre a fára verebek repültek. Reng belé a rengeteg erdő. Megrepedt a fa kérge. Ne restelld a mi érdem. Rest és részeges. Részvényeket vásároltam részletfizetésre. Rettenetes ember ez a rabló. Lehullott a rezgő nyárfa levele. Répa retek mogyoró. Korán reggel ritkán rikkant a sárga rigó. Nem parancsol nekem a biró. Ribiszke bokrot ültettem a kertbe. Ritka rovarokat gyüjt. Egy rizsma papirt vásárolt. Rögtön elutazott. Rövidlátó ember ne járjon a sürü néptömeg közt. Rügyeznek már a rózsák. Én ártatlan vagyok. Szorozd meg hárommal. Csicseri borsó, eltört a kis korsó. Hurrá, rohanjunk. Piros retket szoritott a markában. Megivott egy korsó sört. Sürü sötétben rohant előre a sereg.

XV. FEJEZET.

Pararhotacismus.

Általános tudnivalók.

A pararhotacismus abban áll, hogy a *r* helyett valaki más hangot pl. *j, l, n, v, h,* vagy *ch, br,* vagy *dd* hangot használ.

Az ide tartozó hibákat a 80—86 számu gyakorlatokkal javitjuk.

80. GYAKORLAT.

Az r *és* j *megkülömböztetése.*

Szótár.

rá
jár
rájár
ráad
járda
rácz
jácint
ráér
játék
raj
jaj
ráz
jász
rávesz
javul
rab
rajkó
rajzol
rajta
pajta
január
robban
jobban
ró
jó
rója
jóra
robot
jobbot
rojt

róka
joga
rokon
jogon
romja
róna
jónapot
józan
rosz
jószagú
rosta
rostély
rovar
juh
ruha
juhar
ruhája
rugó
jut
rum
jutalom
rút
jus
reá
lejár
rece
rest
részeg
rezeg
riaszt

rizsma
rőf
jő
rög
jön
röpköd
rövid
rőzse
rügy
kályhára
pajtára
ajtóra
ujitja
ejti
fejti
felejti
ijed
irigyel
milyen
mireny
jöjj
őrölj
baj
haj
harapj
szár
száj
fára
fáj
fárad

Jenő	bolygó	nyelje
jegenye	forgó	felejti
járom	pára	fejtetőre
máj	pálya	járatja
olyan	már	javittatja
orra	jegy	árja
pehely	eredj	párja
gulya	gólya	járja
búra	magára	nyerje
sulyra	jelvény	merje
tutajra	birja	verje
folyó	irja	
forró	nyelvre	

Szókötés

Rájár a rúd	robotban dolgozik	ujra megnyitja
járda köve	jobbot nyujt	kétségbe ejti
jáczint virág	rojtos ingujj	elfeledkezett róla
ráértek még	rókalyukra lelt	irigyelik tőle
játékból tette	joga van hozzá	Jöjj és örülj
méh raj	rokonjaira talál	ej haj
Jaj de fáradt!	Mi jogon teszi?	szája fáj
rázd meg	jószagu virág	ne harapj
Jászladány	rosta alj	feje búbja
ráveszi ujra	juhar fa	búra hajlik
javulni kezd	rut jutalom	már fáj
Rab Rábi	lejárta magát	aki birja
rajzolj jobban	récze ruha	az marja
felrója neki	Rögtön jöjj	fejtetőre esett
jóra forditja	röviden írj	el ne nyerje

Mondatok.

Mire ráadta a fejét a dologra, már elkésett. Ne rázd a fát, mert lehull a raj róla. Csak játékból rázogatja. Rajta rajkók szaladjatok! Januárban felépül a pajta. Ne tanitsd roszra, inkább intsd a jóra. Egy vár romja van az ormon. Józan életet élt jó és rosz napokban. Rostélyost vacsoráltunk. Hej iharfa juharfa! Bokorugró ruhája volt. Nem jutott reá semmi a dologból. Ki riasztott fel. Röpködve jön a bogársereg. Ajtót is tégy a pajtára. Elfelejti a dolgot. Ne irigyeld a jó dolgát. Harapj egy jót a vajaskenyérből. Ne mászsz a fára nem esel le. Járja Jenő a bolondját. Lám piros a liba orra, pedig soh sem mártja borba. Búra hajtotta gondterhes fejét. Forró nyári nap jó a folyóban fürödni. Forró vizzel égette meg a karját. Már megkezdte a pályafutást. Eredj a gályára. Birja az orosz nyelvet. Felirja egy papirra. Nyelje el a tenger. Járatja az órát. Tenger árja megtörik a parton. Verje meg az ég. Senki ne merje ráemelni a kezét.

81. GYAKORLAT.

Az r *és* l *megkülömböztetése.*

Szótár.

rá	rág	ráz
láb	láng	rázás
rááll	rák	lázas
lábra	lát	rab
láss	ránt	ladik
rács	látvány	rabló
rácz	ráspoly	lagzi
láncz	láz	ragaszt

ragya
lakás
rakás
raj
ravasz
langyos
lapos
laza
ravatal
ró
ló
robban
lobban
rocska
locsog
lóg
rogy
lógat
rothad
rojt
lom
rom
rombol
lombos
romlik
roppan
lop
ronda
bolond
lovag
rovar
rostély
rózsa
lóverseny
rozsda

rucza
lucskos
rud
lud
rug
lug
rugó
lukas
lusta
ruha
rum
rút
rebben
lebben
recze
lecsap
reá
leás
rend
lent
reng
leng
reped
lepel
répa
lép
létra
repkény
les
letelepszik
levon
revolver
rév
réz
riad

lila
lidércz
rideg
lik
rikolt
rigó
limlom
ringat
rizs
liszt
rög
lök
rögtön
lökdös
röhög
rövid
lökik
lövés
rövidítés
rőzse
lőve
rügyezik
lüglet
bál
bár
falra
fél
fér
fillér
fivér
föl
főre
fül
fürj
vár

vál	sál	zsir
tár	sár	hur
tál	sül	hull
tollra	sürü	nulla
tőle	busul	cser
dul	száll	csel
dur ran	szár	csür
dél	szél	csüllöng
dér	zsilip	

Szókötés.

Lábra állott	felrobbant a töltény	Levegőbe röpitem
Erre szállok	egy rocska víz	rengett a rengeteg
Ne láss szemem	locsog fecseg	kék lepelbe
rács kerités	lomb sátor	nyugszik a föld
rablánczra	lopva lép	Lesre ment
lángra gyuladt	bolond állat	revolver lövés
rákot látok	piros rózsa	rév-kalauz
ránt rajta	sárga föld	riadó kürt
látványos estély	tudas benne	lila koszorú
ráspolylyal reszel	lórugás érte	liszt raktár
rázás által	óra rugó	lövedéket hoz
lázas állapot	lusta cseléd	falra borsó
rab állapot	felrebbentek	filléres könyvtár
rabló lovagvár	ellebbentek	föl Budára
méh raj	lépre lépett	száll a szél
ravasz róka	áldás reá	Mint hulla a hulla!
langyos eső	Leások a föld közepéig	ledőlt cser
szomoru ravatal	Lőport viszek le	
lelökte a ló	És a világot	

Mondatok.

Ki hágott rá a lábomra? Ráczokat láttam letelepedni. Lángra gyujtották a lakást. Rántsd ki a sárból. Régen gyötri a láz? A ladikon rabok eveztek. A rablók nagy lagzit csaptak. Hozd elő a rocskát. Ne locsogj-fecsegj! Lerothadt a sok alma a fáról. Rojtos ruhában járkált az utczán. Szép lombos szilfa árnyékában hevertünk. Bolond ez a lovag? Lóversenyen nem veszek részt. Rájár a rud erősen. Vadlúdra lövöldöztünk. Marólugot öntött rá. Nem ér egy lukas mogyorót. Felrebbentek a verebek. Rendkivüli rendetlenségre találtak. Leste a revolverrel. Rikolt a harczi síp, riadj magyar riadj! Csatára hí hazád, kifent aczélt ragadj! Rég veri már a magyart a teremtő. Holmi limlomot rakosgatott. Rögtön lökd ki ezt a részeget! Lövés hallott a rengetegben. Lüktet a vér ereimben. Falra hányja a borsót. Párjára vár a fürj madár. Lóra csikós lóra! Mint hulla a hulla! Cserfalevélből fontam koszorút. Csüllöng rajta a ruha.

82. GYAKORLAT.

Az r *és* ɳ *megkülömböztetése.*

Szótár.

nád	ráspoly	no
rád	náspolya	rosz
nádra	ráz	nosza
nádor	nász	robban
rág	napra	nógat
rándul	narancs	rothad
Nándor	rakni	noha
ránt	rajta	rohan
ragya	ravasz	rokon
nagyra	ró	róna

ronda	részeg	szár
rongy	nesz	szán
rosta	nevel	tár
rovar	nedves	talán
nóta	redves	Lázár
november	névsor	orr
rud	nini	ón
rudon	ríni	erre
rum	riad	enne
rebben	rigó	per
recze	ringat	penna
nesze	rizs	mert
negyed	ritkán	ment
redő	rőf	mért
reng	nő	mérte
nehéz	röhög	kérte
repül	nőruha	kérne
neki	röpül	ír
reped	nőtelen	ín
nem	növény	sír
kérem	rövid	sín
néni	nővér	ön
nép	rőzse	őr
rész	rügy	

Szókötés.

Nádra ült	ronda rovar	rőzsekévén
rád nézett	november hó	rügy nem fakadt
Nándor diák	rudon vitte	szánd meg
nagyra nőtt	Nesze semmi	tár-szekér
összerázta	ablak redőny	Lázár elment
nász útra kelt	össze repedt	erre arra
napi parancs	Nesze neked	enni adna
édes narancs	részeg fuvaros	pennaszár

Rajta hát	redves fa	hogy merte
No rajta!	Itt a névsor	merre ment
ravasz róka	Nini mi ez?	Mért nem?
szép nóta	Ringatja csendesen	össze mérte
rosz kóta	nőruha szabó	Nem kérte
rothadt alma	nőtelen ember	Nem is kérne
rokon nép	nővére elment	irni tanul
alföldi rónaság	rövid ruha	inni tud

Mondatok.

Nádra ülve lovagolnak a gyermekek. Átrándultunk Nándorfalvára. Nagyra nyilt a szeme. Leráspolyoztam ezt a kapanyelet. Nagy fán terem a náspolya? Rázd meg azt a fát. Nászutra kelt a rokonod Nehány napra elutazott. Rajta ravasz róka. Nosza rajta neki esnek a rókának. Rosz szomszédság: török átok. Rokonához rohant. Hegy, völgy, róna. Rosz rovar a cserebogár. Rostáld meg a rozsot. November óta negyedév telt el. Nehezen repül a túzok. Kirepedt rajtad a ruha. Nem kérdem én tőled te kis madár. Néni, kérem én részt veszek a mulatságban. Nem leszesz részeg? Neveld jól a gyermeket. Nedves ruhát raktak a homlokára? Redves vén fakéreg világit az éjben. Nini néni ríni akar! Riad a sereg. Ritkán mesélt a gyereknek. Egy rőf posztót vásárolt. Nőtelen korában nővérével sétált. Szánd meg Isten a magyart. Lázár orra rezes. Perre ment vele. Mért mérted rám e csapást? Ő küldte el mégis sír utána? Ön őrült uram!

83. GYAKORLAT.

Az r *és* v *megkülömböztetése.*

Szótár.

rád	vonit	vetted
vád	robot	vezet
rág	rogy	rezet
ráhagy	vonás	rész
választ	rohan	vész
rám	róka	rest
vám	vonz	részeg
ráles	rom	vészek
válal	róna	vezérel
ránt	volna	rezével
vált	roncs	részint
ráz	rossz	részvény
váz	vonz	retek
vázol	rostély	rév
rázkódik	rovar	vér
ráad	vonal	révész
vad	vulkán	véres
rak	rucza	rezeg
vak	rúd	rézműves
vakar	rugó	riaszt
ragaszt	rút	virraszt
ragyog	veder	viasz
vagyok	rebben	ribizke
rajkó	végez	rigó
vallás	reng	vidám
rakás	répa	vigad
ravasz	vetés	ringat
varga	vétel	rikolt
vasvilla	repkény	vigasztal
volt	reped	vigyáz

rizs
visz
villany
virág
virány
virgoncz
virul
viskó
riska
ritka
vita
viv
vizes
rizsma
rőf

röpül
rövidit
rövidlátó
rőzse
rügy
árva
ár
vár
tárva
óv
orsó
búra
búvik
erre
evvel

vert
vért
virgoncz
öv
őr
üvölt
sürü
törve
körbe
sírva
verve
nyirva
mártva

Szókötés.

Váradra ment
rávágott
válaszd ki
vámház
rám néz
rálesett a rókára
Vállald el.
Váltsd fel.
vázlatot csinál
ne rázd
rázkódik bele
ráadta magát
vad riadalom
rakva van
vak ember
ragaszd össze

kárvallás
nagy rakás
ravasz ember
vasvillával szurta
Volt egyszer
kurta vonás
gyors rohanás
rána volna
vonzó rom
rovar irtó por
óra rugó
hamv-veder
végezz vele
répa, retek
Hol vetted?
viruló rét

vészeken át
részvénytársaság
révbe végre
révész kalauz
viasz gyertya
viraszt vele
Vigadj magyar!
vigyázz reá
viszsza vívja
virányos rét
rövidlátó
várva várta
sírva ríva
öszszeverve
sűrü rívás közben
vezéreld őt

Mondatok.

Ne vádold Váradit. Rágd meg a mit mondani akarsz. Rávágott a kezére. Válaszszátok meg a képviselőt. Rám ne számitsatok! Rálesett a rablókra. Megrántotta a vállát. Megrázkódott a bortól. Vakon követte Róbertet. Vakard le a ragasztót. Szépen ragyognak a csillagok. Ravasz ember volt. Varga Erzsi volt a neve. A kopók vonitottak. Lerogyott egy szó nélkül. Vonzó romokat látunk az ormon. Nem volna más bajom! Rostélyost sütnek. Rovarirtó port vásárolt. Vederből cseberbe esett. Végezd be már vele a vetélkedést. Repkény övezte a romok tetejét. Hol vetted a pénzt? Vettél rezet? Rész veszek a vacsorán. Vezéreljétek révbe a ladikot. Részvényes volt. Véres verekedést rögtönöztek. A rézműves vasárnap egész éjen át virrasztott. Vigyázz reá, vigasztald ha szomorúvá válik. Virgoncz gyermekek futkároztak a viruló réten. A riska jó tejet adott. Vívni tanul Andor? Vizes ez a rocska? Egy rizsma papirt tele irt. Rövidlátóvá vált a sok irástól. Tárva nyitva van a csűr ajtaja. Erre búvik arra buvik. Farkas üvölt a sűrűben. Sírva hivja a fiát.

84. GYAKORLAT.

A r *és* h *megkülömböztetése.*

Szótár.

háború	rág	ráüt	halgat
háborog	hágó	ha	haramia
ráborúl	ráhág	rab	harang
rája	ránt	harag	harap
hája	hánt	rabló	harcz
hála	hát	hadnagy	raktár
rááll	hátra	ragyog	használ
ráér	hátrál	hajdan	határ
háló	rátámad	halk	hatszor

ház	hozza	herczeg	hős
ráz	hozzá	hervad	rög
ravasz	rucza	hever	röhög
havaz	humor	rezeg	hörög
hó	hurut	riad	rövid
ró	húrosrigó	hivjad	hűl
hóra	ruha	rideg	hűs
róka	ruházkodik	rigó	rügy
rohan	húzal	hig	hüvely
rothad	zuhan	hiba	oh
rokon	rut	himez	orr
hódol	rebben	rimel	bor
hogy	hebeg	ringat	bohó
rogy	rend	hinta	hurrá
hold	hegedül	ritka	pehely
hord	hegy	hitvány	per
rothad	rest	hír	árhat
rózsa	hess!	hirnév	nyerhet
hólyag	rész	hirtelen	kérhet
horog	hév	hit	merhet
horgol	hét	hív	várhat
horkol	rét	hízeleg	
hova	henger	hörcsög	

Szókötés.

Háborgó tenger	harczi kürt	herczeg lett
háboruba ment	raktáron hever	rezeg a hid
ráborult hirtelen	hasznára vált	híg rántotta
Hála bátorságának	hat határban	rímelhet eleget
ráérsz heverni	háruházta	ritka rozs
hálóba került	áruházra	gyürü hinta
hágj rá	Hóra támadás	hires város
Ráhágtál már?	hord el magad	hős hörcsög
hirtelen rátámadt	hólyagos himlő	rövid harag
ha ráütsz	horgoló tű	Oh te rest!

ha rab leszesz	hova hordod?	Bort hozz!
haragra gyult	hurutja van	Hurráh rajta!
hadnagy uram	huzalkodott vele	irhatsz már
hajdan, régen.	elhegedülte	várhatod már
Hallgat a harang.	rest vagy	törhetlen hűség
Ne harapj	Henrik rest	

Mondatok.

Háború tört ki a horvátok közt. Háborog a tenger habja. Ráborult a koporsójára. Hála Istennek ráállottak hárman! Ejh ráérünk arra még. Ráhágott a Henrik lábára. Hátra rántotta a heves vihar. Rátámadt a három haramiára. Haragos rab ül a börtönben. Hadnagy uram! Hadnagy uram! Óh nagy volt hajdan a magyar. Nem hallgat a szóra. Harangoznak délre udvari ebédre. Harcz dühöng a határon. Hatszor hat harminczhat. Beállott a havazás. A róka elrohant. Rothadt almára hágott. Horogra került a hal. Erzsi horgolni tanul. Hova hozod azt a ruhát? Húros rigó énekel a kalitkában. Lezuhant a húzal köteg Elhegedülte szent Dávid. Restnek nincs keresete. A héten a réten heverünk. Hervadt a virág, ha harmat nem éri. Ridegen szóllt hozzá. Hiba van a kréta körül. Egyet felír, hármat törül. Hírneves hegedüs volt Reményi. Hősködik a hörcsög. Hüvelybe a kardot huszár! Bohó gyerek, hogy hintázik. Irhatsz már neki, reá nem lesz hatással.

85. GYAKORLAT.

A r *és* br *megkülömböztetése.*

Szótár.

rács	erre	nyulánkra
brács	ebre	nyulánkabbra
árba	szebbre	füvesebbről
ábra	meszszebre	füvesebbre

sárba	zöldre	hidegebről
ránt	zöldebbre	hidegebbre
ráz	hűsre	feketébbről
rogy	hűsebbre	sötétebbre
rokka	későbbre	drágáról
fricska	édesre	drágábbra
abrosz	édesebbre	közelebbről
abrak	fehérre	közelebbre
ravasz	fehérebbre	meszebbről
rom	könyűre	könyüről
rum	könyebbre	könyebbre
brúgó	nehézre	nehezebbről
részeg	nehezebbre	félénkről
rizs	feketére	félénkebbre
prücsök	feketébbre	kerekről
rücskös	símára	kerekebbre
rezgő	símábbra	laposról
ringó	barnára	laposabbra
röpülő	barnábbra	hegyesről
jóra	savanyúra	hegyesebbre
jobbra	savanyúbbra	véresebbre

Szókötés.

brács hegedü	ebre bizta	simábbra gyalulta
recze rács	szebbre adta	hidegre vált
ábra-kép	messzebbre ment	hidegebbre vált
Milyen árban?	zöldre festi	drága ruha
bricska kocsi	későbbre maradt	könnyebbre lelt
fricskát kap	édesebbre csinálta	hegyesebbre csinált
abroszt terit	fehérre meszelte	hegyesre fente
abrakot ad	meszeld fehérebbre	laposra vált
brugó hang	könnyüről nehézre	laposabbra lapult
ne prücskölj	simára borotválva	jobbra át

Mondatok.

Brácsos is van a bandában. Ez az ábra rácsot ábrázol. Sárba rántotta a teher. Lerogyott a rokka mellé. Fricskát kapott az orrára. Bricskával robogott be a városba. Megabrakolta a Rárót. Rumot adott a brúgósnak. Ebre bizta a hájat. Jobbra fordult a dolga. Szebbre rajzolta mint a milyen. Zöldre van a rácsos kapu festve. Hüvösre került a czigány. Későbbre halasztották az esküvőt. Fehérre meszelték a ház falát. Fehérebbre vált az arcza. Könnyebbről megyünk a nehezebbre. Feketére festették a koporsót. Símára borotvált arczczal láttam. Barnábbra mázolta az ajtót. Drágább volt ez az óra annál. Közelebbre jöttem hozzád. Meszebbre távozott. Kerekre nyilt a szeme.

86. GYAKORLAT.

Az r *és* d (dd) *megkülömböztetése.*

Szótár.

rád	rávitte	rovar	dugó
ráad	rázkódik	rózsa	dul
ragad	rab	Dózsa	durva
daczl	ragya	rúd	dus
dadog	dagad	rucza	reádl
rács	robaj	durva	rend
dákó	dob	ruha	recze
ráfog	robban	húr	dercze
dalol	dobol	rum	répa
darál	dohány	murok	préda
daru	robot	rút	reped
darázs	rojt	dúdol	részeg
ráadás	domború	dug	rezeda
rándul	dolga	rug	dezentor
ráz	rongy	dugasz	rezgő
Dávid	doromb	rugó	deszka

reszelő	düh	udvar	vadra
riad	dühös	túr	kádra
diadal	ád	túrd	hadra
rigó	ár	Ede	hidra
rím	add	erre	járda
rizs	arra	keddre	doromb
diszes	szád	ir	zárd
rivall	szádra	iddogál	rázd
divat	szára	őr	zúzd
rőf	kád	ödöng	meddig
döf	kár	ür	eddig
rög	kard	üdül	addig
dög	orr	sűrü	arra
dörög	oda	irogat	erre
dörgés	kor	ereszt	amarra
rövid	bor	eddegél	
röviditès	borda	hadar	
rügy	úr	fadarab	

Szókötés.

Rád adtam	hordó donga	röviditès
ragadd meg	fadorombot ér	add reá
daczos Dani	Dózsa György	arra adta
dalolj rá egyet	rabló bandája	kádra szedte
Ne darálj	durva ruha	kardra hányta
darázs fészek	murok répa	bordát tört
ráadást kap	dudva mag	keddre igérte
Megrándult a lába	durva ember	Erre Ede
Dávid megrázta	reád néz	Ödön ödöng
rázkódik a kutya	repedt harang	sürü köd
dagadó folyam	rezeda virág	fadarabokat

rabod vagyok	dezentor lett	járda taposó
dobra adta	diadalról diadalra	Ereszd el
robbantasd fel	divatos ruha	Ne hadarj
domború mell	dörög az ég	badar beszéd

Mondatok.

Rádruházom a rendtartás feladatát. Ragadd meg pajtás a pohárt. A rács mögött dákóval leselkedett Bandira. Daloljatok gyerekek! Ne darálj annyit! Daru madár repül a domb felett. Csípje meg a darázs! Rá-adásul két pár baraczkot kapott. Megrándult a lába. Dávid ne rázd azt a diófát! Megdagadt a ragyás arcza. Dob robaja hangzott. Robotban dolgoztunk. Domború a melle. Hordódongákat faragnak. Nem ér egy fadorombot. Dózsa volt a lázadók vezére. Durva rabruhát adtak rád. Murokrépát ástunk a kertben. Rut dolog a hazugság! Erős ez a bor, kirugta a dugót. Reád hagyom a derczelisztet. Ne prédáld el. Dezendor lett Endréből. Kireszelte az asztal deszkáját. Diadalról diadalra ment a magyar sereg. Ledöfték dzsidával. Dörög az ágyu, peng a kard. Dühösen vagdalkozott a karddal. Add rám a ruhádat. Betört a bordája. Nem turja fel az udvarod. Iddogáltak délóta az öregek. Sűrű füstben rohant előre. Hadra keltek, hídra mentek. Meddig tart ez a türelem.

XVI. FJEZET.

Nazálisok és paranazálizmusok.

Általános tudnivalók.

Nazálisok, vagyis orrhangok az *n* és *m*. Ezek tiszta kimondása a beszédnek nélkülözhetetlen kelléke. A nazálismusokhoz tartozik tehát az *n* és *m* tiszta kiképzése és más hangoktól való megkülömböztetése. Az *m* kiképzését a *VI*-ik részben találjuk meg, az *n* kiképzése pedig a jelen rész tartalma. Az *n* leggyakrabban felcseréltetik a *d*, *t*, és *l*-vel az *m* pedig a *d* és *t*-vel.

Alkalmazandó gyakorlatok a 87—92. számuak.

87. GYAKORLAT.

Az ɳ kiképzése.

Szótár.

nád
nádor
nádpálcza
nádszál
nászajándék
násznép
nátha
náthás
nadály
nadrág
nagy
nagybőjt
nagyfejü
nagyhét
nagyitás
nagykereskedő
nagykoru
nagyobb
nagyon
nagypéntek
nagyravágyó
nagyság
nap
napdij
napkelet
napnyugat
nappal
narancs
nógatni
noha
nohát
nosza
nóta
november
nevd
nedves
néger
negyed
négyes
négyszög
negyven
négyzet
néhány
nehéz
neheztel
néha
néhol
neki
nektek
nekünk
nélkülöznii
nem
némi
nemes
nemeslelkü
német
Németország
nemez
némileg
némul
néma
nemzedék
nemzet
néni
nép
népség
népszerü
nesz
nesze
netovább
nevelés
nevelkedik
nevetlen
nevelő
neves
nevetni
nevez
névsor
néz
nézdegél
nézve
nini
nő
nődögél
női
nőruha
nős
nőstény
nőtelen
növekedik
növelde
növény
növénytan
nővér
növeszt

Szókötés.

Nádori hivatal	nedvesen eltette	ne nevessetek
nászajándékot kap	néger nép	névsort néz
Nelli náthás	negyven vendég	Nini mi az?
nagybőjtben van	néha-néha	nőre néz
nagyfejü ember	nesze neked	női ruha
nagykorú lett	nekünk jöttek	nőstény galamb
nagyon nagy	nélkülözni tud	nőtelenül ment el
napkeleten volt	néma leány	nőnevelde
napnyugatra ment	Nem német!	növénytant tanul
Nappal ne aludj	nemez ruha	hajnövesztő
narancs szinü	néminemű	Anna nővér
nógatni kell	néni enne	inni akar
noha nem ugy	népszerü nép	ángyom megy
Nohát ne izélj	netovább fiu	ónazó idő
nótán mulat	neveletlen gyerek	lefekünni akart

Mondatok.

Honnan vetted a nádpálczát? A násznép nem ment el. Nem vagy náthás? Ne kend be a nadrágodat Nagybőjtben nem ettünk zsirost. Nagykorú lett Nelli? Nina nagyon nagyravágyó. Andor napidijas lett. Napnyugatról jött a nagy vihar. Nógatni kezdte a csikót. Nosza rajta nekilátnak az ennivalónak. Nedves ez a nádkéve? Neki mentek a falnak. Nélkülözni nem tanult. Németország nagy birodalom. Nagy nemzet lakja. Elnémult a néni hangja. Népség, katonaság nesz nélkül indult meg. Nem kapott jó nevelést. Ne nevessétek ki a nevelőnőt. Nézdegéltem a névsort. Nini ez a nő nem tudja a nevedet. Nős ember Andor? Nővére a nőnöveldében tanul. A növénytant nem szeretem. Nővérem nem Ninának nevezik. Hajnövesztő szereket nem ajánlok neked. Enne ha volna mit. Nem kellene annyit inni.

88. GYAKORLAT.

Az n *és* d *megkülömböztetése.*

Szótár.

nád	dézsa	néger
dana	nézdegél	negyed
nádor	diadal	deli
nádszál	nini	dél
dalárda	ád	néhány
nadály	andalog	nehéz
nadrág	eddig	derék
nadragulya	fedni	néhol
dandár	badar	diák
napdij	banda	dicsérni
dárda	kád	dideregni
Dávid	vad	disznó
daru	van	divat
narancs	szén	diván
nógat	széd	döbben
dob	hanem	nődögél
dohány	had	női
nem	kedd	dőlni
német	kend	dönget
nép	oldal	dörej
nézd	volna	nőstény
denevér	noha	növekszik
nedü	nosza	dördül
derü	dolmány	dül
dermed	nóta	dühös
nevet	domboru	dünnyög
deszka	november	hinni
nesztelen	donga	híd
dézsma	doromb	járna
névsor	nedves	bolond

nézd	vágd	zuzda
szidni	vágni	zúzna
szívd	rázd	zúzná
üsd	rázná	

Szókötés.

Dani dalol	deli szép	dideregni kezd
nadály fogó	dél-vidék	disznó hideg van
nadragulya méreg	derék nép	diván divat
második dandár	nézd meg	dőlni kezd
dárda hegyén	nem német	nöi kedély
Ne nógasd	denevér fülű	ad Endre
Dobra került	derült kedélyű	Ne feledd
dohányzó szoba	Ne nevess	Eddig és ne tovább
domború mell	megdermedt	Van vad?
régi nóta	névsor irás	Szedte vette!
hordó donga	dézsa víz	Kend az?
dorombol neki	nini mi ez	Én volnék
nedves ruha	diák csoport	bolond hiszi
néger nép	diadalra megy	szidni kezdi

Mondatok.

Danolni hallottam. Nem Dani danolt. Dandárparancsnok lett Dánielből. Dávid nem kap napidijat. Nosza felöltötte a dolmányát és elindult. De szomorú nóta. Nedves lett a domb az esőtől. Egy negyedóra óta nem indulhattam el. Délben nehány derék német dzsidás ebédelt nálunk. Nézd meg ezt a denevért. Megdermedt a hidegtől. Nézdegéltem a diadalivet. Nesztelen lépdegélt előre. Dicsérni kell az urat. Disznó hidegben indultunk utra. Eldől a dolog nemsokára. Ne dünnyögj. Andalogva mendegéltünk a hidon. Ne feledd, hogy meddig mehetsz. A banda rákezdte az indulót. Szénégetőnek tőkén a szeme.

Kend pedig kedden bolondot tett. Kezdem a dolgot nem hinni. Bolond ez a Bandi? Szedd össze magad! Szivd el ezt a szivart. Vágd a földhöz Dávidot. Az érczzuzda zakatolása eddig elhallik.

89. GYAKORLAT.

Az n *és* t *megkülömböztetése.*

Szótár.

tábor	táviró	tégla
nádor	távol	negyed
tagad	nógat	tej
nadály	tóga	teke
táj	tó	tekintély
násznép	no	négyzet
nátha	tok	tékozol
találta	noha	telek
találmány	tolvaj	neheztel
nagy	nohát	neki
talaj	tolmács	tekint
tallér	tompa	telik
nagyobb	nosza	temet
tanító	nóta	tép
tapos	tonna	nép
napos	topáz	terel
tár	torok	tetem
narancs	torz	téved
tárcza	november	népet
nappal	tovább	néma
tarka	nedv	népszerü
tarló	thea	nevel
napkelet	néger	terjed
társ	téged	nevét

néz	tömjén	ütő
nini	tömkeleg	unni
Tini	nővér	untig
tilalom	törvény	szánta
tinta	történet	köntös
titok	növeszt	hevít
tized	töröl	tüdő
tő	törzsök	mente
nő	Antal	kente
több	tutaj	fente
nődögél	tündér	lent
nőni	tünde	alant
tölcsér	Ottó	forint
tőke	ontó	kontó
töltés	in	rontó
nős	itt	bontó
tömb	ön	kantár
nőtelen	ünő	pintér

Szókötés.

Hadi tábor	tompa hang	Tini tintás
róna tájon	ezer tonna	tilalomfa
eltalálta	tovább vele	tövén nőtt
nagy találmány	negyedrészt nyert	nőtt, nődögélt
rendes talaj	tekintélyes úr	tölcséres alaku
nagy tallér	neheztel rád	szőlőtőkén
jó tanitó	neki telik	tömjénezték
napos vagy	temetőben volt	törvénytelenül
adótárnok	tépett szív	Antal tutajon ír
narancs liget	népszerü lett	tünde fény
tarka tóga	tévedtél benne	untig elég
nógatni kell	neveld fel	köntöst vettem
Nohát rajta	nem nevetett	megszánta őt

mentét öltött	a levente	bankó forint
kente fente	alant ment	Rontó Pál.

Mondatok.

A nádor tábora bátran támadott. Feltalálta magát a veszedelemben. Ez még nem nagy találmány. A tanitó egy tallért adott Tininek. Nem tapossa még ellenség ezt a vidéket. Ládákba pakolták az érett narancsokat. A virágoktól tarka a tarló. Nógasd a restet. A tóparton nevetgéltek. Nosza rajta, megkergették a tolvajt. Nohát ne bolondozz! Ha nem tudsz németül tanulj meg. Nem mentem Németországba. Ne neheztelj Tónira. Eltemették a néptelen vadonban. Néma sirkert lakója lett. Nem terjed az esze odáig. Nini nézd meg Tinit mit csinál. Tintával ir a naplójába. Titoktartó nő volt életében. Nőtelenül halt meg. A törvény nevében! Antal töröld le a homlokodat. Nem terjed a birtoka addig. Ottó unni kezdte magát. Untig elég volt. Kente fente magát. A levente alant vár a mentében. Egy forint volt a kantár.

90. GYAKORLAT.

Az n *és* l *megkülönböztetése.*

Szótár

láb	láncz	laknak
nád	lándzsa	lakni
lábas	láng	lankad
nádas	nagyon	lankás
lábszár	lát	nappal
nádszál	nátha	lapály
lágy	ladik	lapát
nagy	nap	lappang
langy	lap	laza

napnyugat
ló
no
lobban
nógatni
lohad
noha
locsog
nohát
lom
lop
nosza
lopva
nóta
lovag
november
lúd
lucsok
lusta
nehány
leány
leás
nedv
lebeg
lecsap
néger
legény
leégni
nép
lesz
nesz
nesze
lészen
lég
netovább

néni
néma
légmérő
lenn
leréz
lencse
nevelő
levet
névtelen
levelez
nézdegél
levelező
nézve
lévő
lerónni
nini
Lidi
lidércz
linca
liszt
lő
nő
lőcs
nőni
lőni
lök
lövés
lövölde
nős
növekedő
növény
lügtet
fel
lenn
föl

fönn
fül
füvön
tál
tán
tele
tilinkó
dul
Duna
dél
sál
sajnál
szűn
sül
künn
küllő
kell
ken
mulni
Mili
Nina
Lina
szél
szén
szilánk
szüle
szünidő
Zoltán
zsilip
zsindely
nála
nulla
Nelli
csen
csel

csalni	őszűlni	búsulni
csüllöng	örülni	henyélni
filleng	kerülni	dalolni
barlang	települni	tánczolni
készülni	szorulni	

Szókötés.

Lábas nádas	laza kötelék	nevelő lett
lágy vagy	napnyugati táj	névtelen levél
nagy vagy	ló fej	reá nézve
langy eső	no hát	Lidi néni
lándzsa dőfés	nógasd már	lisztes láda
lángra gyúl	Lohad a kedv?	lőni kell
nagyon fáj	nosza rajta	nős lett
látni fogsz	ne lass	lügtető fájdalom
náthás leszesz	nehány leány	fültövön üti
ladikba ültek	néger legény	tán csak nem
rövid nap	lépre ment	Duna folyó
lapos föld	nesztelen ül	kell neked?
lankadó buzgóság	légszesz lámpa	Milinél van
lankás hely	Néni lenn ül	Nelli csal
lapályos talaj	lencse étel	kerüld el
lappangó baj	lenézte vele	

Mondatok.

Nem állhat a lábán sokáig. Nagyon lágy ez a kenyér. Langy eső hull a mezőre. Nappal dolgozzatok. Hol laknak Nelliék. Nap mint nap vártam. Lankadatlanul előre tört. Mi lappang a lapályon. Fellobbant a lázadás lángja. Nosza kezdjétek el a nótát. Nehány leány előjött. Lecsapott a levegőből. Leégett a néger kalibája. Lesz még neked nemulass! Légy készen. A nevelő levetette ken-

dőjét. Névtelen leveleket ne irkálj. Erre nézve nem nyilatkozom. Levontad a tanulságot? Lidércznyomást érzett a mellén. Nőni kezdett a növény. A lövöldében jól mulattunk. Fel fel vitézek! Nedves füvön ne pihenj meg. Tele tüdővel fujta a tilinkót a Dunaparton. Sajnálnom kell a jelenetet. Nem mulik el nap, hogy Nina Linával ne találkozzék. Sajnálom nagyon az esetet. Nála a pénz nulla. Egy fillenget csalt el tőle. Kerülni kell a barlang tájékát. Hova akarsz települni? Henyélni nem szép dolog.

91. GYAKORLAT.

Az m *és* d *megkülömböztetése.*

Szótár.

mama	dob	mustra
dada	mód	dul
Mád	dobál	mulat
máj	dohány	dunna
nadáj	moh	muzsika
dadog	mogyoró	durva
május	dolmány	dus
Mária	dolog	duzzad
Dárius	morog	megy
darab	mond	meddig
marad	mondat	dehogy
darál	motoz	dér
madár	mozdony	mér
mag	doromb	denevér
dagad	muhar	deli
magam	dugasz	melegit
maradt	munka	megygy
magyar	dugó	deres
majd	murok	meredek
mocsár	dugul	méltó

mereng	minta	im
deszka	mögé	ide
merül	dördül	ime
derül	mögül	him
dézsma	mü	híd
mérsékel	düh	köröd
mérges	müterem	körmöd
metsző	müut	lám
mező	düllöng	lásd
mi	művészet	vád
midőn	dühös	vám
mindig	dühöngő	dadám
minden	művezető	mamám
diák	áru	támad
mise	ád	hídvám
dicséret	Ádám	doromb
minthogy	domb	kérdem
didereg	doromb	merd
mivel	ólom	mártsd
diván	elém	mormogd
divat	eléd	

Szókötés.

Mama adta	mocsárba dobta	dugaszhúzó
Május hó	dobálni kezdte	munka vezető
Mária dicséret	mohos kődarab	bedugult árok
Dárius király	mogyorófát ültet	dunna takaró
darabos maradt	dolmányt vesz	muzsika szó
madár dal	Mi dolog ez?	meddig megy
magvető ember	Mit morogsz?	Dehogy nem!
dagadó folyó	Mit mond?	meredek hegy
magam maradtam	mondatot szerkeszt	deresre húzták
majd darálok	mozdonyvezető	deszka darab

merülni kezd
mérsékeld magad
mindig igy tesz
misemondó
erdő mögül
dühöngő ember
Ádám és Éva
domb tető
fadorombot ér
körmödet mutasd
hidvámot szed
Mamámat kérdem.
Ne támadj rám.

Mondatok.

Mama Mádra utazott. Hol lakik a mamád. Mária májusban maradt el a tanodából. Egy darab kenyérért. A madár szépen dalolt. Nem dagad meg a Duna. Magam sem tudom honnan van. Nem maradhattam Dani-nál. Majd ha fagy! A mocsárba dobtam. Ne dobáld el a mogyorót. A dolmány meleg lesz. Mond meg neki ne doromboljon. Muhar magot vetettem. Murokrépát ültettem. Eldobtad a mustrát? Durva muzsikaszó. Meddig mégy a türelemben? Nem merem megfogni a denevért. Meredek hegyoldalon mentünk. Ne mereng sokáig. Mérges kigyó mutatkozik a sűrüben. Minden embernek maga felé hajlik a keze. A diákok misére mentek. Mit mivel-tél velem? A dühöngőt megkötözték. A műteremben voltam. Ádám a művezető. Elém jött, eléd ment. Hivd ide Danit. Nem fáj a körmöd? Ne támadd meg mig nem védi magát. Ne merd azt megtenni. Mártsd bele a nyelvedet. Nem kérdem én a kis madártól mi lesz velem.

92. GYAKORLAT.

Az m *és* t *megkülömböztetése.*

Szótár.

máj	tagad	mályva
táj	magad	tájra
mál	málna	tajték
tál	tálba	majd még

Márton
tántorog
mászik
taszit
macska
tacskó
támad
magasztalt
tapasztal
makk
tagad
maláta
malom
tanul
tapaszt
tár
már
tárcza
tart
mars
tanit
távol
marad
mángorol
támogat
mártogat
tátogat
mód
tót
moh
mocsok
tócsa
tojás
moly
tok

tolvaj
moraj
toloncz
mozdony
mostoha
tolmács
motoz
morog
mozgalom
torok
torlódás
továbbá
muhar
tutaj
tudni
mundér
munka
tutajos
mutogat
mutat
mustra
muzsika
tuzok
tusakodik
meddig
tedd
tégla
mégma
tehén
mehet
tej
mell
tele
melle
teke

tekintély
telek
mellett
telep
megereszt
tél
mély
melyik
telik
temet
temető
tenger
mereng
tény
menyét
mérges
témfereg
tervez
méz
megett
megye
tegye
tetem
mente
metsző
mező
tervező
mi
ti
miatyánk
midőn
tilinkó
millió
timár
minta

misc	mögül	im
tinta	műkedvelő	hint
titok	müvel	hím
minthogy	tűvel	patkó
tized	tünő	bámul
mivel	müút	bánt
mögé	át	támad
töröl	ám	szállit
törvény	itt	

Szókötés.

Mája fájt	Sokattapasztaltam	muhar magot
Máli tálal	Tárt karokkal várta	mundért kért
Tagadd meg	Már lejárt	mutogatta magát
Egy tál málna	tárczámat kérem	muzsikáltatott
Málhát pakol	Mars előttem!	még ma evett
mályva virágot	Maradj távol	el lehet menni
Márton nap	támogasd őt	tele mellel
tántorogtunk	Módot nyujtottam	telek mellett
Mit mászik ide?	Mohón evett	temető telik
macska körme	Mocskos tálban	tengerre ment
Tacskó gyermek	molyos ruha	mért ténfereg
támadóra kél	tolvaj lett	tetemre hivás
makk terem	moraj hallott	tilinkó müvész
maláta czukor	tolmácscsal beszél	timár mester
tanult ember	Mozgalom indul	törvényt ültem

Mondatok.

Mit ettél mond meg! Málnát ettem. A mályva virit. Márton még ezután lesz diák. Tántorogva mászik. Te tacskó mit fecsegtél? Magasztaljátok az urat! Maláta kivonattal éltem. Tanuld meg tapasztalt emberektől. Már kiürült a tárczád? Mars előre, majd megmondom

mit tégy. Maradj távol tőlem. Mit mártogatsz, ha megetted. Nincs mód rá, hogy türelemre birjam e tótot. Elmehetsz, nem hivlak vissza. Mit morog a maczkó? Mozgalom indult meg ellene. Nem tudni, hova lett a tutaj. Muhar magot vetettem. No mutasd a munkádat! Meddig tusakodik még magában. Ez a tehén jól tejel. Nem tudott tekintélyt tartani. Mellettem maradj. Ne menj a temetőbe. Elmentek a mentők? Millió forintom lehetett volna. Olyan mint a tinta. Minthogy te vagy, megmentelek. Nem tehettem a törvény ellen. Bámultam a merészséget.

XVII. FEJEZET.

Középzárlatok.

Általános tudnivalók.

Középzárlatok az *ny*, *gy*, *ty* és *cs* hangok, melyek hibás kiejtésére vagy egymás közti fölcserélésére szintén rendkivül sok esetet nyujt az élet.

A középzárlatok tiszta kiképzése és kellő megkülömböztetése a 93—101 számú gyakorlatokba van befoglalva.

93. GYAKORLAT.

Az ny *kiképzése.*

Szótár.

nyáj
nyájas
nyál
nyálkás
nyár
nyárfa
nyárs
nyafog
nyaggat
nyak
nyakas
nyakló
nyakravaló
nyakszirt
nyaláb
nyalánk
nyalni
nyaralni
nyargal
nyavalya
nyávog
nyolcz
nyolczvan
nyom
nyomasztó
nyomda
nyomdok
nyomkod
nyomor
nyomorult
nyomoz
nyomtat
nyoszolya
nyugalom
nyugat
nyugdij
nyughely
nyugodni
nyugodt
nyugat
nyugta
nyugtalan
nyugtat
nyugvó
nyujtani
nyujtó
nyujtózni
nyulánk
nyulbőr
nyulékony
nyulni
nyulsrét
nyulszivü
nyulvány
nyúzni
nyefeg
nyel
nyeles
nyelv
nyelvezet
nyelves
nyelvtan
nyerni
nyereg
nyerekedik
nyerészkedik
nyergelt
nyerít
nyér
nyers
nyertes
nyes
nyifog
nyihog
nyikkan
nyikorog
nyíl
nyilal
nyilás
nyilallás
nyilatkozik
nyilik
nyilt
nyiltszivü
nyilvános
nyilvánul
nyír
nyirfa
nyirkál
nyirettyű

nyitás	bánya	fenyő
nyög	kánya	enyhe
nyögés	árnyék	renyhe
nyöszörög	annyi	íny
nyű	konyha	könyü
nyűg	ennyi	könyv
nyűni	enyém	szörny
nyüzsög	kényelem	szörnyü
hány	kenyér	környék
hátrány	tenyér	

Szókötés.

Nyájas ember	nyúghelyet talál	nyilt szivü lett
nyári nap	nyugtát kér	nyirfalevél
nyárfalevél	nyugtalan lett	nyögés hallott
nyakleves	nyugvó pora	nyű nyüzsgött
nyargalni kezd	nyujtó fa	hiány mutatkozik
nyávogás hallik	nyulékony bőr	hátrányos dolog
nyoczvannyocz	hosszu nyulvány	Bánja a kánya
nyomasztó csend	megnyúzta	konyha kert
nyomdavezető	Ne nyefegj	enyém lett
nyomdokain halad	nyelves leány	tenyeremen hordom
nyomorba jutott	nyergeletlen ló	henyefenyő
nyomoztákazonnal	nyeritett már	könyvet irt
nyoszolya ágy	nyihog a csikó	szörnyü dolog
nyúgalomra tér	nyilveszszőt lőtt	szép környék
nyugat felé	nyilallást kapott	

Mondatok.

Nyájas légy mindenkihez. Nyirfából nyársat faragott. Ne menj kis lány a tarlóra. Nyafog a kényes gyermek. Nyakravalót tett a nyakába. Nyalánkoskodik. Nyávogós macska. Nyomasztó meleg a nyomda. Nyomozzák a

nyomorultat. Nyugalomra tért nyoszolyájába. Nem nyughatott nyughelyén. Nyulánk gyerek volt. Nyulbőrt nyujtogatott. Megnyuztad a nyulat. Ne nyefegj te nyelves! Megnyertem a nyerget. Kényesen nyerit a ló. Nyihog a csikó. Nyikorog az ajtó. Nyiltszivüen megmondta. Nyirfa nyirettyü. Könnyü nyöszörögni. Mennyi nyüg van a nyakán! Hány bánya van itt. Ez nem hátrányos. Kétszer annyit tud enni. Kényelmes konyha. Fehér kenyeret süt. Inyére van a renyheség. Ez a könyv az enyém. Szörnyü magas fenyőt láttam. Az egész környéken nincs árnyék. Miben nyilvánul a renyhesége. Mily nyomasztó meleg van!

94. GYAKORLAT.

Az ny *és* j (ly) *megkülömböztetése.*

Szótár.

nyáj	jóféle	jutalom
lyány	jószág	nyúlszivü
nyájas	nyomban	nyúzni
jámbor	jobban	nyefeg
nyálkás	jószagu	nyel
jártas	nyomoz	jel
nyárfa	nyoszolya	jelvény
jaj	józan	nyelves
nyak	juh	nyelvtan
jajgat	nyúl	nyerit
január	juhar	nyes
nyargal	nyugalom	jeles
nyaral	juhász	jegyző
nyávog	nyugvó	nyeritő
javul	nyúlbőr	jelentő
jobb	juhnyáj	nyifog
nyolcz	jus	nyihog
nyolczvan	nyúlsrét	nyilal

nyirbálja
nyög
hány
nyüg
ej
ejnye
ajtó
anynyi
ujit
ujnyi
ejt
ijed
ínyed
milyen
kölyök
könyvek
gólya
baj
banya

bánya
szárny
fáj
jegenye
járom
nyáron
máj
jaj
anyja
pehely
gulya
gunya
suly
sunyi
tutaj
sulyos
pálya
pányva
gányó

gálya
junius
méltányol
nyeljük
hány
hátrány
bájos
bányász
árja
árnya
konyha
polyva
kényelem
tenyér
tejér
fejér
iny
irj

Szókötés.

Nyájas leány
jámbor hivő
jártas benne
Jaj de édes!
nyárfalevél
jajgatott bele
nyargalj elébe
javulj meg
nyolczvan ember
jobb lesz
jóféle mag
nyomban odagy
jobban nyomozz
juhnyájat őriz

nyugalomra tér
juhászlegény lett
nyulbőrt árul
jútalmat kapott
kapanyelet készit
jelvényt visel
jelentő mód
nyeritő ló
megnyirbálja
Hány könyv?
Ejnye beh jó!
ennyi annyi
ujnyi vastag
inyed fáj

ijedj meg
szárnyas állat
jármos ökör
nyáron jön
anyja elmegy
pehely dunna
jó gunya
sunyi állat
ponyvakötél
gálya rab
nyeljük el
Hány leány?
fehér fenyő
fájó iny

Mondatok.

Nyájas kis pásztorleány. Jámbor szerzetes járt ott. A nyárfa mellett járt. Jaj de magas nyárfa. Jajgat, mert fáj a nyaka. Hol fogtok nyaralni? Jobb lesz nyolcz hétig nyugalomban lenni. Nyomban eladta a jószágot. Nyomozzák a tolvajt. Józan életet élt. Juhnyáj legel a juharfák alatt. Juhászlegény, szegény juhászlegény. Nyulsréttel jobb lőni. Jutalmat kapott a jelvényért. Nem nyelted el a nyers hust? Jenő jeles jegyző. Megnyirbálták a jogait. Nyög a beteg. Hány ember jött elő. Ejnye de nagy nyűg. Hány ajtó van a pajtán. Milyen kölyök ez a Dani! Bánja a kánya akárhányan vagytok. Fáj a szárnya neki. Jegenyefa tetején látom. Pelyhes a fészke. Jajgat az anyja. Gulya ménes kolompja szól. Sunyi gulyás. Gányónak állottak. Sulyos ez a pányva? Hát ez a ponyva. Hány lépéssel maradt hátrányba. Jegenyefa árnyéka hivogat. Tartsd a tenyeredet! Irj anyádnak. Fehér lett a kenyér?

95. GYAKORLAT.

A tiszta gy kiképzése.

Szótár.

gyám	gyónás	gyönyörü
gyámkodás	gyóntatás	gyötrődik
gyámolatlan	gyopár	győzhetetlen
gyámolit	gyors	győző
gyár	gyorsiró	győzedelem
gyász	gyorsitani	gyüjt
gyászolni	gyorskocsi	gyüjtő
gyakori	gyufa	gyül
gyakorlatlan	gyutacs	gyülekezet
gyakorló	gyujtani	gyülés
gyalázni	gyujtogatni	gyülhely
gyalázat	gyulad	

gyakran
gyalog
gyalu
gyaluforgács
gyanit
gyanta
gyanu
gyapju
gyapot
gyarmat
gyógy
gyógyász
gyógyfürdő
gyógyító
gyógyszer
gyógyulás
gyógyítás
gyógyvíz
gyolcs
gyom
gyomor
gyomorgörcs
gyulékony
gyúszer
gyúró
gyúrni
gyer
gyerek
gyermek
gyermekkor
gyertya
gyilok
gyilkos
gyökér
gyökerezik
gyömbér
gyönge
gyöngéd
gyöngélkedő
gyöngy
Gyöngyös
gyöngyözik
gyöngyszínü
gyönyör
gyülölet
gyümölcs
gyűrkőzik
gyűrű
gyűszű
ágy
agy
tárgy
trágya
hogy
úgy
ugyan
ugyancsak
ugyanugy
igy
imigy
higyj
kigyó
tölgy
hölgy
ügy
szügy

Szókötés.

gyámatyám lett
gyári munkás
gyászos gyülekezet
gyakori eset
gyakorlati ügynök
gyalázni kezdte
gyanitottam már
gyanús tárgy
gyapju zsák
gyomor fájás
gyónó leány
gyopár virág
Gyertek gyerekek!
gyufagyujtó
fagygyú gyerta
gyilkos gyilok
gyömbér gyökér
gyönge agyvelő
megyegyülés
gyülölet tárgya
gyüszü virág
ágyba dölt
Hogy vagy?
Csak igy!
ugyancsak jól
Ne higyj neki.
kigyó méreg

gyapot ing
gyógynövény
belgyógyász
gyógyfürdő
gyógyító fü
gyöngélkedő ángyom
Gyöngyös gyöngye
gyönyörü gyöngy
győzhetlek győző
gyüjtőszekrény
tölgyfa levél
hölgymenyét
tésztagyúró

Mondatok.

Györgyöt gyámság alá helyezték. Gyámoltalan gyermek. Az egész gyár gyászt öltött. Gyakran gyalázták egymást. A gyaluforgács meggyuladt. Gyanitottam, hogy gyógyszertárba mentél. Gyapju inget visel. Gyógyszert vett gyomrába. Gyomot kell irtani. Gyorsan gyufát gyujtott. Meggyult a gyulékony gyuszer. Gyere gyerek, gyujts gyertyát. Gyilkos méreg ez a gyökér. Gyöngyös szép város. Gyötrődik Győző a győzelemmel. Gyüjtést inditott a gyülekezetben. A gyülés gyülhelyére megy. Gyülölettel tekintett rá. Lehullott az érett gyümölcs. Egy gyüszünyi pohárkával adott. Adj neki vetett ágyat. Hogy vagy Gyula? Ugyancsak megjártam vele. Ne higyj a kigyónak. Ez a hölgy ugyanigy járt. Igy megy az a világban. Tölgyfalevél, bükkfalevél. Ügyet sem vetett Gyurira. Hova mégy? Egy gyapot inget végy magadra.

96. GYAKORLAT.

A tiszta ty *kiképzése.*

Szótár.

atya
bátya
szatyor
batyu
fattyú
kátyú
hattyú
poronty
suttyomban
kutya
petyhüdt
ketyeg
rekettye
hetyke
tötyög
lötyög
bütyök
kártya
korty
kösöntyü
kuruttyol

potyka	gyertya	butykos
konty	pitypalaty	karmantyú
tyúk	pityeg	pergettyü
tyúkól	fityeg	szortyog
tyúkszem	kityegő	hortyog
tyúkűlő	lityeg	kortyol
tyúkvásár	pötyög	kontyos

Szókötés.

Atyám eljött	apró poronty	pőtyögő bőr
Bátyám itt van	suttyomban tette	tötyögő gyermek
szatyor butykos	kutya ugatás	fabütyök
batyu nélkül	petyhüdt test	kártyás ember
fattyu gyerek	rekettye bokor	kortyos fiu
kátyúba ment	hetyke legény	kösöntyüt kapott
fehér hattyú	gyertyabél	kuruttyoló béka
potyka hal	pitypalattyol a fürj	karmantyút öltött
kontyos galamb	pityeg a kis madár	szortyog a pipa
kis tyúk	fityeg a rongy	kortyog a torka
tyúkólban ül	kityegő óra	
tyúkszeme van	lityegő tárgy	

Mondatok.

Atyád hova megy? Bátyám derék fattyú. Mi van a szatyorban? Vidd ezt a batyut! Kátyuba zökkent a kerék. Fehér mint a hattyu. Potykát fogott a Beretyóban. Kontyos tyukot ültetett. Tyukszem van a lábamon. Felrepült a tyukülőre. Ne virtyogtasd azt a tyúkot! Suttyomban eladta a tyúkot. Kutya van a kertben bátya! Hetyke fattyu volt Matyi. Jól ketyeg ez az óra? Elaludt a gyertya. Pitypalattyol a fürjecske. Fityeg a pőtyögő bőre. Kártyás volt az atyja. Egy kortyot ivott csak a butykosból. Hortyog az alvó. A békák ugyancsak kurutytyoltak.

97. GYAKORLAT.

Az ny *és* gy *megkülömböztetése.*

Szótár.

gyám	nyugat	győzedelmes
anyám	gyujt	győző
nyár	nyujt	gyüjt
gyár	gyujtó	nyűg
nyárfa	nyujtó	gyül
gyárba	gyulad	könyebbül
gyász	nyulat	nyüzsög
nyakas	gyuró	gyülekezet
gyakran	nyuló	gyürü
gyaláz	nyuzni	gyüszü
nyálkás	nyefeg	ágy
nyakravaló	gyerek	hány
gyakorló	nyel	hátrány
gyalog	gyer	agy
nyalok	gyertya	tárgy
gyalu	nyelves	bánya
nyargal	gyermek	bágyadt
gyarmat	nyerges	árnyék
nyávog	nyereg	tárgyak
nyolcz	nyerit	hogy
gyógyász	nyir	konyha
nyomda	gyík	enyim
gyomra	nyitás	egyik
gyógyul	nyirettyű	igy
nyomor	gyilkos	iny
gyolcs	gyök	imigy
nyomoz	nyög	könyü
gyopár	gyökér	hölgy
nyomtató	nyögés	tölgy
gyufa	nyöszörög	ügy

könyv	bárgyu	kenj
szörnyü	eredj	szaladj
rügy	tenyér	fürödj
irigy	menj	riadj

Szókötés.

Gyámanyám lett gyopár nyomtató nyirettyűt vesz
gyárba jár gyufagyujtó Hány ágy van?
nyárfalevél tésztanyujtó hátrányos ügy
gyászos ágy gyúró teknő aranybánya
gyakran nyakas nyúló tészta aranytárgy
gyalázza sokszor gyermekek nyelve egyik enyim
nyalni kezdte gyökértől nyög imigy amugy
gyalog ment gyüjtő lencse könyü hölgy
gyalupadot vett nyügbe kötötte szörnyü irigy
Gyarmatignyargalt nyulat nyuz Eredj bárgyú!
nyolcz gyógyász gyertyafény Szaladj el.
nyomdász gyomra gyermeknyereg Fürödj meg.
gyolcsot nyomoz gyíkleső

Mondatok.

A gyár előtt nyárfák vannak. A nyáron nem dolgozom gyárban. Gyakran nyakaskodik Gyuri. Ne gyalázd Gyulát! Gyalog ment a városba. Mit nyaltok? Nyargalt a gyaluval hazafelé. Nyolcz kis macska nyávogott. Fáj neki a gyomra. Nyomorba jutottak mindnyájan. Gyolcs inget vett magára. Gyopár virágot tűz kalapja mellé. Gyufagyujtót készitget. Hol van a tésztagyuró? Ez ag yerek nyefeg. Ne nyelveljetek. A gyík nyirkos helyet nem szeret. Gyilkos meleg van. Nyögés hallott a konyhában. Hova gyülekeznek a lányok. Ez szép nyeremény tárgy? Bágyadtan ültek le az árnyékban. Hogy vagy te bárgyu? A tölgyfa alatt feledtem a könyvet. Tartsd a tenyeredet. Eredj kenj vajat a kenyérre. Fürödj meg a langy vizben. Riadj magyar, riadj! Szárnyat ölts magadra!

98. GYAKORLAT.

A gy *és* ty *megkülömböztetése.*

Szótár.

agy
atya
gyár
ágy
bátya
tárgy
batyu
trágya
fattyú
hogy
kátyú
így
ugy
potyka
konty
ugyanugy
tyúk
poronty
emigy
higyj

kityeg
kutya
suttyomban
hölgy
hetyke
ügyel
gyertya
pitypalatty
rügyezik
pityeg
pötyög
György
kártya
kösöntyü
gyötör
gyufa
korty
gyulad
kuruttyol
gyón

butykos
gyutacs
gyulékony
karmantyu
gyakorlatlan
pergettyü
gyümölcs
szortyog
gyöngy
gyökér
hortyog
gyógyit
kortyol
gyönge
kontyos
gyönyörü
tölgyes
rügyes
ügyes
bárgyu

Szókötés.

Adj és végy
atyamester
gyártulajdonos
Hogy vagy fattyú?
Igy kátyuban
ugy kell
kontyát félti
béka poronty
hetyke hölgy

ügyelj a gyertyára
pitypalaty pityeg
rügyező tölgy
György tölyög
kártya vágy
gyóntató atya
gyufagyujtó
gyulékony tárgy
zörgő pergettyü

aszalt gyümölcs
gyöngy kagyló
hortyogó alvó
kortyos czigány
gyönge erény
gyönyörü tölgy
ügyes hölgy
bárgyú poronty
rügesy növény

Mondatok.

Atyád nem gyáros? Bátyám adja ide nekem azt a batyut. Miféle tárgy ván a batyuban. Hogy vagy te fattyú! Csak igy ugy valahogy. Ugy e potyka ez a hal? A tyuk kotyog. Ne higyj a kutyának. Suttyomban felügyelt rá. Gyertyát gyujtott Matyi előtt. Hetyke ügyvédbojtár volt. György nagy kártyás. Gyötri a vágy. Meggyónt az atyának. A gyutacs nem sült el. Gyakorlatlan vagy a pergettyüzésben. Szortyog a pipaszára. Érett gyümölcs lehull fájáról. Gyöngyös aranyos kis tyuk. Gyógyithatlan beteg. Édes gyökeret evett. Gyönge vagyok atyám! Rügyezik a tölgyfa. Ügyes fattyu ez a Gyuri. Gyönyörü tölgyfák nőttek a völgyben. Gyönge volt a betegségtől.

99. GYAKORLAT.

A tiszta cs *kiképzése.*

Szótár.

csábit
csákány
csáklya
csákó
csáp
csárda
csárdás
csáva
csacsi
csacska
csacsog
csahol
csajka
csak
család
csalán
csalás
csalfa
csalit
csalni
csalódni
csalogány
csalogat
csapás
csapat
csapda
csapó
csapol
csapong
csat
csatangol
csata
csatatér
csatorna
csattanás
csattog
csavar
csavarog
csodálatos
csodatevő
csókol
csokoládé
csolnak
csomag
csomó

csónak
csonka
csont
csontváz
csoport
csorba
csorog
csorda
csorgó
csoszog
csúcs
csucsos
csucsorodik
csuda
csúf
csúfolódik
csúfos
csuha
csuka
csuklik
csukni
csunya
csupa
csupán
csupor
csurgó
csúszik
csúszkál
csutak
csutka
csúz
cseber
csekély
csel
cseléd

cselekvő
cselszövény
csemete
csemege
csempész
csend
csendül
csendit
csenget
csepp
csepeg
cser
cserél
cserép
cserepes
cseresnye
cserfa
cserje
csergedez
cseveg
csibe
csicsereg
csicsóka
csiga
csiger
csigolya
csihol
csik
csikós
csikorog
csillag
csillapodik
csinál
csinos
csintalan

csip
csiptető
csipős
csira
csiriz
csiszol
csitit
csíz
csitt!
csizma
csődül
csökken
csömör
csönd
csörög
csörgős
csütörtök
csücsül
csügged
csüng
csürhe
csürcsavar
ács
kacsa
zacskó
kocsány
ocsmány
ócska
lucskos
ecsém
kecske
mécs
Bécs
Pécs
kicsap

csicsereg	merits	gyujts
öcsém	közelits	csendits
füts	gyüjts	cseppents
kerits	válts	csitits

Szókötés.

aczél csákány	csucsorodás van	csillogó fény
csákós huszár	csúfos csalás	csörgő kigyó
csárda mellett	csúnya csel	csütörtöki nap
csacska csacsi	csupa csutka	Ne csüggedj
csaholó kutya	cseberből vederbe	csürcsavarja dolgát
macska család	csekély csel	ács mester
csalfa cseléd	kicsi csönd	kacsa fogás
ügyes csapat	cserepes mester	ocsmány csalás
egércsapda	csevegő fiucska	Öcsém fűts!
csatatér	csupa kedv	Ne közelits!
csoda szent	csicsergő fecske	válts ruhát
csonka csónak	csiga lépcső	kis csengő
csorba csorgó	csiptető vas	
csont liszt	csírás árpa	

Mondatok.

Csábitó igéretet tett Jancsinak. Csárdás csákója van. Csacska csacsogó kis fiucska. Csalást követett el. Csacsira ültek. Csalfa dolgot miveltél. Csalitba csalta a csalogány. Csapásra csapás érte. Csapong a denevér. Csatatéren csatangoltak a farkasok. Csattanós pofont adott a csavargónak. Csodálatos dolog ez. Egy csonka ember csoszogott be. Csokoládét vacsoráltak. Csorog a csorba korsó. Csuda történt a héten. Nem szép a csúfolódás. Barátcsuhát öltött magára. Csuklik erősen. Csuszó állat a kigyó. Csutakold meg a csebert. Ez e cseléd csenge-

tett. Csengess a cselédnek. Csepeg a cserép. A cserje alacsony növény. Cseberből vederbe esett. Cselszövény áldozata lett. Csibe csipog a konyhában. Csintalanok vagytok. Csipke kötőt vásárolt. Csitt kutyácskám! Csörög a dió. Csütörtökön csónakázunk. Csürcsavarják a dolgot. Az ácshoz ne közelits. Fűts Öcsém, mert hideg van. Cseppent egy kicsit a csuporba. Csititsd el az öcsédet.

100. GYAKORLAT.

A cs *és* ty *megkülömböztetése.*

Szótár.

atya	tyúkól	cserép
kacsa	csúfos	hetyke
ács	csúnya	gyertya
kártya	tyúkszem	csüng
bátyám	csuklik	pityeg
csárda	tyukülő	csibe
batyu	csuka	fityeg
kocsány	csupán	csirke
fattyu	tyukvásár	csicsereg
csacsog	csoda	kityeg
kátyu	poronty	kicsap
czámcsog	csolnak	pötyög
hattyú	suttyomban	csütörtök
csapda	csomó	csörög
kontyos	kutya	bütyök
csalfa	csemege	kösöntyü
tyúk	ketyeg	csügged
csuklik	rekettye	kuruttyol
csúf	csökken	csupor

csupasz
karmanty
öcsém
butykos
fűssetek

közelits
merits
hortyog
gyujts
kortyol

váltS
cseppent
kontyos

Szókötés

Atyám jöjj!
ács jött
bátyám kártyás
csárdába megy
kocsányos tölgy
kátyu fenék
fattyu hajtás
csámcsog a malacz
hattyut láttam
csapdába került
kontyos pacsirta
tyúk ól
csuklik erősen
csúfos bukás

tyúkszemirtó
tyúkülőre ment
csuka halászat
csupán kettő
csoda poronty
csolnakba ültek
suttyomban elment
jó csomó
kutya kedv
csemege szőlő
rekettye bokor
az óra ketyeg
csökkent az ára
cserép tető

hetyke legény
gyertyagyujtás
csüngő lámpa
pityegő csibe
kicsapták őt
csütörtök óta
kösöntyüt vett
csuporral merit
Öcsém vagy
pergettyűt vett
cseppentsd rá

Mondatok.

Bátyám kacsázni ment. A csárdában kártyáztak. Tedd le a batyut fattyu! Kocsányos tölgyfát láttam. Csámcsogtak mindketten. Csalfa ez a kontyos török. Csuklik, mert nagyot nyelt. Csúf a tyúkól belseje. Csukamájolajat ivott. Ne menj a tyúkvásárba. Tyukodon csuda esett. Csolnakba tette a porontyot. Suttyomban egy csomó tyúkot csent. Kutya csemege ez a vadszőlő! Csökkent a hetykesége. Cserepcsikon sütötték a pecsenyét. Re-

kettye bozótban találta a csalogány fészkét Csirketolvaj lett Matyiból! Ne csüggedj fiam! Egy csupor tejet iszunk. Fütsetek be a kályhába. Add ide a butykost. Végy a karodra karmantyút. Ne hortyogjatok anyira. Váltsd fel a kortyos őrt. Cseppents két cseppet egy pohár vizbe. Öcsém gyujts gyertgyát a szobában.

101. GYAKORLAT.

A cs *és* h *megkülömböztetése.*

Szótár.

csábít	ház	csucs
háborít	császár	hull
csákány	hazafi	csuda
csája	hód	hull
hája	csoda	csufol
hála	csókol	csuha
csárda	hódol	hurczol
csacsi	hófuvás	hurút
habar	csónakázik	csuklik
csacsog	hogy	huzni
hadnagy	csomó	csutak
csalás	hohó	csúz
hadnagy	csorba	húz
csavar	hold	cseber
hadar	csorda	hebeg
csajka	holnap	csel
hallgat	csorgó	hegedül
halvány	hordó	cserje
csavarog	csoszog	hegyes
csattan	hozok	csergedez
hatan	huhog	hely
hangya	csuszog	cseveg

hév
heveder
csiha
hiba
csibe
hiába
híd
csicsereg
hihetetlen
csicsóka
higgadt
csinál
hinár
hinni
csira
csitít
hirdet
csizma
himbál
csiriz
hirtelen
hisz
hiv

csődűl
hökken
csöppen
csönd
hörcsög
csörög
csörgő
hős
hűs
csücsül
csüng
hűs
hűt
csütörtök
hűvös
csürcsavar
áhit
ács
oh
ócska
eh
kecske
méh

mécs
Pécs
kihat
kicsap
fűthet
fűtsed
kerithet
kerítsed
meríthed
merítsed
gyújthat
gyújtsad
cseppenhet
cseppent
csitíthat
csitítsad
hős
hű
cső
hűs
csövek.

Szókötés.

Csábitó igéret.
háboritó tett
csákány kalapács
Hála Istennek!
csárda tájékán
habart étel
csacsogó csermely
Hadnagy uram!

Hohó pajtás!
csorba csupor
hold tölte
csorgó alá
hordó elé
hozok neked
csoszog eleget
huhog a bagoly

hiba van benne
Csiba lassan!
hiába minden
csicsókát eszik
hinárba kerül
Ki csinálta?
hirtelen elment
csirizes tál

csalás volt
hadaró beszéd
csajkás kerület
hatan voltunk
csattanó csapás
hódoló menet
csókold meg
csufolni szokta
hurutja van
csutakold meg
húzd ki
cseberből vederbe
hebegni nem kell
csevegni szokott
meghökkent tőle
elcseppent már
hüvös csötörtök
hős hörcsög
méhecske zsong
ócska cső

Mondatok.

Ne háborgassatok. Csákánynyal törte az érczet. Hadnagy uram, csalás van a dologban. Hadarva beszélte el az esetet. Csajkával vitte a levest. Halvány csavargó áll a kapu előtt. Hatan csattogtatták a kardot. A császári ház kihalt. Csoda, hogy meghódoltak! Hófuvás van a hegyeken. Hohó, itt egy csomó! A hordóhoz csoszogott. A hegycsúcsra hágott. Hull a hó. Ne csufolódj te bohó! Huzd elő a csutakot! Hegedüld el azt a csehnótát. Hegyes vidékeken csergedeznek a kis patakok. Hiába, de hiba van a dologban Hihetetlen higgadtsággal csinálta a dolgot. Himbálja magát. Ne higyj neki a csalfának. Meghökkent a nagy csendtől. Hüs árnyékban csörgött a csermely. Ne csürdcsavard a dolgot. Áhitozom egy kis csend után. Eh, tőlem elmehetsz. Pécsen kicsapott a folyó. Merits egy cseppet. Csititsd azt a gyereket. A cső kirepedt. A hüvösen sokáig elcsevegtünk. Hófuvásba került a vonat.

MISKOLCI EGYETEM
központi könyvtár

410
24831/m